Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради України ◆ № 80 (330) ◆ П'ятниця, 1 травня 1992 року ◆ Ціна 2 крб.

УКРАЇНА і Республіка Зімбабве, бажаючи розвивати дружні зв'язки, вирішили встановити дипломатичні відносини на рівні послів з 25 квітня 1992 року.

ВІДПОВІДНО до досягнутої домовленості 14 травня 1992 року Президент Фінляндської Республіки Мауно Хенрік Койвісто відвідає Україну з робочим візитом.

ВОЄННА ДОКТРИНА — ОБОРОННА

З переконаністю в оборонному характері воєнної доктрини України, яка простежується і в підході цієї суверенної держави до майбутньої ратифікації договору про звичайні озброєння в Європі (ЗОКЄ) підготовці до наступного всеосяжного виконання умов документа повертається додому група військових спеціалістів Великобританії. Протягом двох днів вона перебувала в Одеському військовому окрузі, де знайомилася із станом готовності Збройних Сил України до міжнародної інспекції по додержанню умов ЗОКЄ Україною, що має відбутися влітку нинішнього року.

Підбиваючи підсумки візиту британських військових спеціалістів, представник Головного штабу Збройних Сил України підполковник Валерій Молчанов підкреслив, що суверенна Україна відповідно до своєї оборонної воєнної доктрини додержується положень заяви уряду СРСР від 14 червня 1991 року щодо звичайних озброєнь і техніки, які є в силах берегової оборони, морській піхоті і ракетних військах стратегічного призначення і обмежуються договором.

ВЕСНА. ПЕРШОТРАВЕНЬ

Фото Миколи КОЗЛОВСЬКОГО.

ЗНИКНЕННЯ МЕЦЕНАТА

29 квітня в Сімферополі без будь-якої санкції прокурора арештований президент концерну «Крим — Континенталь», відомий в Україні меценат Юрій Колесников. Група озброєних чоловіків, відрекомендувавшись працівниками правоохоронних органів, провела обшук в його оселі. Місце перебування арештованого не відоме.

«Цей акт сваволі, безперечно, інспірований тими силами, які зацікавлені в дальшому нагнітанні напруженості й конфронтації в Криму. Це спроба компрометації одного з піонерів розбудови національної економіки, людини, широко відомої в Україні своїми демократичними поглядами й чесною громадянською поставою, непересічною меценатською діяльністю на підтримку української культури», — з такою заявою провід Української республіканської партії звернувся до Президента України Леоніда Кравчука, зажадавши від нього негайно втрутитися в цю справу.

Читайте в номері

12

У ЇХНІМ СЕРЦІ ЖИЛА УКРАЇНА,

або Чому подружжя Ханенків не мало заслуг перед «пролетарською культурою»

Цитата дня

«Схоже, вони (СНД) припинили виробництво підводних човнів з балістичними ракетами. Вони скоротили свою програму створення підводних човнів у цілому. Їхній флот значною мірою зв'язаний й іржавіє у портах. Велика суперечка йде у Криму довкола того, кому належить Чорноморський флот. Але він і без того діє не надто активно. Дуже мала активність спостерігається з їхнього боку у Середземному морі, Індійському океані й навіть у Атлантиці».

Річард ЧЕЙНІ,
міністр оборони США.

Експрес-новини

Президент США Буш назвав Німеччину зразком демократії для всього світу. Він запевнив президента ФРН Вайцзеккера, що Америка не відступить від свого зобов'язання захищати Європу. Буш заявив також, що обидві країни готові подавати допомогу державам Східної і Центральної Європи так само, як Сполучені Штати допомогли Німеччині у створенні демократичного суспільства після другої світової війни.

* * *

Президент Туреччини Озал, перебуваючи з візитом у Вашингтоні, заявив, що він не прагне створити нову Оттоманську імперію, до якої увійшли б тюркомовні республіки колишнього СРСР. Озал відкинув усяку можливість зміни турецьких кордонів. Разом з цим він визнав, що Туреччина конфліктує з Іраном за вплив у Середній Азії.

* * *

Керівники американських розвідувальних служб висловили занепокоєння щодо активізації економічної розвідки з боку республік колишнього СРСР, яка ведеться паралельно з їхніми спробами перебудувати свою економіку, зазначив директор ЦРУ Гейтс. Шпигунська діяльність колишнього СРСР сьогодні продовжує Росія, заявив він. Причиною цього може бути бюрократична інертність, а може, й непоінформованість політичного керівництва у Москві про те, що така діяльність ведеться, як і раніше.

Актуально

З миру по нитці— армії бюджет

Узгодженням основних документів з військових питань, що розглядатимуться 15 травня в Ташкенті на зустрічі у верхах СНД, закінчилося в Москві засідання повноважних представників оборонних відомств держав Співдружності. Серед них учасники зустрічі схвалили й запропонували до розгляду проект Договору про розміри й порядок перерахування фіксованих внесків до єдиного оборонного бюджету. У роботі засідання брала участь і делегація Міністерства оборони України.

Соціологія знає все

Конфлікт у Придністров'ї потрібно вирішувати шляхом переговорів, дотримуючись Конституції й зберігаючи цілісність республіки. Так вважають близько 58 відсотків опитаних громадян Молдови. На їх думку, лівобережним районам треба надати статус вільної економічної зони. Одночасно 23 відсотки опитаних висловилися за використання сили для відновлення в регіоні законної влади. Опитування населення проведено Національним інститутом соціології Молдови.

І знову взаємні звинувачення

Акції насилля тривають у Нагірному Карабасі. Азербайджанська й вірменська сторони дають різні оцінки останнім збройним сутичкам. Міністерство оборони і Міністерство внутрішніх справ Азербайджану повідомили, що вірменські формування атакували два села й обстріляли з артилерії місто Шуша. Загинуло 19 чоловік. Тим часом представництво Вірменії в Москві заявило, що в результаті артобстрілу Степанакерта азербайджанцями вбито 13 чоловік.

Добрий початок — половина діла

Повноправним членом Міжнародного валютного фонду й Всесвітнього банку стала Литва. Відповідну угоду в держдепартаменті Сполучених Штатів підписав литовський міністр міжнародних економічних відносин Анескайтіс. Невдовзі до Вільнюса прибудуть представники МВФ для обговорення питань про кредитування економіки Литви в період переходу на ринкову основу.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Наголос — на співробітництво

Учора Голова Верховної Ради України І. Плющ прийняв делегацію парламенту Канади, яка перебуває в Києві.

На початку зустрічі І. Плющ подякував канадському народові в особі представників його парламенту за доброзичливе ставлення до процесів, що відбуваються в Україні. Разом з тим, зауважив Голова Верховної Ради, складається враження, що взаємовигідні відносини між двома країнами «застряли» на рівні протоколів про наміри, різних з'ясовувань тощо. І. Плющ висловив побажання, щоб візит цієї делегації став одним з найважливіших кроків у розвитку співробітництва, яке повинно мати вигляд не гуманітарної допомоги, а капіталовкладень, обміну технологіями, будівництва в Україні сучасних підприємств.

Представник канадських парламентаріїв Т. Кліффорд, у свою чергу, сказав, що не тільки громадяни його країни українського походження, а всі канадці хочуть розвивати зв'язки з Україною. Він офіційно запропонував створити міжпарламентську групу для обміну інформацією між вищими законодавчими органами двох країн і висловив надію, що приїзд разом з делегацією канадських бізнесменів зробить результативнішим практичний бік візиту. Т. Кліффорд також заявив, що члени парламентської делегації готові рекомендувати канадському урядові зробити належні кроки у розвитку двосторонніх економічних відносин.

Далі розмова точилася навколо конкретніших питань співробітництва, зокрема в галузі розвитку в Україні системи телекомунікацій, фінансових структур, будівельних і сільськогосподарських підприємств. Член парламенту Канади Р. Франк пообіцяв сприяти Україні у створенні паперової промисловості, організувавши свого роду «лобі» серед урядовців, а також промисловців Канади, які займаються виробництвом паперу.

Після зустрічі І. Плющ у короткому інтерв'ю журналістам висловив задоволення бесідою і підкреслив, що взагалі іноземні делегації, які останнім часом відвідують Україну, намагаються не тільки одержати інформацію з перших рук, а й вирішити якомога більше практичних питань, пов'язаних зі співробітництвом.

Того ж дня члени парламенту Канади відвідали сесійний зал Верховної Ради України, мали бесіди в Кабінеті Міністрів, Київській міській Раді народних депутатів, Міністерстві зовнішньоекономічної діяльності і торгівлі.

Олексій ЄВСІКОВ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Парламентська хроніка

НЕХАЙ ЖИВЕ СОЛІДАРНІСТЬ ТРУДЯЩИХ У ДЕНЬ НОВОГО СТРИБКА ЦІН!

(Папірці в гаманці — першотравневий парламентський подарунок народові)

Денне і вечірнє засідання 29 квітня 1992 р.

Роз'їжджаючись до своїх виборців на Пасху, народні депутати, правди діти ніде, «позичали очей у Сірка». Бо в «глибинці» ж неодмінно знаходилися «розумники» поцікавитися, коли ж це у незалежній Україні пенсії і зарплата будуть такі, як у сусідів. Он у Росії місячна плата не менш як 900 карбованців, у Білорусі — не менше тисячі...

Інша справа — їхати нашим обранцям додому на чарку і шкварку з нагоди Першотравня чи проводів сьогодні. Бо в нас тепер має бути «не гірше», аніж в сусідів. Учора Верховна Рада прийняла постанову «Про підвищення соціальних гарантій для населення», якою передбачено встановити з 1 травня мінімальні розміри заробітної плати в сумі 900 карбованців і пенсії — 800 карбованців на місяць.

Боже, скільки радості на свята отримає наш середньоарифметичний громадянин! Правда, тільки той, у кого... не працює радіо, телевізор «не бере» української програми з відеозаписом сесії, чи до якого газети, у тому числі і «Голос України», доб'ються аж після свят.

Всім іншим, поінформованим в перипетіях обговорення цього питання на сесії, буде, як кажуть, не до свят. Бо таке рішення наш парламент прийняв не через те, що ми стали краще працювати і з'явилося більше продукції. Спрацював інший принцип: народ вимагає — народові треба дати... більше папірців до гаманців. Мінімальний розмір зарплати для найменш забезпечених верств населення має зрости в 2,25 раза, для середніх верств — в 1,7, для найбільш забезпечених — менш як у 1,7 раза. Лише для бюджетних організацій державі доведеться розщедритися на 150 мільярдів карбованців на рік. А це ті кошти, яких ми не заробили додатково і з неба нам вони не впали. Їх просто, як оту латку, доведеться відривати від одного протертого місця, щоб залатати інше.

А якщо штучно зростають зарплата і з нею собівартість продукції, то це означає, що новий карколомний стрибок зроблять і без того «безбожні» сьогоднішні ціни.

У цілому ціни, і це під тиском народних депутатів змушений був визнати доповідач віце-прем'єр-міністр, міністр економіки Володимир Лановий, зростуть мало не втричі. Але ж, зазначмо, є ще суб'єктивні фактори. Недарма ж котрийсь із депутатів нагадав, що під час першого подорожчання уряд обіцяв зростання цін у кілька разів, а що вийшло насправді!

Наші бідні колгоспи й радгоспи, які щомісяця ледь нашкрябують по 700—800, а то й менше карбованців для зарплати найпрацьовитішим дояркам і механізаторам, тепер змушені будуть платити не менш, як по 900 карбованців найледачішому п'яниці. Де ж узяти грошей для нероб? Вихід один — держава має звільнити ціни на сільськогосподарську продукцію. Але тоді за які гроші їх зможемо придбати в магазинах? Держава вже не здатна буде на такі дотації, які виділяла на продукти досі.

Та й крім цього, у неї ж є ще транспорт, комунальне і житлове господарства, інші організації, які надають послуги за фіксованими цінами (відтепер вони також зростуть), а отже, незважаючи ні на що, зазнають величезних збитків...

Таке підвищення цін за начебто гуманним принципом — чим бідніший прошарок, тим більше підвищення зарплати — закладає під нас ще одну міну уповільненої дії. Зарплата оперативника кримінального розшуку, вчителя чи лікаря зростає в 1,7 раза, а сантехніка чи двірника — в 2,25 раза. Інтелектуальна праця знову знецінюється і прирівнюється до праці прибиральниці. Для тих же учителів «хорониться» стаття 52 закону про освіту, в якій сказано, що освітяни повинні мати таку саму заробітну плату, як і працівники промисловості. Але навіть після травневого підвищення освітяни матимуть трохи більше двох тисяч карбованців, тоді як уже сьогодні працівники деяких категорій промисловості отримують по чотири і навіть шість тисяч карбованців. І чи далекий був від істини депутат Дорофеєв, запитуючи, чи знає уряд про те, що вчителі вже страйкують, а уряд і надалі провокує, щоб Україна стала країною дурнів.

Уже сьогодні зрозуміло, що цю постанову виконуватимуть лише тоді, «якщо дядько дадуть гроші». Через додатковий дефіцит державного бюджету, що неодмінно складеться, держава не зможе вчасно виплатити додаткову зарплату вчителям, медикам, працівникам правоохоронних органів, тобто бюджетним організаціям, у тому числі й армії. Отже, потрібні кредити державі, Міністерству фінансів. Без них — ні туди, ні сюди. Люди знову залишаться без тих самих папірців — купонів чи карбованців — в гаманцях, бо навіть цих папірців у нас нині в достатній кількості немає. Голова Національного банку України В. Гетьман заявив відверто — його відомство до цієї акції сьогодні не готове. На ці заходи потрібно 100 мільярдів карбованців додаткової готівкової маси. В. Гетьман чесно зізнався, що не знає, де уряд має взяти таку суму.

Не знаю, як хто, а я був просто приголомшений такими «кониками» державних мужів. Один із них — віце-прем'єр-міністр пропонує на розгляд сесії вищого законодавчого органу країни черговий економічний акт, а другий — в особі голови Національного банку — заявляє, що цей акт сьогодні не буде виконуватися — немає готівкової грошової маси.

Невже про це не можна було говорити у вужчому колі, а не виносити на люди?

Втім, мова не про конкретних згаданих осіб нашого уряду. Навпаки, деяким депутатам імпонує мужність того самого В. Ланового, який, як кажуть, відповідав за весь Кабінет Міністрів, хоч відомо, що музику там, на жаль, замовляють не такі, як він. Але якщо ми лише за мужність дякуватимемо одному з найталановитіших наших економістів, то дозвольте запитати: за що одержує зарплату весь Кабінет Міністрів?

Виходить, недарма депутати аплодували своєму колезі Ягоферову, який вважає, що треба провести закрите засідання, розглянути ці питання і чесно запитати Вітольда Павловича, скільки мільйонів карбованців пенсії йому треба, щоб пішов.

На жаль, останнім часом, коли йдеться про економічні проблеми, і парламенту, крім нього самого, ніхто не аплодує. Не був винятком і день засідання, на якому депутати висували найрізноманітніші пропозиції щодо виходу із ситуації. Пропонували всіляке: відпустити ціни на спиртне, крім пива, а вторговані кошти дати пенсіонерам; скоротити деякі міністерства і таке інше. Але кардинального економічного повороту, на жаль, не видно.

Що ж, люди добрі, залишається попразникувати, випити по чарці і з'їсти по шкварці. Поки є. А на майбутнє — як Бог дасть...

На денному і вечірньому засіданнях Верховна Рада після жвавого обговорення прийняла також Закон «Про статус автономної Республіки Крим» та постанову про його введення в дію, а також обговорила постанову «Про регулювання фондів оплати праці».

Анатолій БЕНЬ.

Верховна Рада України та її керівництво за останні два роки, напевне, встигли побачити і почути більше, ніж за всю свою попередню історію існування. Вже звичними стали палатки у сквері навпроти центрального входу, плакати і транспаранти з найрізноманітнішими, іноді взаємовиключаючими вимогами та гаслами, зустрічі керівництва законодавчого органу з делегаціями і представниками різних громадсько-політичних об'єднань. Однак аудієнція, яка відбулася позаминулого тижня у Голови Верховної Ради Івана Плюща, належить, так би мовити, до нетрадиційних. Хоча б тому, що люди, які зустрічалися з главою парламенту, нічого не вимагали, не просили, а просто приїхали порадитись, як розв'язати проблеми, від яких звичною мірою залежить стабільність політичного та економічного життя України. Ні, ці четверо не належать ні до зарубіжних бізнесменів, ні навіть до міністрів, проте розмова тривала стільки ж, або навіть і більше, ніж з представниками близького чи далекого зарубіжжя. А щоб не інтригувати читача, одразу скажу, що зустрічався Іван Степанович з представниками чотирьох міських Рад Донецької області. Що ж привело цих людей до Києва, які нагальні проблеми хвилюють голів Сніжнянської та Торезької міських Рад Василя Бортника і Сергія Полякова, заступника голови Горлівської та голову постійної комісії з бюджету і фінансів Донецької міських Рад Юрія Бурих і Віктора Бойка? Бесіда з ними після офіційних відвідин парламенту України і лягла в основу цієї статті.

«Натиснемо на педалі» і опинимось у... 1917?

Життя Рад

Висока активність гірничого краю і великий відсоток тих, хто під час референдуму 1 грудня сказав «так» незалежній Україні, можливо, й були несподіванкою для багатьох палких прихильників державності, але не для тих, хто добре орієнтувався в ситуації, що склалася в Донецькій області. Адже Донбас — це 90 відсотків міського населення, безліч шахт, п'ята частина промисловості України. Це область, яку, нещадно експлуатуючи, союзні міністерства, по суті, грабували упродовж багатьох десятиліть, не даючи нічого натомість. Спізнавши сповна диктат Москви, жителі краю голосували не лише за незалежність своєї держави, а й проти грабіжницької політики центру. Сподіваючись при цьому на дійсно демократичні, широко розрекламовані перетворення в новій Україні. Однак минав час, і на місцях все твердішими ставали переконання, що Київ, перебравши на себе функції столиці, вирішив нічим не відрізнятися від попереднього центру — ні в політиці, ні в економіці. Особливо відчутно вдарив новий диктат по місцевих Радах, які опинилися між молотом і наковальнею. Знизу від них вимагають рішучих дій, а зверху абсолютно не рахуються з реаліями життя на місцях, намагаються урізати і без того куці права Рад базового рівня. У свою чергу, параліч влади призводить до назрівання соціальної напруженості. Оскільки ж із Києва цього не помічають чи не бажають помічати, керівники Рад Донецької області вирішили діяти за принципом «порятунок потопаючих — справа рук самих потопаючих».

Ініціатором цієї справи виступила міська Рада народних депутатів Горлівки. Спершу 21-го, а потім 24 березня відбулися наради керівництва шахтарських міст Донеччини. У результаті спільної конструктивної роботи прийнято резолюцію, в якій відображено тривожну соціальну обстановку та заходи щодо її розрядки. Тобто керівники Рад вирішили діяти на випередження, а не чекати нових катаклізмів, як це було раніше. Свої пропозиції вони направили Верховній Раді, Президентові та урядові України. І за кожним словом резолюції, яка вмістилася на двох сторінках, — глибока стурбованість не тільки за долю свого краю, а й усієї України. Бо, на їх думку, Донбас незабаром може стати детонатором для вибуху, після якого про дальший шлях нашої держави до демократії й говорити нічого. Причини цього різні, однак в основі їх стара, у багатьох випадках зацентралізована політика Кабінету міністрів.

Січнева лібералізація цін, а потім різке підвищення заробітної плати працівникам вуглевидобувної промисловості призвели до глибокої і неконтрольованої диференціації населення за доходами, виштовхнули за межу бідності пенсіонерів, студентів, багатодітні сім'ї, працівників державних підприємств, бюджетних організацій і установ. Особливої уваги, до речі, заслуговує підвищення заробітної плати першій з названих категорій працівників. Якщо подумки повернутися в не таке вже й віддалене минуле, то можна пригадати, що спершу в результаті страйків шахтарів пішов у відставку Голова Ради Міністрів, а далі уряд, рятуючи, по суті, себе, дав, так би мовити, повну волю шахтарям. Можна було б це зрозуміти, якби, наприклад, заробітну плату різко підвищили лише тим, хто безпосередньо зайнятий на підземних роботах, тобто працівникам основних професій. Проте бездумність урядових чиновників призвела до нового витка соціальної напруженості. Адже зарплата прибиральниці, яка не має ніякого відношення до видобутку вугілля й ніколи навіть не була у підземній лаві, у кілька разів вища, ніж у вчителя чи лікаря, або така ж, приміром, як у голови Торезької міської Ради Сергія Полякова. Останній, до речі, раніше працював начальником шахти і з переходом на нову посаду щомісяця «недобирає» до попереднього окладу більше 10 тисяч карбованців. Однак подачка, якою уряд відкупився від шахтарів, перетворилася для Донбасу в троянського коня. Передусім тому, що кожен почав «тягнути ковдру» на себе. Відбувся страйк автомобілістів Донецької і Луганської областей, формуються страйкові комітети будівельників, медпрацівників, учителів. Тобто сам уряд чи несвідомо Київ спровокував соціальну напруженість в гірничому краї.

І не тільки. Звільнення вугільної галузі від плати в місцеві бюджети поставило більшість міст області за межу жебрацького існування. Так звана бездотаційна модель, яка, по суті, є лібералізацією цін у вугільній промисловості, ударила передусім по соціальній сфері. Адже дотацію за вугілля для котелень, які обігрівають житло, школи, дитячі садки, переклали тепер на місцеві бюджети. Хоч справедливіше було б, щоб платив тих, хто замовляв музику. Мається на увазі уряд, який безсоромно витрушує кишені у місцевих Рад, хоча в Законі чітко сказано, що він не має права цього робити. Але, очевидно, законодавчі акти існують лише для Верховної Ради, та й то в момент їх обговорення і прийняття. Потім про них забувають, а точніше, не мають часу згадувати, бо на підході прийняття нових законів. І саме цю ситуацію сповна використовують урядові структури. На думку моїх співрозмовників, закони залишаються лише на папері не тому, що вони погані, а внаслідок різних інструкцій — регулюючих, забороняючих, регламентуючих, на які надзвичайно плодовитий уряд України. Тож і виходить, що раніше утрушувати будь-яку дрібницю їздили до «первопрестольної», а тепер — до «золотоверхого». Щоправда, керівники місцевих Рад знайшли вихід. На порушення всіх інструкцій вони знаходять спільну мову безпосередньо з керівниками промислових підприємств. Це і дешевше, і для нервової системи краще.

Яскравий приклад свавілля відчув, так би мовити, на своїй шкурі голова Торезької міської Ради Сергій Поляков. Минулого року, наприклад, місцева влада спрацювала так, що не лише уникнула дефіциту в бюджеті, а навіть мала чималенький плюс у 20 мільйонів карбованців. Ось тоді обласне фінансове управління вирішило діяти методами, які добре себе зарекомендували ще з 1917. Тобто забрало ці кошти у міської Ради. А на протести Сергія Полякова ніхто й уваги не звернув — просто виставили рахунок на інкасу в банк і конфіскували не тільки весь «плюс», а ще й прихопили понад нього 3,5 мільйона карбованців. Як наслідок, місцева влада з багатія перетворилася в боржника. До речі, всі фінвідділи у містах і районах фактично підпорядковані Міністерству фінансів, хоча вважаються відділами виконкомів. Тож замість того, щоб розв'язувати проблему поповнення місцевих бюджетів, вони готові за першою ж командою вищих фінансових чиновників забирати, а точніше, конфісковувати гроші у місцевих Рад. Або, наприклад, таке важливе питання, як бюджет, затверджує сесія, і лише вона має право збільшити чи зменшити його. На практиці ж виходить, що одним розчерком пера чиновник з вищих фінансових кіл може «навісити» на місто будь-яку цифру, не рахуючись із рішенням, яке прийняли сотні людей. Тобто створюється ілюзія, нібито Ради можуть щось вирішувати згідно з прийнятими законами. У дійсності ж усе зводиться нанівець діями урядових структур.

Загалом складається враження, що ми поступово рухаємося до того, з чого починали. Бо в проекті бюджету, запропонованому Кабінетом міністрів, уже робиться допуск на право, так би мовити, залізати в кишеню місцевим Радам. Мається на увазі прибутковий податок, який раніше відраховувався тільки органам місцевого самоврядування. Тепер же, виявляється, на нього в разі необхідності можуть претендувати і урядові структури. Незрозуміло також, ким і як визначалися відрахування в республіканський бюджет з податків на добавлену вартість. Приміром, Донецькій області залишають лише 17,6 відсотка, Вінницькій — 50, Тернопільській — 77. Тобто тих, хто більше заробляє, хто на своїх плечах несе весь тягар промислового комплексу, а разом з ним і всі біди породжені ним — екологічні, демографічні, соціальні, — більше й обдирають. Тому представники асоціації шахтарських міст вважають: для вирішення регіональних економічних і політичних проблем уряд повинен передусім радитися з керівниками органів місцевого самоврядування. Адже останні виконують роль буфера між трудовими колективами і законодавчою владою. Політика ж має будуватися за принципом рівноваги централізації і децентралізації. Якщо цей баланс буде порушено, то сьогоднішній Кабінет міністрів піде у відставку під загальне тюкання, оскільки Ради, позбавлені можливості впливати на економічні процеси, остаточно втратять авторитет у своїх виборців і не зможуть стримувати загальне невдоволення економічною політикою Києва. Сценарій дальших подій передбачити неважко — знову розподільча система і диктатор, який наділятиме кожного тими чи іншими благами на свій смак і розсуд. Однак уряд досі цього не усвідомив, або ж навпаки — цілком свідомо веде країну саме до такого розвитку подій. Тож, на думку представників асоціації шахтарських міст, до яких долучилися і луганці, необхідно сформувати уряд народної довіри.

І врешті-решт, у центрі повинні зрозуміти, що органи місцевої влади не вимагають неможливого, а всього-на-всього хочуть, щоб їм надали право розпоряджатися коштами і матеріальними ресурсами на власній території, приймати відповідні рішення, спрямовані передусім на прискорення економічної реформи. Бо хоча «у верхах» твердять, що основне гальмо знаходиться внизу, практика свідчить за протилежне. Гальмувати ж то нічого. Адже приватизаційні, земельні закони через забудькуватість та пасивність Верховної Ради два місяці ніяк не можуть «виблукати» у світ з президентських кабінетів. Ради ж на місцях зацікавлені саме в тому, щоб вони швидше почали діяти. Адже людина, ставши власником, почне думати про те, як примножувати своє, а отже і держави багатства. На сьогодні ж основній масі, як і 1917, «нічого втрачати, окрім своїх кайданів». І якщо й надалі триватиме практика «натискування на педалі», що демонструють нині уряд і Президент, то ми дійсно можемо почати з «разрушения до основания, а затем...». Що було потім ми вже знаємо.

Василь ТУГЛУК,
парламентський кореспондент «Голосу України».

ВСЕ ТІЛЬКИ ПОЧАЛОСЯ

Переговори в Одесі між Україною і Росією, які мали вирішити долю Чорноморського флоту, на жаль, не наблизили проблему до розв'язання.

Зустріч, по суті, була черговою, обопільною розвідкою позицій сторін. І та, й друга, знаходячи юридичне обгрунтування своєї позиції, в численних протоколах переговорів з військово-політичних питань наполягає на своєму варіанті поділу Чорноморського флоту. Росія вважає, що флот належить до сил стратегічного призначення і не може бути складовою частиною збройних сил України. Наша держава, резонно посилаючись на раніше досягнуту угоду про те, що перелік частин і з'єднань, які мають утворити стратегічні сили СНД, визначає країна, на чиїй території ті сили дислокуються, наполягає на передачі кораблів і підводних човнів, приписаних в українських портах, до складу військово-морських сил України. При цьому Україна зголошується і на передачу деяких кораблів Росії. Але Москва приймає лише варіант, за яким основні сили ЧФ залишаться у Росії, а Україні передасться 20 відсотків кораблів, що належать до допоміжного флоту. Таку непоступливість, до речі, Російська Федерація демонструє лише на переговорах з Україною. Претензій до кораблів, приписаних у грузинському порту Поті, наприклад, вона не має. Так само, як і до кораблів Каспійської флотилії, приписаних у портах Азербайджану та Казахстану.

Керівник російської делегації на переговорах в Одесі Ю. Яров, як вважають спеціалісти, не мав, на відміну від В. Дурдинця, ніяких повноважень приймати радикальні рішення з проблем Чорноморського флоту. Одеський раунд був для Росії ще однією спробою схилити Київ до відмови від ЧФ.

Протокольний рівень російської делегації на переговорах був принаймні на щабель нижчий. Крім того, до делегації було включено офіцерів колишнього Головкомату ВМФ СРСР, що створило зайву напруженість. Не приїхав до Одеси міністр закордонних справ Росії Козирєв, хоч домовленість про його участь у переговорах була. Український колега Козирєва А. Зленко під час переговорів двічі телефонував держсекретареві США Д. Бейкеру. Окрім питань, пов'язаних з майбутнім візитом до США Л. Кравчука, в розмовах ішлося й про долю Чорноморського флоту.

Підбиваючи попередні підсумки одеської зустрічі, керівники української та російської делегацій сказали.

Перший заступник Голови Верховної Ради України В. Дурдинець: «Переговори проходять у конструктивній формі, і делегації шукають таке рішення, яке б влаштовувало і Україну, і Росію». І додав, що представники головного командування ВМФ СНД в складі російської делегації можуть бути тільки консультантами, а не членами делегації, бо переговори відбуваються між Україною й Росією. Заступник спікера парламенту Росії Ю. Яров: «Ми хотіли б вирішити це завдання, і ми його вирішимо. З деяких позицій ми найшли спільну мову, а що стосується складних проблем, то це робота не сьогоднішнього дня. Сьогодні ж ми попередньо завершили перший тур переговорів, а далі визначимося, що будемо робити, коли зможемо зустрітися після 15—18 травня. Ми відчуваємо відповідальність перед

(Закінчення на 9-й стор.).

Щось новеньке

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА

У Чернівцях створено новий науковий центр, який об'єднав місцеву фірму «СКІФ Інжинірінг Ltd» та кафедру математичних проблем управління і кібернетики Чернівецького університету імені Ю. Федьковича.

— Це має благородну мету і взаємний інтерес, — зауважив ректор ЧДУ професор С. Костишин. — Університет матиме змогу на солідній матеріально-технічній основі готувати майбутніх спеціалістів, фірма ж забезпечуватиме себе висококваліфікованими фахівцями для впровадження наукових розробок у виробництво.

Президент «СКІФу» Іван Орачов підтвердив, що на їхньому підприємстві, яке проводить фундаментальні наукові дослідження і практичні розробки в галузі створення автоматичних систем управління технологічними процесами (АСУТП), уже нині працює 20 спеціалістів Чернівецького університету, серед яких є й студенти.

Директором новоствореного центру призначено професора ЧДУ М. Кириченка.

Василь ФИЛИПЧУК.
Чернівці.

Знай наших!

ГІННЕСС-ШОУ НА АВТОСТРАДІ

Сотні людей, які їхали трасою Дніпропетровськ — Кривий Ріг, дивувалися і захоплювалися майстерністю кінокаскадерів групи «Інгульчани». Керівник групи, майстер спорту Віталій Бондар, стоячи на сидінні мотоцикла «Мінськ» і не торкаючись керма, подолав відстань від Дніпропетровська до Кривого Рогу — 133 кілометри — за 2 години 25 хвилин. Олександр Медведєв і Віктор Горбенко, сидячи спиною до напрямку руху, подолали 27 кілометрів і таким чином теж внесли свій рядок до Книги рекордів України та Книги рекордів Гіннесса. Швидкість на окремих ділянках траси сягала 75 кілометрів. При всьому цьому В. Бондар на ходу читав газету «Червоний гірник».

Підготовлено відповідний протокол, до якого додаються відеокасети — документи, які засвідчують, що кінокаскадери групи «Інгульчани» й справді встановили рекорд.

Микола КРАМАРЕНКО.
Дніпропетровськ.

Знайомтесь: Представник Президента

ФОТОКАРТОЧКА ДЛЯ ДОЧКИ

Євген Якович ГУСЕЛЬНИКОВ народився 1940 року в Іркутській області. Росіянин. Кар'єру почав токарем. Після закінчення Томського політехнічного інституту був майстром, начальником цеху. У 1969 році переїхав на Поділля. Був головним інженером Кам'янець-Подільського приладобудівного заводу, працював в обкомі партії, закінчив академію суспільних наук, кандидат економічних наук. 1990 року обраний головою облвиконкому, через рік — головою облради.

— Торік вас «розпинали» на засіданні Кабінету міністрів за продаж хліба державі. А тим часом у магазинах області продуктів куди більше, ніж в інших. Це результат місництва чи господарювання?

— Бог милував, обійшли нас шторми політичної тріскотні, люди більше робили діло. Відтак, не допустили різкого спаду продукції тваринництва, розвивали підсобні господарства, переробні цехи тощо — і наростили ринкові фонди споживання м'яса й молока. По-друге, донедавна з Хмельниччини вивозилось чи не найбільше (у процентному відношенні до виробленого) сільгосппродукції. Подолянам лишалися крихти. Відстояти соціальну справедливість було нелегко. Не раз перепадало мені на горіхи. Так що багатший прилавок — не від місництва, а від роботи трудівників села, яким я сьогодні щиро вдячний.

— Незважаючи на перебудовчі перетряски, стара гвардія зберегла кістяк апарату управління. Чи не є це тиском уччорашніх партійних структур?

— Мій підхід до кадрових питань не догматичний, він враховує реальні зміни в житті. Прийдуть в апарат нові люди, з новим мисленням, новими підходами.

— Ваше перше розпорядження на новому посту спрямоване на соціальний захист малоімущих. Але чи не є це маленький цукерок утіхи — і тільки?

— Ні. Бо прискорення економічної реформи найбільше позначиться на пенсіонерах, інвалідах, багатодітних. І питання їх соціального захисту буде постійно в центрі нашої уваги. Все залежатиме тільки від можливостей бюджету.

— Ви, росіянин, закликаєте до розбудови незалежної України. Не лукавите — як колись усі ми робили на партзборах?

— Останнім часом мною багато переглянуто, переосмислено. Переконаний — ми повинні якнайсерйозніше будувати сильну, незалежну Україну, не відмежовуючись від співробітництва з Заходом і Сходом.

— Здається, Хмельницький міськвиконком постійно виступав в опозиції до облвиконкому. Якщо таке ставлення буде й до адміністрації?

— Я не проти конструктивної опозиції. Взагалі люблю працювати з людьми, які мають свою думку. Але вона повинна бути конструктивна.

— Від яких дій ви хотіли б застерегти Президента?

— Він взяв правильний курс. Хотів би лиш порадити рішучіше й швидше вести економічні реформи.

— Рідня завжди любить скористатися постом свого родича. Під вашими дверима вдома черг не буває?

— Бог милував. На Поділлі родичів не маю. Не знаю, добре це чи погано...

— Ваша дружина не дає рекомендацій щодо прийняття якихось рішень?

— Я дуже вдячний своїй сім'ї за те, що вона мене терпить. Бо вдома я — наче гість. Якось дочка жартувала, каже: ти б хоч карточку свою повісив при вході, щоб ми не забули, який наш батько. Шкода, немає часу сфотографуватися. Щодо порад... Це у нас не заведено.

— Чи працюєте над докторською дисертацією?

— Щоб хоч трохи добросовісно працювати, не можна ділитися навпіл. Тут — або в професуру йти, або роботою займатися...

— Євгене Яковичу, яке б ви хотіли отримати запитання від наших читачів?

— Із великим задоволенням отримав би таке запитання: коли у нас почнеться економічний підйом? Як поміркований оптиміст, як економіст, відповів би: десь через рік поступово почне підніматися економіка, а разом з нею і добробут людей. Я вірю в це.

Розмову вів Михайло ВАСИЛАШКО.

Фото Іллі СУБОТІНА.

Ситуація

«ПОВЕРНЕННЯ ДОДОМУ»

Довгенько не було чути про Григорія Гладія. Хоча розлучення відбувалось на очах у всіх: після Київського Молодіжного театру — Литва, театр Вайткуса, затим кілька місяців серед франківців, потім кіностудії, Москва, театр Васильєва. Одного з своїх кращих акторів Київ відпустив легко, байдуже, потвердивши прописну національну істину: «Це ми вміємо». Я сталося те, що зазвичай відбувається з українцями, яким не знаходиться місця на рідній землі. Гладія помітили й визнали за кордоном як блискучого актора й непересічного режисера. У Відні Григорій поставив виставу «Урліхт» (за «Замком» Кафки), у Монреалі — «Запрошення на страту» (за Набоковим) і «Повернення додому» Г. Пінтера. «Відважна постановка, яка іноді зводить з пантелику глядача, і це, можливо, навіть геніальна постановка», — відгукнувся канадський критик на останню роботу нашого земляка в монреальському театрі «La veillée».

П'єса Пінтера цікавила Гладія ще в Україні. Запрошення Габріеля Аркана поставити «Повернення додому» в Канаді ущасливило давню мрію. Вистава йде з аншлагами, про неї знають у Європі, найкращі актори Канади (а саме вони зайняті тут) задоволені Грегорі Гладієм, а він — ними.

Отже — Пінтер. Та передовсім — Гладій! Замислений і дотепний, земний і космічний, багатовимірний і метафоричний, позачасовий і архіскладний. Цікава спроба співставити два універсуми — матріархат і патріархат, філософія життя в його природному розвитку: коли є родинні корені, тоді й вмерти не страшно, смерть бо включається в простори космосу. Постановка має чимало українських ознак. Сам Григорій каже: «Я був певен, що тут конче заявить про себе моя національна ментальність. Кожному українцеві, який живе за кордоном, повернення додому завжди болить. У п'єсі є мотиви мандрів, жива пам'ять роду, добрий український гумор в характерах. Жіль Пелетьє, популярний актор Канади, вловив у своєму образі щось від Тараса Бульби... Елементи гопака, української літургії, народна пісня «У тієї Катерини». Я ми з художником Володимиром Ковальчуком — українці. Хочемо прислужитися Україні, тішимося, що вона йде до волі».

...Виставу запрошують на літні гастролі до Європи. Чи завітає вона в Україну? Це вже залежить не від Гладія, скорше від парламентської Комісії з питань культури і самого Міністерства культури. Отже, «Повернення додому»? Чи до нашого дому? Це навіть не запитання — тест. І теж — на український менталітет...

Олександр ЧЕРЛЕНИЙ.

Продиктовано в номер

Лист наступним поколінням

У Старокостянтинові до 30 грудня західнонімецька фірма «Хохтиф» і субпідрядна організація «Головболгарбуд» разом з українськими фірмами «Прогрес», «Метробуд», СПМК-40 спорудять містечко на 1282 квартири, школу зі спорткомплексом і басейном, два дитсадки, торговельний комплекс. Подібні комплекси для військових, що покидають Німеччину, зводитимуться ще в Славуті та Ізяславі.

Перший кубометр бетону, лист до нащадків освятили Представник Президента в районі Д. Швалюк та настоятель Старокостянтинівської православної церкви отець Володимир. Потім робітники тресту «Болгарбуд» І. Чолаков, І. Савов, М. Стоянов, І. Недов та С. Ненков уклали свої перші кубометри бетону в стіну першого будинку.

У церемонії взяли участь Представник Президента по Хмельницькій області Гусельников та командуючий Прикарпатським ВО генерал-лейтенант Степанов, командуючий ВПС України генерал-лейтенант Васильєв.

НАШ КОР.

Знак біди

ВЕЗЛИ... З МО... ЗБ...

Як уже в... ких козаків... ли нещодав... ність Війсь... Росії. Після... мітету у спр... стей Кабінет... ни та Генер... Українського... ня була опуб... України» 18... ставники... Луганщи... тися, назив... сягу «істори... Тихому Дону... ремо взятй...

Важко... слів донців... не дивно, ш... ребігом ост... тарському р... вога: чи не... Донецької... своїх сусіді... конвічних у... Донбасу ок...

Днями ра... ланки Укра... розповсю... го заяв... вориться: «... іншій держ... організації,... за межами... іншим, як ф... колони», ф... стабілізує... прикордо... ни, посилю... женість, в... шлях до ро... риторії Укр... них пожеж... рабської... кої».

Нещодав... С. Мещеря... представни... козацтва не... його козак... дову не зі... ловною ме... на Дон... зброю. І сл... її донці... тиме во... гах Сівер... Кальміусу?... нині триво... Донбасу, в...

Як відом... ки станиць... ті (а таких... структури... Тож, певне... розташ... та Луганс... стати част... козацтва та... кість наро... до речі, зр... ківщині...

У перш... Донецьку... реговори з... раїнського... ми Донбас... напруженіс... сах Україн...

Донець...

ПРИЇХАВ «ХАМІЛЬТОН» НА РОЗВІДКУ

У Києві відбулася прес-конференція, організована Українською лігою підприємств з іноземним капіталом та приватним інвестиційним банком США «Хамільтон капітал партнерс, інкорпорейтет» керівництво якого нещодавно приїхало в Україну, щоб вивчити можливості для ділового співробітництва.

Гості мали ряд зустрічей з народними депутатами України, з членами уряду та керівництвом Національного банку, на яких обговорювались питання, як допомогти Україні вийти на світовий ринок в торгівлі та капіталовкладеннях, як запевнити іноземних інвесторів у вигідності вкладання капіталів у нашу економіку та сільське господарство, як організовувати спільні підприємства.

На думку президента «Хамільтона» Камала Мустафи, жоден уряд не в змозі підняти економіку, це можуть зробити лише бізнесмени.

Керуючий директор банку Катрін Л. Девіс зауважила, що попереду в нас дуже болючий і конче потрібний процес — приватизації державного майна, хід якого значною мірою вплине на розвиток економіки. Завдання ж «Хамільтона» — зв'язати Україну з американським бізнесом, донести до усього світу (фірма має мережу представництв у Європі, Азії, Японії та Латинській Америці), що Україна — це не частка Росії, а незалежна держава з величезни... витку. І ш... жаві сторі... ближчому...

Америк... нас сподо... ні вони м... нутися в... конкретни... реалізову... лижчим ча...

спеціал... идент «...

редставник Президента

ОКАРТОЧКА
Н ДОЧКИ

УСЕЛЬНИКОВ народився 1940 року в Росіянин. Кар'єру почав токарем. Після го політехнічного інституту був майстром, У 1969 році переїхав на Поділля. Був и Кам'янець-Подільського приладобудів- овав в обкомі партії, закінчив академію ндидат економічних наук. 1990 року об- виконкому, через рік — головою облради.

на пен- багато- соціаль- постійно в Все за- можли-

закликає- езалежної іте — як обили на

ом мною переос- ий — ми зніше бу- езалежну овуючись з Захо-

мельниць- постійно до обл- аке став- дміністра-

конструк- Взагалі люблю працювати з людьми, які мають свою думку. Але вона повинна бути конструктивна.

— Від яких дій ви хотіли б застерегти Президента?

— Він взяв правильний курс. Хотів би лиш порадити рішучіше й швидше вести економічні реформи.

— Рідня завжди любить скористатися постом свого родича. Під вашими дверима вдома черг не буває?

— Бог милував. На Поділлі родичів не маю. Не знаю, добре це чи погано...

— Ваша дружина не дає рекомендацій щодо прийняття якихось рішень?

— Я дуже вдячний своїй сім'ї за те, що вона мене терпить. Бо вдома я — наче гість. Якось дочка жартувала, каже: ти б хоч карточку свою повісив при вході, щоб ми не забули, який наш батько. Шкода, немає часу

сфотографуватися. Щодо порад... Це у нас не заведено.

— Чи працюєте над докторською дисертацією?

— Щоб хоч трохи добросовісно працювати, не можна ділитися навпіл. Тут — або в професуру йти, або роботою займатися...

— Євгене Яковичу, яке б ви хотіли отримати запитання від наших читачів?

— Із великим задоволенням отримав би таке запитання: коли у нас почнеться економічний підйом? Як поміркований оптиміст, як економіст, відповів би: десь через рік поступово почне підніматися економіка, а разом з нею і добробут людей. Я вірю в це.

Розмову вів Михайло ВАСИЛАШКО.

Фото Іллі СУБОТІНА.

...є родинні корені, тоді й вмерти не страшно, смерть бо включається в простори космосу. Постановка має чимало українських ознак. ...ам Григорій каже: «Я був певен, що тут коч... заявить про себе моя національна ментальність. Кожному українцеві, який живе за кордоном, повернення додому завжди болить. У п'єсі є мотиви мандрів, жива пам'ять роду, добрий український гумор в характерах. Жіль Пелетьє, популярний актор Канади, вловив у своєму образі щось від Тараса Бульби... Елементи гопака, української літургії, народна пісня «У тієї Катерини». Й ми з художником Володимиром Ковальчуком — українці. Хочемо прислужитися Україні, тішимося, що вона йде до волі».

...Виставу запрошують на літні гастролі до Європи. Чи завітає вона в Україну? Це вже залежить не від Гладія, скорше від парламентської Комісії з питань культури і самого Міністерства культури. Отже, «Повернення додому»? Чи до нашого дому? Це навіть не запитання — тест. І теж — на український менталітет...

Олександр ЧЕРЛЕНИЙ.

Продиктовано в номер

Лист наступним поколінням

У Старокостянтинові до 30 грудня західнонімецька фірма «Хохтиф» і субпідрядна організація «Головболгарбуд» разом з українськими фірмами «Прогрес», «Метробуд», СПМК-40 спорудять містечко на 1282 квартири, школу зі спорткомплексом і басейном, два дитсадки, торговельний комплекс. Подібні комплекси для військових, що покидають Німеччину, зводитимуться ще в Славуті та Ізяславі.

Перший кубометр бетону, лист до нащадків освятили Представник Президента в районі Д. Швалюк та настоятель Старокостянтинівської православної церкви отець Володимир. Потім робітники тресту «Болгарбуд» І. Чолаков, І. Саввов, М. Стоянов, І. Недов та С. Ненков уклали свої перші кубометри бетону в стіну першого будинку.

У церемонії взяли участь Представник Президента по Хмельницькій області Гусельников та командуючий Прикарпатським ВО генерал-лейтенант Степанов, командуючий ВПС України генерал-лейтенант Васильєв.

НАШ КОР.

Знак біди

ВЕЗЛИ НА ДОН З МОЛДОВИ ЗБРОЮ

Як уже відомо, 200 донських козаків Луганщини склали нещодавно присягу на вірність Війську Донському та Росії. Після наступних заяв Комітету у справах національностей Кабінету міністрів України та Генеральної канцелярії Українського козацтва (остання була опублікована в «Голосі України» 18 квітня ц. р.) представники [illegible] осередків Луганщи[illegible] почали ви[illegible]уватися, називаючи ту свою присягу «історичною на вірність Тихому Дону», а зовсім не окремо взятій державі.

Важко повірити у щирість слів донців з Луганщини. Тож не дивно, що у зв'язку з перебігом останніх подій у шахтарському регіоні виникає тривога: чи не готуються козаки Донецької станиці, на зразок своїх сусідів, створити на споконвічних українських землях Донбасу округ Війська Донського?

Днями рада Кам'янської паланки Українського козацтва розпов[illegible]ила з приводу [illegible]ого зая[illegible] З ній, зокрем[illegible]оворитися: «Складання присяги іншій державі або козацькій організації, що знаходиться поза межами України, є не чим іншим, як формуванням «п'ятої колони», фактором, який дестабілізує [illegible]ітичну си[illegible]ію в прикордо[illegible] областя[illegible] України, посилює суспільну напруженість, відкриває прямий шлях до розпалювання на території України міжнаціональних пожеж, подібних до Карабаської та Придністровської».

Нещодавно отаман донців С. Мещеряков у розмові з представниками Українського козацтва необачно обмовився: його козаки потрапили в Молдову не зі своєї ініціативи, головною метою було вивезти на Дон з Придністров'я зброю. І слід сказати, вивезли її донці [illegible]мало. Чи не стріляТиме во[illegible]же завтра на [illegible]егах Сіверського Дінця, чи Кальміусу? Ось що повинно нині тривожити громадськість Донбасу, всю Україну.

Як відомо, українські козаки станиць Ростовської області (а таких чимало) входять до структури Війська Донського. Тож, певне, і донські осередки, розташовані в Донецькій та Луганській областях, мають стати частиною українського козацтва та присягнути на вірність народові України. Так, до речі, зробили донці на Харківщині...

У перших числах травня в Донецьку мають відбутися переговори з представниками Українського козацтва та донцями Донбасу. Чи знімуть вони напруженість на східних кресах України?

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

Виникає запитання

«АГА, А НА НЬО... ФРАК — ЧУЖИ...

Останнім часом телебачення різко посилило боротьбу за наше з вами моральне вдосконалення. Тільки й чуєш з екрана поради, як позбавитись тієї чи іншої шкідливої звички. Навіть найефективніші періоди пропонують: мовляв, нове життя краще за все починати або з першого січня, або у відпустці, або весною, коли оновлений (інші кажуть — ослаблений) організм вимагає більшої до себе уваги і тому «зрозуміє» відмову від усталеного, проте шкідливого.

Так-от, про телебачення. І весну. І звички. Зокрема, про деяких їх носіїв, приміром, власного кореспондента телекомпанії «Останкіно» у Німеччині Володимира Кондратьєва.

Ні, я особисто нічого проти нього не маю. Більше того, вважав і вважаю цього тележурналіста одним з найталановитіших серед його колег. Якби не ота звичка, яка, чесне слово, вже починає діяти на нерви...

На екрані — церемонія вручення Надзвичайним і Повноважним Послом України вірчих грамот Президентові ФРН. Поволі повзе під маківку флагштоку наш державний прапор, хвацько виконує відповідні артикули бундесверівська почесна варта, лине гімн... Отже, все — честь честю. Ну що ж, телеоб'єктив — він об'єктивний. Чого не скажеш про відповідний коментар журналіста. Сходу подається «смажений» факт: українські дипломати одягнуті у фраки (протокол вимагає!), взяті напрокат. І машин у них немає, і квартир, і навіть посольський офіс розташувати ніде. Ще одна трагедія: віднині В. Кондратьєву доведеться звертатись до нашого посла... українською мовою. А потім — узагальнення: «Україна — це «перша ластівка». Ось побачите, що буде, коли у Бонні з'являться посольства інших країн—членів СНД. Дай Боже, зауважує автор теле-

репортажу, щоб... чали займатися... ними, а краще с... дипломатичними... спрямованими,... конструктивний...

І — все. Жо... поздоровлення н... всі дипломатич... кажу вже про У... лі), жодного реч... чим займатимут... ломати, а про н... успіху — годі ї...

До речі, це,... «друга серія... репортажу. Бо... бонньский корес... танкіно» з непри... вуванням повід... екрана, що Пре... не зміг прийнят... ховної Ради Рос... що на цей день...

Роздуми нашого власкора

ОПОЗИЦІЯ ВЖЕ Є, СПРАВА ЗА ЗГОДОЮ

ДО ПІДСУМКІВ VI З'ЇЗДУ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ РОСІЇ

Уже під закриття з'їзду до мікрофона проштовхався один з депутатів.

— Не сьогодні-завтра, — сказав він, — ми повернемося до своїх виборців. А що будемо казати їм про роботу?

Головуючий на засіданні Руслан Хасбулатов зіронізував:

— Якщо товариш нічого не зрозумів, я сам йому все поясню.

Не знаю, чи відбулася після форуму зустріч спікера з тим народним обранцем. Одне можна достовірно засвідчити: з почуттям розгубленості стіни Великого Кремлівського палацу залишали багато законодавців. Інформації для роздумів у них було предостатньо. Легко сказати — вперше за час керівництва республікою Борисом Єльциним сформувалася сильна опозиція.

ГАЙДАР ОКРИЛЕНИЙ ДОВІРОЮ

Як і слід було чекати, основні дискусії розгорнулися довкола економічної реформи. Йшлося навіть не про деталі, а про долю програми: бути їй чи не бути? Спрощена схема взаємних аргументів мала приблизно такий вигляд.

Єгор Гайдар стверджував, що підстав для занепокоєння немає, все йде за чітким планом. Американський долар щодо російського карбованця дешевшає не щодня, а щогодини. Вільні ціни стабілізували ситуацію у базових галузях промисловості. Зв'язати руки урядові — означає кинути у злидні російський народ.

Опоненти стверджували прямо протилежне: економіку республіки гайдарівський Кабінет розвалив повністю й остаточно. Більш як 90 відсотків населення опинилося за межею бідності. А купівельна спроможність карбованця продовжує падати, складаючи нині 25 копійок проти грудня 1990 року.

За таких суперечливих оцінок економічного стану Росії надії на розумний компроміс не залишалося. Власне, так воно й вийшло. У прийнятій постанові про реформи депутати надали урядові тримісячний термін, після якого він разом з Президентом, як главою виконавчої влади, мав піти у відставку.

Однак при переголосуванні питання опоненти несподівано знайшли спільну мову. У прийнятій VI з'їздом декларації схвалювалися дії уряду і зазначалося, що Закон про Раду Міністрів вводитиметься в дію відповідно до постанови V з'їзду. А він, як відомо, давав повноваження Борисові Єльцину очолювати й формувати Кабінет до грудня 1992 року.

Ось усього лише один з несподіваних поворотів форуму, який завершився у Москві. Як тут не згадати того депутата, котрий не знав, з чим повертатися до своїх земляків?

Проте чудес у політиці не буває. Через що противники реформи, маючи майже трикратну чисельну перевагу над її прихильниками, змінили тактику, пішли на поступки урядові? Думається, тут можливі два варіанти відповіді.

Або Гайдар справді зайшов так далеко, що вилікувати економіку вже неможливо, й за це він зі своєю командою має понести відповідальність перед народом. Причому багато депутатів підкреслювали: не тільки моральну.

Або ж консерватори не розраховували на попереджувальний удар реформаторів, які попрохали в перші дні з'їзду своєї відставки. Сформувати в стислі строки новий урядовий Кабінет — справа неабияка. Ортодоксальне крило депутатського корпусу вирішило не ризикувати, дочекатися кращих, себто гірших часів.

Так чи інакше, окрилений довірою законодавців Гайдар узявся за реформи з подвійною енергією. Всупереч обіцянкам уряд вже відпустив ціни на енергоносії. Що, саме собою зрозуміло, стабільності не додасть, бо спричинить нове зростання цін.

У багатьох регіонах республіки кілька тижнів тривають страйки вчителів і лікарів, які вимагають індексації зарплати. Гайдар зберігає спокій: головне — не люди, а державний бюджет.

Мимоволі згадуються слова лідера конституційних демократів Михайла Астаф'єва:

— За стабільності суспільства безглуздо звинувачувати червоно-коричневих, уряд своїми некомпетентними діями сам підштовхує людей до путчу.

Щоправда, він затятий супротивник нинішнього уряду. Однак приблизно такої саме думки дотримуються багато видатних економістів і промисловців.

Володимир БАБЕНКО.

Москва.

(Далі буде).

А СІ...

«Якщо ми ... проблему, то те... крадачі, наркос... інші злочинні ор... тимуть можливі... вати свою прот... яльність, безпер... користовуючи с... фонних кому... вважає директ... ного бюро розсл... Вільям Сешенс... яка, за його сло... жує безпеці а... людей», полягає... впровадженні ... компаніями суч... вої технології ...

Її сенс спр... уявити так: го... яка говорить ... дується з допо... ної системи об... тім змішується ... чином закодова... ми учасників ін... розмов, по... рекодується, ...

Автобу...

...МІЛЬТОН» НА РОЗВІДКУ

...ами Укра... яду та ке... іонального ... обговорюва... допомогти ... світовий ри... капітало... запевнити ... орів у ви... капіталів ... та сільське господарство, як організовувати спільні підприємства.

На думку президента «Хамільтона» Камала Мустафи, жоден уряд не в змозі підняти економіку, це можуть зробити лише бізнесмени.

Керуючий директор банку Катрін Л. Девіс зауважила, що попереду в нас дуже болючий і конче потрібний процес — приватизації державного майна, хід якого значною мірою вплине на розвиток економіки. Завдання ж «Хамільтона» — зв'язати Україну з американським бізнесом, донести до усього світу (фірма має мережу представництв у Європі, Азії, Японії та Латинській Америці), що Україна — це не частка Росії, а незалежна держава з величезними резервами у розвитку. І що допомога цій державі сторицею повернеться в ближчому майбутньому.

Американським гостям у нас сподобалося і вже в червні вони мають намір повернутися в Україну з пакетом конкретних проектів, які й реалізовуватимуть тут найближчим часом.

Андрій БОЄЧКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

А ДОН
ДОВИ
Ю

ДЕНКО.

ЕЧКО,
респон-
раїни».

Виникає запитання

«АГА, А НА НЬОМУ ФРАК — ЧУЖИЙ!»

Останнім часом телебачення різко посилило боротьбу за наше з вами моральне вдосконалення. Тільки й чуєш з екрана поради, як позбавитись тієї чи іншої шкідливої звички. Навіть найефективніші періоди пропонують: мовляв, нове життя краще за все починати або з першого січня, або у відпустці, або весною, коли оновлений (інші кажуть — ослаблений) організм вимагає більшої до себе уваги і тому «зрозуміє» відмову від усталеного, проте шкідливого.

Так-от, про телебачення. І весну. І звички. Зокрема, про деяких їх носіїв, приміром, власного кореспондента телекомпанії «Останкіно» у Німеччині Володимира Кондратьєва.

Ні, я особисто нічого проти нього не маю. Більше того, вважав і вважаю цього тележурналіста одним з найталановитіших серед його колег. Якби не ота звичка, яка, чесне слово, вже починає діяти на нерви...

На екрані — церемонія вручення Надзвичайним і Повноважним Послом України вірчих грамот Президентові ФРН. Поволі повзе під маківку флагштоку наш державний прапор, хвацько виконує відповідні артикули бундесверівська почесна варта, линє гімн... Отже, все — честь честю. Ну що ж, телеоб'єктив — він об'єктивний. Чого не скажеш про відповідний коментар журналіста. Сходу подається «смажений» факт: українські дипломати одягнуті у фраки (протокол вимагає!), взяті напрокат. І машин у них немає, і квартир, і навіть посольський офіс розташувати ніде. Ще одна трагедія: віднині В. Кондратьєву доведеться звертатись до нашого посла... українською мовою. А потім — узагальнення: «Україна — це «перша ластівка». Ось побачите, що буде, коли у Бонні з'являться посольства інших країн — членів СНД. Дай Боже, зауважує автор телерепортажу, щоб вони не почали займатися «дипломатичними, а краще сказати — недипломатичними» діями, спрямованими, мовляв, у неконструктивний бік.

І — все. Жодного слова поздоровлення на адресу нової дипломатичної місії (не кажу вже про Україну взагалі), жодного речення про те, чим займатимуться наші дипломати, а про побажання їм успіху — годі й чекати.

До речі, це, так би мовити, «друга серія» згаданого репортажу. Бо напередодні боннський кореспондент «Останкіно» з неприхованим здивуванням повідомив з телеекрана, що Президент ФРН не зміг прийняти спікера Верховної Ради Росії саме тому, що на цей день було призначено церемонію вручення вірчих грамот нашим послом.

Втім, якщо глянути в більш далеку ретроспективу, то неодмінно пригадається скандально нетактовний репортаж В. Кондратьєва, коли він обурювався, що Президент України розмовляє в Бонні... українською мовою.

Тож виникає запитання: як сумістити присягання керівництва телестудії «Останкіно» в тому, що, коли всі члени СНД платитимуть їй гроші, то вона їх рівноправно й об'єктивно «висвітлюватиме»? Чи історія з «прокатними» фраками та іншою «смаженною» саме й влягається в концепцію «об'єктивності», проповідувану з Москви?

Тепер — щодо звичок. Здивування російського тележурналіста з приводу того, що повноважні представники України розмовляють українською мовою, належить ще до історичного періоду існування «Союзу непорушного». Але ж нині на дворі інші часи. І, може, варто звільнятись від політичної ностальгії? Весна буяє — коли ж і почінати нове життя, як не сьогодні!

Володимир САВЦОВ.

Роздуми нашого власкора

ОПОЗИЦІЯ ВЖЕ Є, СПРАВА ЗА ЗГОДОЮ

ДО ПІДСУМКІВ VI З'ЇЗДУ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ РОСІЇ

Уже під закриття з'їзду до мікрофона проштовхався один з депутатів.

— Не сьогодні-завтра, — сказав він, — ми повернемося до своїх виборців. А що будемо казати їм про роботу?

Головуючий на засіданні Руслан Хасбулатов зіронізував:

— Якщо товариш нічого не зрозумів, я сам йому все поясню.

Не знаю, чи відбулася після форуму зустріч спікера з тим народним обранцем. Одне можна достовірно засвідчити: з почуттям розгубленості стіни Великого Кремлівського палацу залишали багато законодавців. Інформації для роздумів у них було предостатньо. Легко сказати — вперше за час керівництва республікою Борисом Єльциним сформувалася сильна опозиція.

ГАЙДАР ОКРИЛЕНИЙ ДОВІРОЮ

Як і слід було чекати, основні дискусії розгорнулися довкола економічної реформи. Йшлося навіть не про деталі, а про долю програми: бути їй чи не бути? Спрощена схема взаємних аргументів мала приблизно такий вигляд.

Єгор Гайдар стверджував, що підстав для занепокоєння немає, все йде за чітким планом. Американський долар щодо російського карбованця дешевшає не щодня, а щогодини. Вільні ціни стабілізували ситуацію у базових галузях промисловості. Зв'язати руки урядові — означає кинути у злидні російський народ.

Опоненти стверджували прямо протилежне: економіку республіки гайдарівський Кабінет розвалив повністю й остаточно. Більш як 90 відсотків населення опинилося за межею бідності. А купівельна спроможність карбованця продовжує падати, складаючи нині 25 копійок проти грудня 1990 року.

За таких суперечливих оцінок економічного стану Росії надії на розумний компроміс не залишалося. Власне, так воно й вийшло. У прийнятій постанові про реформи депутати надали урядові тримісячний термін, після якого він разом з Президентом, як главою виконавчої влади, мав піти у відставку.

Однак при переголосуванні питання опоненти несподівано знайшли спільну мову. У прийнятій VI з'їздом декларації схвалювалися дії уряду і зазначалося, що Закон про Раду Міністрів вводитиметься в дію відповідно до постанови V з'їзду. А він, як відомо, давав повноваження Борисові Єльцину очолювати й формувати Кабінет до грудня 1992 року.

Ось усього лише один з несподіваних поворотів форуму, який завершився у Москві. Як тут не згадати того депутата, котрий не знав, з чим повертатися до своїх земляків?

Проте чудес у політиці не буває. Через що противники реформи, маючи майже трикратну чисельну перевагу над її прихильниками, змінили тактику, пішли на поступки урядові? Думається, тут можливі два варіанти відповіді.

Або Гайдар справді зайшов так далеко, що вилікувати економіку вже неможливо, й за це він зі своєю командою має понести відповідальність перед народом. Причому багато депутатів підкреслювали: не тільки моральну.

Або ж консерватори не розраховували на попереджувальний удар реформаторів, які попрохали в перші дні з'їзду своєї відставки. Сформувати в стислі строки новий урядовий Кабінет — справа неабияка. Ортодоксальне крило депутатського корпусу вирішило не ризикувати, дочекатися кращих, себто гірших часів.

Так чи інакше, окрилений довірою законодавців Гайдар узявся за реформи з подвійною енергією. Всупереч обіцянкам уряд вже відпустив ціни на енергоносії. Що, само собою зрозуміло, стабільності не додасть, бо спричинить нове зростання цін.

У багатьох регіонах республіки кілька тижнів тривають страйки вчителів і лікарів, які вимагають індексації зарплати. Гайдар зберігає спокій: головне — не люди, а державний бюджет.

Мимоволі згадуються слова лідера конституційних демократів Михайла Астафьєва:

— За стабільності суспільства безглуздо звинувачувати червоно-коричневих, уряд своїми некомпетентними діями сам підштовхує людей до путчу.

Щоправда, він затятий супротивник нинішнього уряду. Однак приблизно такої самої думки дотримуються багато видатних економістів і промисловців.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

(Далі буде).

Новини... з сейфів

А СПЕЦСЛУЖБИ — ПРОТИ

«Якщо ми не вирішимо проблему, то терористи, викрадачі, наркосиндикати та інші злочинні організації матимуть можливість здійснювати свою протизаконну діяльність, безперешкодно використовуючи системи телефонних комунікацій», — вважає директор Федерального бюро розслідувань США Вільям Сешенс. Проблема, яка, за його словами, «загрожує безпеці американських людей», полягає у масовому впровадженні телефонними компаніями сучасної цифрової технології комунікацій.

Її сенс спрощено можна уявити так: голос людини, яка говорить у трубку, кодується з допомогою двоїчної системи обчислення, потім змішується з аналогічним чином закодованими голосами учасників інших телефонних розмов, потому знов перекодується, щоб наново «перетвориться» на голос у трубці того, хто слухає.

Впровадженням технічної новинки залишилися задоволені й компанії — це приносить велику економію, й клієнти — по телефону стало краще чути співбесідника. Проте нововведення не викликало ніякого ентузіазму в агентів ФБР. Через операції по кодуванню-розкодуванню голосів вони позбулися можливості підслухувати (згідно з американськими законами агенти ФБР можуть підслухувати телефони, якщо мають на це дозвіл судових органів).

Вирішити проблему, на думку керівництва ФБР, можна тільки одним шляхом — змусивши компанії повернутися до колишньої технології обслуговування абонентів.

Павло ВАНІЧКІН.
Вашингтон.

Погляд

Автобус для супертунелю

У Ганновері (ФРН) відкрився щорічний промисловий ярмарок «Індустрія-92», який вважається найбільшим світовим оглядом технічних досягнень. Цього разу в ньому беруть участь більш ніж 6 тисяч фірм і підприємств з 50 країн, у тому числі з СНД.

Один із експонатів виставки — мікроавтобус фірми «Мерседес-Бенц», створений спеціально для експлуатації в Євротунелі, який будується і з'єднає Францію й Англію. Зменшені габарити дозволяють йому вільно маневрувати в центральному рукаві тунелю, котрий використовуватиметься для обслуговування підземної магістралі. Оскільки через вузький простір розвернутися в тунелі буде неможливо, автобус має дві кабіни для водіїв.

Телефото АП — ІТАР-ТАРС.

Коротко

● Подальший розвиток відносин з Росією в усіх галузях є основним напрямом державної політики Киргизстану. Про це заявив Президент Акаєв під час візиту до республіки російського міністра закордонних справ Козирєва.

● Міністром оборони Білорусі на сесії парламенту затверджено генерал-лейтенанта Павла Козловського, який до цього займав посаду начальника штабу Білоруського військового округу. Новий керівник військового відомства республіки за національністю білорус. Він пройшов численні щаблі службової скали й користується довірою офіцерів округу.

● Персоною «нон грата» оголошено в Естонії ведучого телепрограми «600 секунд» Олександра Невзорова. Про це оголосив естонський прем'єр-міністр Тійт Вяхі. Консульському відділу МЗС і прикордонному департаменту Естонії доручено не пропускати Невзорова на територію республіки.

● Автобусне сполучення відкрито між Ригою і Москвою. Автобуси зі столиці Латвії вирушатимуть до Москви в парні числа й прибуватимуть туди о 9 годині ранку наступного дня. Квиток коштуватиме 300 карбованців.

● Спільне комюніке за результатами візиту Президента Узбекистану Карімова до Саудівської Аравії опубліковане в Ташкенті. В документі висловлено взаємне прагнення до розвитку економічних, торговельних і культурних зв'язків між двома країнами. Сторони також домовилися сприяти якнайскорішому встановленню миру в Афганістані.

● Голова Народного фронту Азербайджану Абульфаз Ельчибек зустрівся з президентом американської компанії «Амко» Робертом Блантоном. Гість зі США хотів почути думку опозиції щодо 33-річного контракту між «Амко» та «Азнафтою» про спільну експлуатацію нафтового родовища «Азері». Як з'ясувалося, азербайджанський Народний фронт підтримує цю угоду.

● Десять мільярдів доларів мають сьогодні на руках громадяни Російської Федерації. Тільки протягом минулого року до західних банків «спливло» з республіки від 20 до 40 мільярдів доларів. Такі дані навів відомий економіст Микола Шмельов на міжнародній конференції про новий світовий порядок, яка відбулася в Ріо-де-Жанейро.

ПРОГРАМА ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ І ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

(затверджена Кабінетом Міністрів України для подання Міжнародному валютному фонду)

Україна, як суверенна держава, почала самостійно формувати власну економічну політику з часу проголошення своєї незалежності 24 серпня 1991 року. Визначення основних напрямів цієї політики базується на принципах демократії, свободи підприємництва і відкритості для інтеграції у світове економічне співтовариство.

Розбудова ефективної національної економіки розглядається як гарантія незалежності держави і виходить з всебічного осмислення шляхів економічного розвитку, які десятиліттями нав'язувалися Україні в складі жорстко зацентралізованої системи господарювання колишнього Союзу РСР.

Уряд України намічає здійснити вже в поточному році комплекс заходів щодо поглиблення реформи, створення реальних гарантій невідворотності переходу до ринкової економіки.

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА

Головним напрямом фінансової політики Уряду в наступному періоді 1992 р. буде поліпшення податкового регулювання економіки та скорочення бюджетного дефіциту. З цією метою будуть здійснюватись заходи щодо рівня ставок та структури податкової системи, розподілу доходів між бюджетами різних рівнів, зміни пріоритетів та зменшення видатків з бюджету.

Податкова політика буде спрямована на активізацію підприємницької діяльності і, разом з тим, на забезпечення надходжень до бюджету доходів, достатніх для фінансування необхідних видатків. Зменшуються ставки оподаткування прибутку, особливо в частині, що використовується на інвестиції, фінансування наукових досліджень, технологічного оновлення виробництва, а також знижуються відрахування на соціальні цілі, що включаються у собівартість продукції підприємств.

Уряд України має на меті знизити у другому кварталі ставку податку на додавлену вартість.

Підприємства, які підлягають приватизації згідно з державною та регіональними програмами приватизації, будуть, починаючи з другого кварталу, обкладатися податком відносно вартості майна підприємства.

Одночасно запроваджується система стягнення митних платежів на імпортні товари, які в теперішній час не оподатковуються.

Для забезпечення ефективного використання земель передбачається запровадити з другого півріччя податок на землю для всіх землекористувачів і землевласників.

Замість діючих відрахувань від валютної виручки підприємств буде введено з третього кварталу 1992 р. оподаткування доходу цих підприємств за діючими ставками оподаткування.

Істотно зміниться структура видатків бюджету на користь соціальної сфери.

Скасовуватимуться дотації та субсидії нерентабельним підприємствам, скорочуються витрати на оборону.

Одним з головних напрямів скорочення бюджетних витрат є обмеження суми дотацій до цін на товари та послуги, яке буде здійснюватись шляхом запровадження нової системи ціноутворення.

Буде здійснено перехід від бюджетної підтримки всіх верств населення через індексування доходів до надання цільової допомоги лише найбільш вразливим його верствам.

Продовжиться курс на скорочення витрат по управлінню за рахунок ліквідації вузькогалузевих державних структур, а також органів середньої ланки управління. Почнеться підготовка до введення страхової медицини.

Головною умовою складання державного бюджету буде забезпечення його збалансованості на принципу обмеження видатків наявним надходженням доходів.

Для постійного жорсткого контролю за збалансуванням бюджету Уряд України переходить до поквартального його планування і оперативного реагування на зростання бюджетних видатків чи зменшення доходів. Буде запроваджено законодавче обмеження забезпеченого дефіциту державного бюджету.

ГРОШОВО-КРЕДИТНА ПОЛІТИКА

На Україні будуть введені власні грошова одиниця та система грошового обігу. Розробляється порядок введення національної валюти та відповідні законодавчі акти.

До введення власної валюти функції національних грошей будуть виконувати купони багаторазового використання. Створюються умови обміну готівкових купонів на рублі для українських громадян та громадян інших країн, що прибуватимуть на територію України.

Завершальна стадія грошової реформи включає в себе впровадження в обіг повноцінної національної грошової одиниці — гривні, емісію якої буде здійснювати Національний банк України.

Строки і порядок введення в обіг національної валюти Україна погоджує з країнами «карбованцевої зони» і не зачіпає їх інтереси.

На Україні здійснюється реформа банківської системи, що полягає в зміні структури кредитного банківського обороту, його децентралізації та запровадженні нових умов надання кредитів. Децентралізація кредитного обігу передбачає вільний продаж кредитних ресурсів та їх купівлю банками, підприємствами, а також громадянами без посередництва центрального банку.

Буде проведена комерціалізація банківських установ, усі банки отримують право на операції з коштами підприємств і населення. Скасовується адміністративне регулювання процентних ставок. Усі комерційні кредитні установи одержують право відкривати кореспондентські рахунки на території України та за кордоном, також право на здійснення валютних розрахунків і відкриття кореспондентських рахунків у закордонних банках.

Запроваджується режим жорсткого емісійно-кредитного регулювання грошового обігу.

Грошова та кредитна емісія Національного банку України узгоджується із зростанням обсягів виробництва та товарообігу, а також обсягів забезпечених витрат державного бюджету.

Запроваджується обмеження обсягів кредитування для всіх комерційних банків на території України шляхом додержання нормативів співвідношення обсягів кредитування і статутних капіталів банків.

Вводиться нормативне регулювання комерційного кредитного обігу та обмеження обсягів поточної заборгованості підприємств.

Підвищується з II кварталу облікова ставка проценту за надання кредитних ресурсів комерційним банкам у порядку рефінансування.

Підвищуються також нормативи резервних вимог щодо резервування в Національному банку депозитних коштів комерційних банків.

Здійснюються основні заходи антиінфляційної програми:

введення жорсткої бюджетної політики для досягнення бездефіцитності державних фінансів;

законодавчої заборони прямого фінансування Національним банком України бюджетного дефіциту;

обмеження обсягів грошової та кредитної емісії;

вивільнення від адміністративного регулювання процентів по банківських вкладах і кредитах;

введення нормативів резервування депозитних коштів комерційних банків і нормативів заборгованості господарських (нефінансових) підприємств;

запровадження механізму обмеження зростання фондів заробітної плати підприємств відносно темпів інфляції на споживчому ринку.

Валютне регулювання здійснюватиме Національний банк України.

До введення внутрішньої конвертованості національної валюти вся валютна виручка суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності буде в обов'язковому порядку продаватись ними Національному банку за купони (гривні) по реальному курсу. Для його визначення створюється національна валютна біржа з регіональними відділеннями.

Національний банк України буде здійснювати продаж іноземної валюти національним імпортерам на першочергові потреби, виходячи із загальноекономічних інтересів України.

Після введення внутрішньої конвертованості валюти її продаж на валютному ринку буде здійснюватись без посередництва Національного банку.

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ЦІН

Метою лібералізації цін є різке розширення сфери застосування вільних цін і тарифів, звільнення їх по більшості продукції, товарів і послуг від адміністративного контролю. Для запобігання неконтрольованому зростанню цін їх державне регулювання буде здійснюватися переважно через економічні важелі, податкову, фінансово-бюджетну, кредитну, валютну і митну політику, а також з застосуванням механізму встановлення цін на продукцію підприємств-монополістів.

На період стабілізації економіки державне регулювання цін зберігається по обмеженому колу продукції в основному структуровизначальної і життєво необхідної групи товарів і послуг для населення.

Одночасно запроваджується система контролю за цінами підприємств-монополістів шляхом введення твердих цін на їх продукцію чи шляхом прогресивного оподаткування виручки. Уряд буде щорічно затверджувати і публікувати список підприємств-монополістів і продукції, виробництво якої для цих підприємств є монопольним, та допустимий річний приріст рентабельності їх продукції.

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ПОЛІТИКА

Зовнішньоекономічна політика уряду буде спрямована на забезпечення більшої відкритості української економіки, що має сприяти її подальшій інтеграції у світовий ринок та радикальній структурній перебудові національного господарства.

Уряд визнає за стратегічну ціль усунення будь-яких бар'єрів у зовнішній торгівлі, як того вимагає ГАТТ (до умов якого уряд України має намір приєднатися). Але ці кроки будуть здійснюватись по черзі, яка визначатиметься, перш за все, тактичним завданням забезпечення рівноваги платіжного балансу України.

У зв'язку з цим в Україні введено повідомний порядок державної реєстрації суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності України, яким дозволяється здійснювати експортно-імпортні операції по всій номенклатурі товарів та послуг (за виключенням вузького кола товарів, на експорт чи імпорт яких існує державна монополія чи повна заборона). Режим ліцензування та квотування експорту встановлено лише щодо менш як 200 товарних позицій з наміром з III кварталу скоротити цей перелік приблизно до 50 найменувань товарів. Україна має намір зменшити митні тарифи на експорт та встановити обмежені митні тарифи на імпорт.

Одночасно здійснюються заходи по ліквідації залишків державної монополії зовнішньої торгівлі:

демонополізація та приватизація зовнішньоторговельних підприємств;

стимулювання створення комерційних посередницьких фірм;

скасування відповідальності держави за операції (та їх наслідки) будь-яких суб'єктів зовнішньоторговельної діяльності;

розміщення замовлень держави поміж зовнішньоторговельних фірм лише на основі аукціонів та тендерних торгів.

На стадію практичних рішень виходять питання створення на території України окремих зон вільної торгівлі з пільговими умовами оподаткування, залучення іноземних інвестицій валютного регулювання тощо.

З введенням в обіг національної грошової одиниці — гривні, — вона буде використовуватися як єдиний законний засіб платежу на території України, а її курс щодо іноземних валют стане одним з найголовніших засобів державного регулювання зовнішньої торгівлі та руху капіталів.

Уряд і Національний банк України будуть запроваджувати режим конвертованості гривні по поточних операціях. На відміну від існуючої системи валютного оподаткування експортних надходжень буде запроваджено систему оподаткування прибутку відповідних підприємств у національній валюті з продажею юридичними особами валютних надходжень комерційним банкам. Комерційні банки стануть суб'єктами валютного ринку. Потім коло суб'єктів валютного ринку розшириться за рахунок інших юридичних осіб. На третьому етапі всі юридичні особи, зареєстровані на території України, разом з фізичними особами, зможуть купувати іноземну валюту на внутрішньому ринку.

Україна буде розширяти торговельні зв'язки з країнами — членами СНД, створюючи для цього особливі договірні митні, візові, платіжні, розрахункові умови, що будуть забезпечувати вільний рух товарів, платежів та людей через кордони країн СНД.

Виходячи з прав та інтересів суверенної держави, Україна прагне встановити із світовим співтовариством безпосередні стосунки в сфері валютно-кредитних відносин.

ПРОГРАМА ПРИВАТИЗАЦІЇ

Стратегічним напрямом здійснюваних реформ є формування змішаної економіки, що спирається на різноманітність конкуруючих між собою суб'єктів господарювання різних форм власності.

Уряд ставить перед собою завдання радикального перетворення державної власнос-

(Продовження на 7-й стор.)

ПРОГРАМА ЕКОНОМІЧНИХ РЕФОРМ І ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

(Закінчення. Початок на 6-й стор.).

...ції шляхом її поступової і всебічної приватизації і корпоратизації.

Покупцями державного майна виступатимуть громадяни України, іноземні громадяни, особи без громадянства, недержавні юридичні особи, що зареєстровані на Україні, юридичні особи інших держав.

До травня 1992 р. завершиться в основному підготовка законодавчої і нормативної бази для приватизації та будуть створені державні та приватні установи, що здійснюватимуть приватизацію державних підприємств і землі.

До кінця 1992 р. у приватну власність перейде переважна частина підприємств торгівлі, громадського харчування, побутового обслуговування, автотранспорту, переробної та місцевої промисловості, промисловості будівельних матеріалів, інших секторів економіки, орієнтованих на задоволення потреб населення.

На протязі 1992 р. здійснюватиметься процес корпоратизації державних підприємств шляхом їх перетворення в акціонерні та інші господарські товариства і забезпечена підготовка до їх приватизації.

Інтенсивність процесу приватизації державних підприємств буде забезпечено розповсюдженням серед громадян України приватизаційних майнових сертифікатів, що дають право на безкоштовне отримання частини державного майна, а також застосуванням до грошових заощаджень, що використовуються на приватизацію, підвищуючих коефіцієнтів.

У фінансовій сфері проводитиметься поступова, протягом 1992—1993 рр., приватизація акціонерних комерційних банків, страхових компаній та інших фінансових установ.

Іноземним інвесторам створюватимуться умови для їх участі в приватизації, шляхом надання права придбання будь-яких об'єктів приватизації (крім законодавчо заборонених) без обмеження частки у майні підприємства, що приватизується.

В аграрній сфері протягом 1992 р. буде проведена приватизація земель для сільськогосподарського використання за рахунок земель державного фонду та збанкрутілих колгоспів і радгоспів. Необхідне сприяння надаватиметься процесу перетворення колгоспів у кооперативи фермерів та господарські товариства, реально забезпечуватиметься право кожного члена колгоспу на вихід з нього і створення власного селянського господарства.

ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

Політика інвестицій перебудовується в напрямку їх децентралізації, зменшення питомої ваги державних інвестицій та перетворення механізму їх розподілу, розширення ринкових джерел капіталовкладень.

Кошти державного бюджету виділятимуться на потреби реконструкції та технічного переозброєння, як правило, на засадах кредитування. Державні централізовані капітальні вкладення будуть переважно направлятися на створення об'єктів виробничої та соціальної інфраструктури, нових наукоємких виробництв, закладів соціальної сфери.

Розподіл централізованих державних капіталовкладень буде здійснюватись переважно за програмним принципом через головних виконавців програм.

Виробниче будівництво передбачається здійснювати в основному за рахунок власних коштів підприємств і організацій, кредитних джерел та через залучення акціонерного капіталу на ринкових засадах.

Для стимулювання децентралізованих капіталовкладень суттєво знижується оподаткування прибутку, що використовується для інвестування.

Створюється найсприятливіший режим іноземним інвесторам. Їм гарантується:

недоторканність майна інвесторів — неможливість націоналізації чи примусового продажу іншим юридичним особам або державі;

невідчуженість об'єктів, що перебувають в оренді, концесії або куплені на умовах лізингу на весь визначений відповідними договорами термін;

матеріальна компенсація втрат і збитків, включаючи неодержані вигоди, іноземного інвестора при невиконанні цих умов Українською державою.

Передбачається також:

скорочення строків, спрощення процедури реєстрації іноземного чи спільного підприємства на території України;

надання іноземним підприємцям прав вільного розпорядження своїм майном та коштами;

самостійне встановлення підприємцями зв'язків з будь-якими суб'єктами господарювання, відкриття рахунків у банках на території України, справляння грошових переказів, одержання та надання кредитів;

вільний доступ до операцій на фондовій біржі;

надання державних гарантій іноземним банкам на території України щодо відшкодування неповернених валютних кредитів;

зниження ставок оподаткування прибутку;

можливість застосування норм прискореної амортизації основних фондів;

пільгова плата за землю чи використання природних ресурсів;

зниження ставок сплати державного мита і митних тарифів.

КОНВЕРСІЯ І СТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА ЕКОНОМІКИ

Структурна перебудова буде здійснюватись шляхом реалізації цільових програм щодо розвитку нових виробництв, оновлення товарного випуску діючих підприємств, технологічного їх переозброєння, впровадження принципово нових технологій.

Основні напрями структурної перебудови: збільшення товарів споживчого призначення за рахунок скорочення виробництва у важкій промисловості, підвищення у структурі споживання складної побутової техніки, зростання обсягів житлового будівництва, випереджаючий розвиток транспортної, комунікаційної сфери та сфери послуг населенню, демілітаризація виробництва та скорочення витрат на озброєння і утримання армії. Збільшиться також випуск комплексів машин та устаткування для сільського господарства, харчової і переробної промисловості і промисловості будівельних матеріалів. Передбачається збільшити випуск продуктів дитячого харчування, екологічно чистих продуктів, впровадження екологічно безпечного обладнання в енергетиці, хімічній та металургійній промисловості.

Конверсія військового виробництва в оборонній і машинобудівній промисловості спрямована на переорієнтацію її науково-технічного та виробничого потенціалу на випуск цивільної продукції, технічне переозброєння інших галузей народного господарства.

Найбільш перспективними є напрями створення космічних систем зв'язку, телебачення і радіолокації, екологічно чистих газотурбінних установок, нових пасажирських літаків, автомобільного та електротранспорту, виробів електронної техніки.

У Державній програмі конверсії чільне місце належить переспеціалізації оборонних підприємств на випуск кольорових телевізорів, відеомагнітофонів, морозильників, пилососів, пральних та швейних машин, а також медичного обладнання.

Будуть створені спільні підприємства на базі потужностей оборонної промисловості України для виробництва кормозбиральної техніки, авторефрижераторів, сівалок тощо.

ПРОГРАМА РОЗВИТКУ КОНКУРЕНТНИХ РИНКІВ І АНТИМОНОПОЛЬНІ ЗАХОДИ

Урядом здійснюються заходи щодо обмеження монополістичного впливу державних галузевих органів, фінансових установ господарських об'єднань та картельних утворень на виробництво, обіг продукції та фінансові кредитні відносини.

Обмежується сфера контролю ринку системою держзамовлень, проводиться її перебудова на принципах зацікавленості та конкурентності. Демонополізується кредитний обіг. Скасовуються розподільчі органи торгівлі та постачання.

Починається здійснення Державної програми демонополізації економіки, що буде забезпечувати контроль за монополіями, підвищення рівня конкуренції, перебудови організаційних господарських схем, стимулювання створення нових суб'єктів господарювання.

Безпосередній вплив на монополіста передбачено здійснювати шляхом:

розукрупнювання структур монопольного типу (концерни, асоціації і т. п.), які мають ознаки прямої централізації управління підвідомчими підприємствами й іншими господарчими суб'єктами;

створення системи дійового контролю та оперативного реагування при зловживанні тієї чи іншої структури своїм монопольним положенням;

введення порядку оподаткування, що робить невигідним монопольне підвищення цін.

Розвиток конкуренції забезпечуватиметься:

за рахунок створення нових господарюючих суб'єктів;

комерціалізацією державних структур у сфері виробництва, розподілу і обміну;

встановленням сприятливих економічних умов для новостворених підприємств, особливо малих;

наданням додаткових пільг тим підприємствам, які своєю діяльністю підривають монопольне положення тієї чи іншої конкретної організації;

диференційованим підходом при ліквідації збиткових підприємств, їх вибіркова санація з метою недопущення створення нових монополістів та інше.

ПОЛІТИКА ДОХОДІВ І ОБМЕЖЕННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ЗАРОБІТНОЇ ПЛАТИ

Державна політика у сфері формування доходів базуватиметься на необхідності їх безінфляційного зростання за рахунок еквівалентного збільшення виробництва продукції, товарів народного споживання і надання послуг.

Для запобігання гіперінфляції дотримуватимуться такі умови:

встановлюється поквартальна періодичність індексації;

повна індексація здійснюється тільки по відношенню до найменш забезпечених верств та груп населення;

суми індексованих доходів встановлюються на рівні не більше 60—70 проц. від сум підвищення роздрібних цін на товари та послуги.

Мінімальна заробітна плата періодично переглядатиметься в залежності від темпів інфляції.

Скасовано обмеження граничних розмірів індивідуальних доходів громадян з метою стимулювання підприємницької ініціативи та мотивації до ефективної праці.

Для вирішення проблем регулювання заробітної плати будуть забезпечені принципові зміни, насамперед шляхом укладання галузевих тарифних угод на базі Генеральної тарифної угоди з диференціацією рівнів мінімальної заробітної плати, компенсаційних виплат за умови праці та інше.

Крім того, вводиться режим регулювання фондів оплати праці шляхом додаткового оподаткування сум перевищення відповідних витрат підприємств, не обумовлених зростанням обсягів виробництва та інфляцією на споживчому ринку.

ЗАХИСТ НАЙБІЛЬШ ВРАЗЛИВИХ ВЕРСТВ НАСЕЛЕННЯ

Система соціального захисту населення перебудовується в напрямі забезпечення допомоги безробітним, перенавчання та працевлаштування вивільнюваних працівників на нові виробництва, підвищення гарантій захисту непрацездатних, громадян похилого віку, молоді та багатодітних сімей, надання можливості набути освіту та одержати медичну допомогу кожній людині.

Рівень пенсій по старості встановлюється не нижче мінімального рівня заробітної плати в Україні, а стипендій студентам вузів — 80, учням середніх навчальних закладів — 70 проц. від мінімального рівня заробітної плати.

Для захисту громадян України від безробіття створюється Державний фонд сприяння зайнятості населення та його територіальні установи. Кошти фонду спрямовуються на оплату допомоги по безробіттю і перекваліфікацію непрацюючих, утворюються вони за рахунок обов'язкового оподаткування підприємств (у процентах до фонду заробітної плати), всіх працюючих (процент від індивідуального заробітку), надходжень із державного та місцевих бюджетів, добровільних надходжень від підприємств і громадян.

На місцях створюється інфраструктура державної служби зайнятості (центри зайнятості професійної орієнтації, перенавчання та підвищення кваліфікації, трудової реабілітації населення).

Державна допомога багатодітним сім'ям пов'язується з середньою заробітною платою по республіці.

Започатковуються форми натуральної допомоги малозабезпеченим громадянам (безкоштовні обіди, одяг, паливо, житло).

За рахунок місцевих бюджетів багатодітним сім'ям і батькам-одинакам видаватимуться талони, що відшкодовуватимуть частину вартості найнеобхідніших продуктів харчування, дитячого одягу, медикаментів.

Буде реформована система соціального страхування громадян України. Воно стає обов'язковим для всіх працюючих і складається з пенсійного, медичного та фонду страхування від нещасних випадків на виробництві, що будуть діяти на комерційних засадах.

Поряд з обов'язковим соціальним страхуванням здійснюється добровільне індивідуальне страхування громадян комерційними страховими компаніями.

На весь період здійснення термінових реформ і досягнення стабілізації цін і доходів вводиться обмеження на роздержавлення (перехід на самоокупність і самофінансування) та приватизацію закладів і установ охорони здоров'я, культури, соціального забезпечення, освіти.

Проблема

ЧИМ ТОРГУЄМО,

або Процес пішов

Здається, ця тема починає набивати оскому, але залишати її поза увагою ніяк не можна, бо, як сказав колись наш екс-президент, процес пішов. Навіть не пішов, а посунув з такою обвальною силою, що, здається, нам пора кому схаменутися, кому замислитися, а кому й владу нарешті застосувати.

Так, мова знову піде про готель. Цього разу про «Либідь», який з грудня минулого року став спільним українсько-грецьким підприємством — «Либідь-Афіна-Палас». Засновник — державне підприємство «Либідь» і грецька фірма «Саньо-Еплас С. А.».

Здавалося б, і чудово. Грецька сторона у ході переговорів обіцяла повністю реконструювати готель, довівши його до класності «4 зірочки», а також високий рівень соціального захисту колективу.

Тож ударили по руках. Директор готелю Ігор Івлєв, як кажуть, підмахнув договір, Міністерство фінансів України зареєструвало новостворену структуру, а колектив «Либеді» почав очікувати обіцяних благ. Блага не з'являлися. Тоді українські співзасновники пішли з'ясовувати стосунки до представника грецької сторони, чим невимовно здивували останнього.

Та й було чого дивуватися. Але цього разу вже... киянам. Бо коли вони уважно вивчили підписану директором готелю угоду, то з'ясувалося, що і договір, і статут СП, до речі, підготовлені грецькою стороною передбачають вигоду лише для іноземного учасника угоди. Адже внесок грецької фірми в статутний фонд становить... вісім мільйонів карбованців. Експертна ж оцінка «Либеді» називає іншу суму — майже 40 мільйонів доларів США...

Далі — більше. Виявляється, що зобов'язання іноземного учасника спільного підприємства обмежуються «сприянням в дослідженні і організації». І жодних зобов'язань по інвестуванню, ремонту, доведенню готелю до міжнародного рівня. Правда, грецька фірма зобов'язується протягом 15 місяців знайти кредиторів для реконструкції готелю, а також протягом невизначеного строку шукати підрядника для виконання цих робіт. Звичайно ж, весь цей час на вкладену суму статутного фонду грецький співзасновник одержить сто відсотків прибутку. Звісно, колектив запротестував проти дій такого «партнера», звернувшись до Міністерства фінансів України з вимогою розірвати угоду в зв'язку з порушенням Грецькою стороною українських законів. Вимога була задоволена.

Цього разу не погодилася грецька сторона, в результаті чого з'явилося розпорядження заступника міністра фінансів Петра Германчука, яке... скасовує попереднє рішення. Заступник міністра, мабуть, вважає ці, очевидно невигідні для України умови створення СП, прийнятними...

Історія ця, здається, затягується. Навколо неї циркулюють найнеймовірніші чутки — аж до того, що на цьому нагріли руки люди, близькі до урядових кіл. Якби ж вона була винятком, то всю цю ситуацію можна пояснити, скажімо, низькою кваліфікацією тих, хто готував статутні і договірні документи.

Але де гарантія, що кваліфікація буде вищою при створенні інших СП? А те, що їх треба створювати — очевидно, бо вигода в тому є і немала. Проте хто повинен поставити бар'єри такій некваліфікованості?

Нарешті

Рубль на купони

можна буде міняти в пунктах обміну, які відкриваються на підприємствах зв'язку, в банках, санаторіях для здійснення операцій обміну громадянам, що прибувають в Україну з держав СНД, або відправляються з республіки у відрядження, на відпочинок, лікування тощо.

Обмін рублів на купони і навпаки здійснюватиметься відповідно 1:1. Жителі країн СНД при цьому сплачуватимуть комісійний збір — п'ять процентів від суми обміну.

Підказуємо адресу

МІСЦЕ ПІД СОНЦЕМ

Фірма «Крок» — це інститут економіки, управління та господарського права. Якщо хтось тільки починає своє життя в бізнесі, то «Крок» уже завоював місце під сонцем, надаючи початківцям силу-силенну послуг.

Тут навчають мистецтву проведення біржових операцій, психології ділового спілкування, надають експертно-консультаційні, маркетингові, брокерські, аудиторські послуги, добирають ділового партнера, а також навчають молодь вести комерційні справи. Адже при фірмі діє ліцей економіки і бізнесу, куди можуть прийти учні, що вже закінчили дев'ять класів.

Зв'язатися з фірмою можна по тел.: 213-94-25; 213-94-09.

Світ захоплень

Асоціацію створили. Черга за монетами

У Києві відбулася установча конференція по створенню Асоціації нумізматів України, на якій прийнято статут АНУ, вибрано раду, вирішені організаційні питання.

Крім координації діяльності клубів та забезпечення нумізматів необхідною літературою та ювілейними монетами як країн СНД, так і закордонних, Асоціація братиме участь у створенні проектів ювілейних монет України.

Керівництво нової організації запрошує до співпраці усіх колекціонерів нашої держави.

Андрій БОЄЧКО.

Вихід є. Шукайте!

За шампанське — «Ікаруси»

За розпорядженням Представника Президента України у Києві Івана Салія створено міський обмінний товарний фонд. Підприємствам та організаціям запропоновано надавати в розпорядження міста, як виняток, два відсотки виробленої продукції за рахунок держзамовлення, звичайно, за умови його виконання, а також частину споживчих товарів, що залишаються у їхньому розпорядженні понад укладені договори поставок. За це їм позачергово виділятимуться місцеві будматеріали, надаватиметься пільгове квотування та ліцензування на вивіз товарів за межі України.

Такі умови зацікавили виробників. Виробниче об'єднання «Слайд», приміром, запропонувало мікрохвильові печі. Відгукнулися і зарубіжні партнери. В обмін на шампанське угорські підприємці запропонували дефіцитні медикаменти, автобуси «Ікарус» із запчастинами, тролейбуси, дорожні та будівельні машини.

В'ячеслав МАЛЕЦЬ.

Давно забуте старе

А, може, повернути?

Спливла мода на бучні весілля. Закінчується вона і на розкішне весільне вбрання. Вже не їздять до пам'ятника воїнам, вже не... куди далі?! А ось куди.

Все більше молодят прибуває у ЗАГС без гостей, в обідню перерву, а через десять хвилин вже вільні. Ні промов, ні обрядів, ні фати...

А як же князь з княгинею? А це все у церкві. Тут і обручки, і рушники, і дружка з боярином, і княжі корони, і обіт перед Богом. Так навіщо такий подвійний інститут? Може, повернути церкві її страційні обов'язки?

Плюс оплески

ТРИ СВІЧКИ ВІД КАМБУРОВОЇ

Олена Камбурова дала в Києві чотири концерти. Це вже її традиція — співачка буває у нас щовесни. Один з цьогорічних концертів співпав з річницею Чорнобильської катастрофи. І Олена перед початком концерту запалила на сцені три свічки...

Оксана ЧАЙКА.
Фото Олени ПОРОШАН.

З ЛЮБОВ'Ю ДО БЛИЖНЬОГО

Завершується навчальний рік в дошкільній гімназії, яку заснували при клубі заводу «Укркабель». П'яти-шестирічні малюки навчились не тільки читати, писати, малювати, але й довідались про Біблію, життя Ісуса Христа, про його заповіді любові і миру. Батьки кажуть, що діти подружнішали, менше вередують, легше вибачають. Тричі на тиждень з ними займається Лариса Петрик. Вона вважає, що сам Господь направив її на цю справу.

Пригоди

ВІДГУКНИСЬ, ГЕРОЮ...

28 квітня о 15.30 до оператора інформаційно-довідкової служби аеропорту «Бориспіль» звернувся по телефону невідомий і сказав, що на борту літака, що вилітає о 19.20 рейсом 1768 до Москви, закладено вибуховий пристрій. Проведено ретельний обшук літака. Вибухівки не виявлено. Зате знайдено того, хто дзвонив. Це вдалося зробити за допомогою спеціальних технічних засобів. Невідомий виявився Анатолієм Заровським, семикласником Київської середньої школи № 132. Підліток пояснив свої дії так: хотів пожартувати над дорослими.

А тижнем раніше ще один такий «жартун» у вечірній час майже на сорок хвилин закрив станцію метро «Святошин», повідомивши по телефону, що станцію заміновано.

По тривозі було піднято групу карного розшуку, черговий караул пожежних, був готовий до дії полк цивільної оборони. Міну не знайшли, станцію відкрили, але вночі огляд про всяк випадок продовжили.

До речі, подібні телефонні повідомлення в службу 02 фіксуються спецтехзасобами. Отже, поки підраховуються завдані збитки, міліція шукає «героя»...

Дурнізми

І перегнали на лівий берег...

Готель на колесах існує на Київському залізничному вокзалі уже майже п'ять років. П'ять купейних вагонів на «гірці» туристичних поїздів були завжди заповнені.

Але зараз купе наполовину порожні. І справа не в ціні, яка зросла з 2-х карбованців 50 копійок в січні до 33-50 карбованців у квітні. Вагони-готелі перегнали з Київ-Пасажирського в Київ-Дніпровський, що на лівому березі. І виявився готель ніби «не вашим і не нашим».

Та й обслуговування тут дорожнє: ні телефона, ні гарячої води, ні каналізації.

Через це транзитні пасажири надають перевагу твердому кріслу за 2 карбованці на вокзалі в залі чекання або за 3 в залі «Інтуриста»...

Знай наших!

З ІРЛАНДСЬКОЮ ВИМОВОЮ

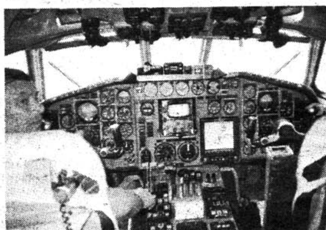
РОЗМОВЛЯТИМУТЬ ПІЛОТИ «АВІАЛІНІЙ УКРАЇНИ»

Справа, здається, не у вимові, хоч і в ній теж. На початку тижня до ірландського міста Лімерік вилетіли 18 пілотів і 10 інженерно-технічних працівників Бориспільського авіаоб'єднання, де вони протягом трьох місяців вивчатимуть англійську мову.

Сплачуватиме за навчання киян ірландська фірма, що займається лізингом літаків іноземного виробництва, з якою «Авіалінії України» співробітничають.

Деталі з'ясувати не вдалося, але відомо, що спеціалісти добиралися за здатністю обслуговувати літаки типу «Боїнг» та А-320.

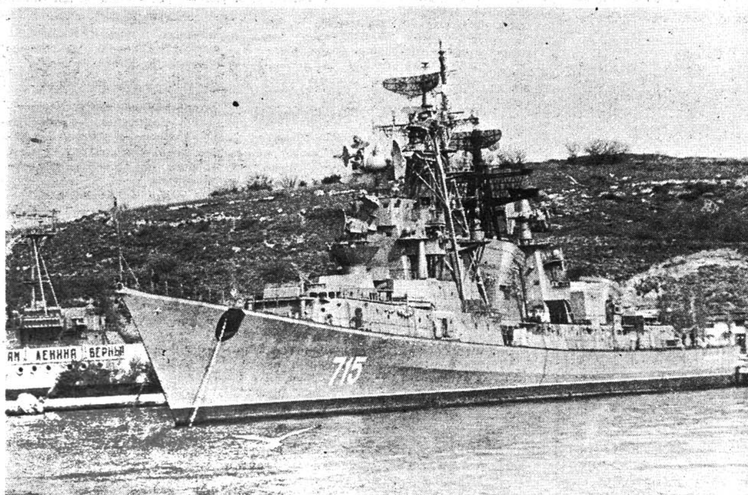
Що б це означало?

Сторінку підготувала власний кореспондент «Голосу України» по Києву і Київській області ВАЛЕНТИНА ПИСАНСЬКА.
Телефон корпункту: 228-33-24.

ВСЕ ТІЛЬКИ ПОЧАЛОСЯ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.).

людьми, тому головне для нас — не флот поділити, а забезпечити обороноздатність, визначити функції і завдання флоту і створити нормальні умови для служби. Нехай моряки служать, а політики займаються своїми справами. Поки що ми не ставимо завдання, як ділити чи не ділити флот».

* * *

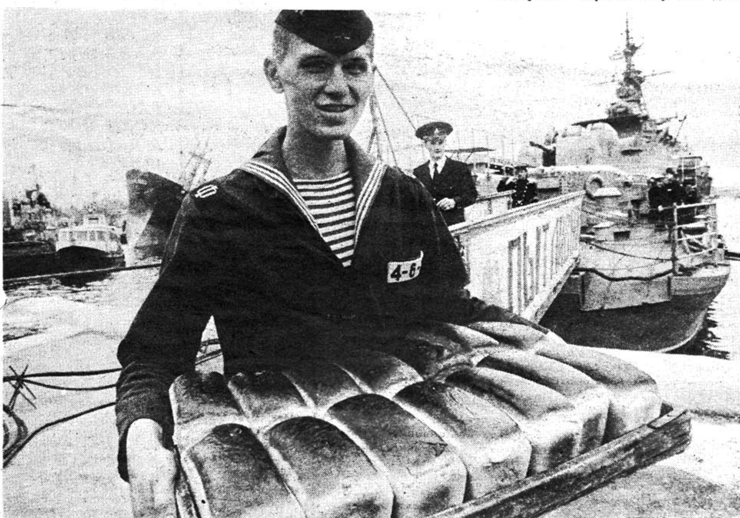
О 20 годині 29 квітня про українсько-російські переговори не було ніякої інформації, і здавалося, що вони зайшли в безвихідь. Але хвилин через 15 прес-секретар української делегації Андрій Веселовський заявив: я незадоволений ходом переговорів, але задоволений їх результатом. Що він мав на увазі, пояснили вже члени російської делегації, народні депутати Росії Євген Пудовкін і Володимир Підопригора,— голова Комітету Верховної Ради Росії з міжреспубліканських відносин і регіонального управління. Останній, зокрема, сказав журналістам: «Все залежатиме від того, наскільки завтра (тобто 30 квітня) ми згодимося зрозуміти один одного і наскільки поставимося з повагою одне до одного. Тому що не враховувати позиції сторони, яка домовляється, а тільки наполягати на своєму — це означає завести переговори в безвихідь. Необхідно визначитися, чи йдемо ми за логікою вже прийнятих угод в рамках СНД. Я про це питав керівника української делегації Василя Дурдинця, і він підтвердив, що ми виходимо саме з цих документів, жодного з них не було відкинуто». Андрій Веселовський з цього приводу додав, що В. Дурдинець заявив, що справді делегації виходять з документів СНД, але, на жаль, читають їх по-різному. Далі Володимир Підопригора і Андрій Веселовський повідомили, які групи експертів було створено. Перша з них розглядає проект заяви, призначеної для громадськості і для преси. Друга займається визначенням без'ядерного статусу Чорного моря і Чорноморського регіону, а також тим, як пов'язати цей статус з без'ядерним статусом України. Третя група займається безпосередньо проблемами Чорноморського флоту і спільними принципами в підходах до цієї проблеми.

Переговорний процес, з усього видно, буде тривалим і нелегким. Фіналу доведеться чекати ще дуже довго. В Одесі все тільки почалося.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ,
Володимир СКАЧКО,
спеціальні кореспонденти «Голосу України».
Одеса (телефоном).

* * *

На знімках: командуючий ВМФ України контр-адмірал Борис Кожин; Севастополь — місто моряків і головна база ЧФ.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

АРХІТЕКТОР

Пам'яті народного депутата України І. Поповича

Я хочу, щоб ви уважно подивилися цю фотографію, заглянули в глибину очей цієї людини.

Отакий він був, таким і є Іван Васильович Попович, який так передчасно полишив нас — симпатичний, безмежно добрий, щирий, сердечний і — це вже я знаю від особистих зустрічей з ним — фантастично працьовитий.

У житті мені якось не доводилося заглиблюватись у релігійні постулати. Але вірю в легенди, в ті ж релігійні міфи. І не можу повірити, щоб отака людина, отака сила добра, безмежна людська енергія отак собі враз зникла, припинилася, покинула Всесвіт. Та навіть фізичні закони криком кричать, заперечують подібну сваволю природи!

Ні, він, Іван Васильович, живе, він мусить жити й далі — хай навіть в іншій формі. Бо якби такі люди зникали безслідно з нашої землі, світ поступово танув би від таких втрат і, зрештою, перевівся б у ніщо.

УЖЕ в перші ж дні роботи Верховної Ради я з ним зустрівся в кулуарах під час невеличкої перерви. Відтоді, певне, не було дня, щоб ми не зупинилися разом, не постояли, погомоніли, обмінялися думками. Опісля його товариші скажуть, що оця його властивість притягувати до себе людей проявляється скрізь: на заводському дворі, на вулицях рідного Хуста, серед друзів і просто знайомих. Енергія його широкої душі, як зоряне коло, втягувала в свою орбіту кожного, хто хоч ненароком опинився поблизу.

Провести в останню путь Івана Васильовича мені не вдалося — чорна звістка докотилася до мене надто пізно.

Тож захотілося хай і з запізненням, але пройтися тими шляхами - дорогами, які найчастіше топтали ноги Івана Васильовича, почути тих, хто знав його давніше і краще, ніж я, побачити хоч частку того, що зроблено руками цієї людини упродовж недовгих днів, які відпустила їй доля-матінка.

Іванові Васильовичу люди вручили не тільки мандат депутата Верховної Ради, а й місцевої, районної. Її недавній голова, а нині Представник Президента по Хустському району **Василь МОНДИЧ** розмову почав так:

— Знаєте, я не можу говорити тільки про депутатську роботу Івана Васильовича. Ми ж із ним колись сиділи за однією шкільною партою — ще з восьмого класу. І хоч після школи наші шляхи на деякий час розбіглися, згодом вони знову зійшлися, коли, відслуживши армію, вступили до Ужгородського університету на загальнотехнічний факультет. Опісля ми знову ж таки разом штудіювали науки у Львівському політехнічному інституті, одночасно працюючи в Хусті, оскільки навчалися заочно.

Я б міг розповісти багато цікавого з нашого студентського життя, але то була б окрема повість. Скажу тільки, що він ніколи не рвався до якихось там студентських посад, хоч мав для цього всі підстави, але добрим, ненав'язливим лідером, точніше сказати, душею компанії завжди був.

Ну, а пізніше доля його навічно зв'язалася з місцевим каменеобробним заводом. Важко вам навіть розказати, скільки праці й душі вкладено Іваном Васильовичем у це підприємство. Щоб осягнути масштаб зробленого, наведу ось такий факт: починав тут свою роботу Іван Васильович директором невеличкого місцевого каменеобробного заводика, а закінчив генеральним директором об'єднання «Закарпатнерудпром», яке добре відоме не тільки в Україні, а й за кордоном, особливо в Західній Європі. Він зав'язав тісні зв'язки з італійськими компаньйонами, закупив там обладнання, яке дає можливість виготовляти мармурові оздоблювальні плитки, що їх використовують у будівництві багато країн світу.

Ніскільки не перебільшу, коли скажу, що з іменем Івана Васильовича зв'язана вся розбудова Хуста. Мало того, що навколо заводу поступово виросло ціле робітниче містечко (до речі, на підприємстві фактично повністю розв'язана житлова проблема), так завдяки старанню генерального директора і його колективу в районному центрі вимощено добрі дороги, збудовано таку поліклініку, якій позаздрила б навіть столиця. А стадіон, санаторій у Шаяні... Неможливо навіть перерахувати все, те, до чого торкалася щедра рука цієї дивовижної людини.

Не можу збагнути, що його вже немає серед нас. Весь Хуст і навіть район під час похорон були в траурі. А робітники міста в ті сумні дні прийшли до виконкому з проханням, щоб вулиця Куйбишева, де проживав Іван Васильович, називалася іменем Поповича...

...Коли після зустрічі з Представником Президента пішов на завод, то в око впала водойма — невелике річкове відгалуження, що вклинювалося глибоко на територію підприємства.

— Це штучна затока, — пояснили мені. — Придивіться, там плаває багато риби. Іван Васильович давно виношував ідею мати свій рибник, щоб у заводській їдальні не переводилася риба. І ось аж тепер її втілили.

Не міг приховати свого здивування й багатством робітничого магазину. Там не тільки було все, що потрібно до домашнього столу, але й коштувало воно значно дешевше, ніж у всіх інших місцях. М'ясо, печінка, овочі ледь не вдвічі були дешевшими за столичні.

— Генеральний директор, — пояснив Іван ПАНОЛИНЕЦЬ, керівник експериментального каменеобробного заводу, що входить до об'єднання, — здавна розвивав підсобні господарства на селах. У колгоспах і радгоспах ми відкривали цехи по виготовленню облицювальних плиток, що приносило їм великі додаткові прибутки, а ті, в свою чергу, старалися, як могли, розвивати наші аграрні цехи. Результати самі бачите.

Він же після моїх відвідин оздоровчого комплексу, плавального басейну, сауни, лікарського профілактичного центру (все це зроблено не тільки добротно, сучасно, а й оздоблено так красиво, як тільки здатні зробити в карпатськім краї), зауважив:

— Будувати Іван Васильович любив понад усе. Вірте-не-вірте, але жодна будівля не обходилася без його душі, яку він вкладав у кожний корпус заводу, в кожний новий дім, що зводився на території об'єднання й поза ним. Жаль, що вам не вдалося побачити санаторій у Шаяні, його архітектуру, на якій відбився слід діяльності нашого генерального. Розумієте, він був архітектором у душі, і цим усе сказано.

Трохи згодом Іван Михайлович додасть:

— Думаєте, нам хтось гроші давав для оцих споруд? З першого каменя завод будувався так званим господарським способом, що означає: викручуйтесь, як можете. Це потім, коли наша продукція пішла на розхват, коли італійці за нас ухопилися, почали до нас пильно придивлятися, пропонувати допомогу. Але ж до цього треба було йти десятиріччя! І якби не природна кмітливість Івана Васильовича, його енергія, вміння згуртувати навколо себе людей (і за кордоном також), не знаю, чи вийшли б ми на отакі позиції.

А знаєте, скільки людей він підготував за цей час, який кадровий резерв створив на майбутнє? Скільки пам'ятаю, ні конфліктів у нас не було, ні чвар, ні судів-пересудів. Всі суперечки не йшли далі кабінету Івана Васильовича — і всі при цьому неодмінно розходилися вдоволеними.

Тепер люди наші мають житло, добру зарплату, хороші умови роботи. Що там казати — гарно живуть наші робітники навіть при сьогоднішніх труднощах. От тільки Івана Васильовича немає. Дуже багато треба попрацювати, щоб хоч якось надолужити цю втрату, яка вже дається взнаки...

Водій **Іштван ВАЙНРАУХ** висловився ще категоричніше:

— Такого директора більше в нас не буде. Дуже нам тяжко, дуже прикро від такої втрати. Коли були похорони, місто не працювало — всі були в траурі. Якби ви знали, що то за людина була! Прийде робітник, наш брат, — двері в генерального для нього відчинені. Прийде стара бабуся, яка, можливо, навіть не мала ніякого відношення до заводу, прийме, розпитає, а потім викличе начальство: «Ви ж там подивіться, допоможіть бабусі з покрівлею, у неї більше нікого немає». Вранці, поки не обійде всі цехи, всі дворища, не поговорить з людьми, до кабінету не зайде.

А що то за мужня людина була. Знаєте, хворів Іван Васильович давно — ще б пак, де набрати здоров'я для такої роботи, — але ніякої скарги з його вуст. Навіть дружина про хворобу не знала.

— Не знаю, — сумно похитав сивою головою Іштван Антонович, — як ми житимемо без нього. Такому чоловікові все місто честь віддавало.

Але яким був депутатом Іван Васильович, так би мовити, на рівні республіки? Я запитав про це **Дмитра КЕЛЬМАНА**, який у парламенті завжди сидів поруч з І. Поповичем. Дивно, але Дмитро Іванович розпочав розповідь тими словами, що й Представник Президента:

— Я не можу, — сказав Д. Кельман, — говорити тільки про депутатську роботу Івана Васильовича. Не можу, бо він мій найближчий друг. Якби я спробував назвати найяскравіші риси його, то на перше місце виніс би вміння робити добро людям. Розумієте, це не просто таке бажання його — це глибока внутрішня потреба, обов'язок, якщо хочете. Кажуть, що безмежна людська доброта не вживається з посадою великого керівника. Вживається! Це прекрасно довів Іван Васильович, коли його м'якість, щирість, доброта не заважали бути принциповим до себе і до людей, проявляти, коли треба, незламний характер. Запитайте хоч когось з робітників чи з керівного оточення — чи підвищував колись він голос, чи кричав, погрожував кому? Та нізащо, це суперечило самому характерові Івана Васильовича. А діло йшло, а завод і авторитет зростали. Ось яка інтересна особливість цього чоловіка.

— Ви казали, що Іван Васильович ваш друг.

— Якщо коротко, то він з тих, хто ляже посеред дороги, розіб'ється, а все рівно зробить усе для друга. Якби й серед ночі покликали на допомогу, приїде, дасть пораду. Нічого не пожаліє, все віддасть своєму другові. Розумієте, він такий друг, якого ніде не знайти.

А яким депутатом був? Іван Васильович від природи дуже скромна людина, вдумлива. Не любив показухи, соромився зайвих емоцій. На трибуну Верховної Ради не рвався, мікрофона від інших не вихоплював. А от у постійних комісіях працював багато, плідно і вперто. Жодного документа, закону не сприймав на слух. Не голосував, аж поки не докопувався до самої її глибини. Я часто бачив тексти проектів законів, з якими він ішов на сесію. Всі вони були неодмінно помережені помітками, виносами на полях, зауваженнями. Коли проект повертався на доопрацювання, знову сідав за нього в постійній комісії і міг хоч усю ніч над ним працювати. Глибокий це був чоловік. Глибокий, вдумливий і працьовитий.

...Пішла з життя людина. Залишились її думи, справи і діти. У хвилини, коли помирав Іван Васильович, Діана, дружина його сина Саші, народила йому внучку. Чим не Довженкова символічність?

Анатолій КРАСЛЯНСЬКИЙ,
парламентський оглядач «Голосу України»,
Закарпатська область.

НЕ МОЖЕ БУТИ, ЩОБ ОТАКА СИЛА ДОБРА, БЕЗМЕЖНА ЕНЕРГІЯ, СИЛА ДУХУ, ЩО СКОНЦЕНТРОВАНА В ТАКІЙ ЛЮДИНІ, ЯК ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ ПОПОВИЧ, ОТАК СОБІ ВРАЗ ЗНИКЛИ, ПРИПИНИЛИСЯ, ПОКИНУЛИ СВІТ. ТА НАВІТЬ ФІЗИЧНІ ЗАКОНИ ЗАПЕРЕЧУЮТЬ ПОДІБНУ СВАВОЛЮ ПРИРОДИ!

КАЖУТЬ, ЩО БЕЗМЕЖНА ЛЮДСЬКА ДОБРОТА НЕ ВЖИВАЄТЬСЯ З ПОСАДОЮ КРУПНОГО КЕРІВНИКА. ВЖИВАЄТЬСЯ! ЦЕ ПРЕКРАСНО ДОВІВ ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ, КОЛИ ЙОГО М'ЯКІСТЬ, ЩИРІСТЬ, ДОБРОТА НЕ ЗАВАЖАЛИ БУТИ ПРИНЦИПОВИМ ДО СЕБЕ І ДО ЛЮДЕЙ.

ВІН НЕ ЛЮБИВ ПОКАЗУХИ, СОРОМИВСЯ ЗАЙВИХ ЕМОЦІЙ. НЕ ЗАХОПЛЮВАВ ТРИБУНУ, НЕ ВИРИВАВ З РУК ІНШИХ МІКРОФОНА, НЕ ВИКРИКУВАВ З МІСЦЯ. АЛЕ В КОМІСІЯХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ ПРАЦЮВАВ ПЛІДНО І НАПОЛЕГЛИВО, ДОКОПУВАВСЯ ДО САМОЇ СУТІ ЗАКОНОПРОЕКТУ ПЕРШ, НІЖ ЗА НЬОГО ГОЛОСУВАТИ.

Панове керівники підприємств і підприємці!

Наші телефони: 225-70-82, 224-20-49.

ВАМ
потрібна допомога у комерціалізації?

ВИ
шукаєте солідну фірму, яка допоможе у підготовці до приватизації?

ВАМ
потрібна аудиторська експертиза?

ВИ
хочете впровадити нову тарифну систему і контрактну форму організації і оплати праці?

ВИ
вирішили створити нове підприємство і взяти участь у зовнішньо-економічній діяльності?

ВАМ
потрібні грунтовні консультації з чинного законодавства?

Не гайте часу! Звертайтесь зараз же до нас!

Науково-дослідний і консультаційний **Центр Права Економіки Соціології та Управління ("ПРАВЕКС")** Київського університету, який добре знають і якому довіряють, зробить це для Вас на найвищому професійному рівні.

НАШ
високий авторитет — гарантія для Вас!

Щасти Вам, панове! Для Вас ми працюємо без вихідних!

Організація регулярно продає за безготівковим розрахунком
нові автомобілі вітчизняних та зарубіжних фірм:

- *Тойота Королла — карбюраторні;*
- *Тойота Карина II — карбюраторні, обладнані кондиціонерами;*
- *Джип Тойота Ленд Круізер — 5-місні, з трьома дверцятами, дизельні;*
- *Джип Тойота Ленд Круізер — 9-місні, з п'ятьма дверцятами, дизельні;*
- *Джип Дайхатсу Ферроза — 5-місні, з трьома дверцятами;*
- *ВАЗ-2121 "Нива", експортний варіант;*
- *Москвич-2141 — карбюраторні.*

Ціна договірна.

Тел.: 296-59-40, 296-48-90, 296-68-38.

Разработка, подготовка и постановка производства на предприятиях Украины

Предлагает АО ЭНАС

Научно-технический центр по комплексной разработке и постановке на производство изделий низковольтного аппаратостроения (НВА) и комплектных устройств (НКУ), используемых во всех отраслях промышленности и сельского хозяйства, имеет 30-летний опыт работы в этой сфере с десятками предприятий СНГ и Украины.

Предлагаем всем заинтересованным организациям и предприятиям, владеющим свободным производственным потенциалом и средствами, совместными усилиями освоить производство выключателей автоматических, предохранителей, контакторов, переключателей пакетных, рубильников, соединителей низковольтных комплектных устройств силовых, защиты и управления и др.

Украина испытывает острейший дефицит многих изделий НВА и НКУ. Инвестиции в развитие такого производства на Украине — это эффективное использование ваших возможностей.

АО ЭНАС совместно с вами подготовит производство существующих изделий, обеспечит разработку и модернизацию изделий конкурентоспособных на мировом рынке с соответствующим обеспечением технологиями, специальным технологическим оборудованием, в т. ч. контрольно-измерительным, оснасткой, с учетом конверсии, возможной кооперации, гарантийным обслуживанием.

Наш адрес: 310037. г. Харьков-37, Московский проспект, 138-А. АО ЭНАС.
Контактные телефоны: (0572) 32-31-00; 92-31-43.

ПЕРУКАРНЯМ, КОСМЕТИЧНИМ САЛОНАМ, МАГАЗИНАМ І ДРІБНООПТОВИМ ФІРМАМ

пропонуємо за карбованці по безготівковому розрахунку та готівку

КОСМЕТИКУ
англійських та німецьких фірм:

— парфуми «GALLERY» 25 мл. — 650 крб.
— дезодоранти «NOVA» 160 мл. — 130 крб.
— барвники «LONDA» («Лондаколор», «Лондастон») 100 мл. — 50 крб.
— хім. завивка «LONDA» («Стандарт», «Нормаль») 160 мл. — 130 крб
— укладка для волосся «LONDORETTE», 1 л. — 200 крб.
— лак для волосся «LONDA» 1 л. — 230 крб.
— шампунь «LONDAPON» 1 л. — 300 крб.

У разі закупки на суму понад 1 млн. крб. забезпечуємо доставку в будь-який регіон України.

Київ, фірма «Слід і К».
Тел. (044) 213-87-49.

В ЦЕЛЯХ ВЗАИМОВЫГОДНЫХ УСЛОВИЙ ПО КОММЕРЧЕСКОМУ СОТРУДНИЧЕСТВУ ИОНАВСКОЕ ГОСУДАРСТВЕННОЕ АКЦИОНЕРНОЕ ПРЕДПРИЯТИЕ ПРЕДЛАГАЕТ СЛЕДУЮЩИЕ ТОВАРЫ

1. Металлические кузова для автомобилей:
— ГАЗ-53Б
— Зил-ММЗ-554
— Камаз-5320
2. Пункты газорегуляторные шкафные ПГШ-04-05 с газорегулятором РДНК-400.
3. Котлы центрального отопления на твердом топливе (применяется для индивидуальных помещений 200—250 $м^2$).
4. Электробетонные радиаторы 2×0,75 квт. для обогрева любых помещений.
5. Панели электробетонные для обогрева полов в фермах малых поросят.
6. Пальцы шаровые 5511—2919030 для реактивных тяг а/м Камаз.
7. Втулки алюминиевые 2918074 а/м Камаз.
8. Черепица металлическая 0,25 покрытая оловом и 0,6 мм без покрытия.
9. Детали и узлы для немецкого комбайна Е281/301.
— подшипник 0203043120,
— вал 0203024801/0203025441,
— вал 0203045540,
— вал 0203636361,
— держатель мотовила 0203022061, мотовила (в сборе) 0203022061Е.
10. Женская одежда (юбки, блузки, платья, куртки)
11. Женские колготки эластиковые,
12. Женские колготки эластик с х/б,
13. Мужские куртки.

Обращаться: г. Ионава, Литовская Республика, по тел. 8-01211-5476, 51383.

Украинский центр рыночных отношений и предпринимательства
Центр «РЫНОК»
Организация «Язык и бизнес Саксонии» (Бонн-Дрезден)

Вниманию руководителей предприятий, специалистов фондовых и товарных бирж, предпринимателей!

С 12 по 15 мая на Укране ведущие специалисты из Германии в области биржевой деятельности проведут на базе Центра «РЫНОК» **практический семинар «Товарные и фондовые биржи. Операции с ценными бумагами».**

В программе семинара:
— биржи в рыночной экономике (опыт Германии);
— инструменты, организация и деятельность товарных бирж;
— акционирование и операции с ценными бумагами;
— фондовые биржи.

Слушатели приобретут как теоретические знания, так и практический опыт биржевой деятельности с помощью зарубежных экспертов.

По окончании семинара выдается **сертификат** Украинского института рыночных отношений и предпринимательства — **Центра «РЫНОК» и организации «Язык и бизнес Саксонии» (Бонн—Дрезден).**

Предоставляется возможность установления контактов с представителями немецких деловых кругов.

Участие в семинаре платное. **Контактные телефоны: 213-03-78, 211-45-86.**

Наукове Товариство ім. П. Могили
Банки даних серії «Хто є хто в українській політиці»

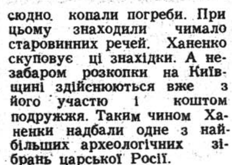
для IBM-сумісних комп'ютерів Біографічна інформація про близько 1000 діячів політичного, державного, господарського життя України та основні суспільні структури: парламент, уряд, партії, центральні установи, регіональна влада (адреси, телефони, керівний склад).

Контактні тел.: 293-27-60, 266-12-58.

Особистості

У ЇХНІМ СЕРЦІ ЖИЛА УКРАЇНА,

або Чому подружжя Ханенків не мало заслуг перед «пролетарською культурою»

«Були в Ханенківці». Так — з гордістю — могли б говорити сьогодні кияни та гості столиці, відвідавши цей музей. Як кажуть про Третьяковку в Москві чи про Ермітаж у Санкт-Петербурзі. Адже за походженням ці музеї близькі: їхні «батьки» — меценати. Славетну картинну галерею започаткував багатий купець П. Третьяков, а Ермітаж — Романови... Ханенки, певна річ, не мали царського розмаху. Але якби доля України на початку нинішнього століття склалася інакше... Якби... Втім, час круто змінюється, історія музею продовжується, надія на оте — «Були в Ханенківці» — залишається.

ПОЧАТИ цю історію треба, очевидно, з 23 січня 1858 року. Цього дня в сім'ї чернігівських дідичів Ханенків знайшовся хлопчик Богдан. Його батько належав до відомого козацько-старшинського роду, в якому були громадські діячі, навіть гетьман Правобережної України, а ще — літератори, шанувальники мистецтва і збирачі старовини.

Після закінчення Московського університету молодого юриста Ханенка було направлено на роботу в Петербург. Розум і широка ерудиція сприяли швидкому просуванню його по службі. У нього налагоджуються тісні взаємини з І. Шишкіним, І. Крамським, І. Айвазовським, А. Куїнджі. Він відвідує музеї, виставки. І починає збирати твори мистецтва. Його сподвижницею стає дружина Варвара Миколаївна — дочка українського промисловця і мецената Миколи Терещенка.

1876 року Ханенка переводять до Варшавського окружного суду. Він багато працює, але не марнує часу і як колекціонер. Відвідує знамениті аукціони Берліна, Відня, Мадрида, звідки повертається з новими придбаними полотнами.

За покликом серця Богдан Іванович вирішує повністю присвятити себе колекціонуванню. Подає у відставку, переїздить до Києва. Тут, на вулиці Терещенка, починає будувати особняк — спеціально для зберігання надбаних мистецьких скарбів.

На той час у Києві повсюдно копали погреби. При цьому знаходили чимало старовинних речей. Ханенко скуповує ці знахідки. А незабаром розкопки на Київщині здійснюються вже з його участю і коштом подружжя. Таким чином Ханенки надбали одне з найбільших археологічних зібрань царської Росії.

Як голова Київського товариства старожитностей і мистецтв, Богдан Іванович займався справами міського музею, багато чим йому допомагав. Спорудження приміщення для музею велося мляво, бракувало грошей, щоб закупити експонати. І Ханенко знайшов вихід. Якраз тоді до Києва навідався Микола II. Заповзятливий колекціонер «пробився» до нього і, що особливо важливо, зумів зацікавити імператора своїми ідеями. Цар допоміг коштами. І вже на порозі 1905 року відбулося урочисте освячення міського музею. По суті, це був перший національний музей в Україні. (Нині в ньому розміщений Державний музей українського образотворчого мистецтва). Ханенки передали музею унікальне зібрання старожитностей Придніпров'я, власну археологічну колекцію, виділили зі свого бюджету й чималі кошти на утримання культурної установи. Щоправда, й сьогодні екскурсоводи чомусь забувають нагадувати відвідувачам про тих, кому маємо завдячувати за велику подвижницьку працю на терені української культури.

Напередодні першої світової війни приватне зібрання Ханенків визнане фахівцями одним з кращих у Росії. Коли в 1915 році над Києвом нависла загроза німецької окупації, все найцінніше з колекції подружжя передає на зберігання до Московського історичного музею. Звісно, до кращих часів.

У квітні 1917 року в передчутті смерті Богдан Іванович складає заповіт. Художнє зібрання заповідає Києву. Правда, з єдиною умовою: дати колекції назву «Зібрання Ханенків». А весь свій капітал віддає Київському художньо-промисловому і науковому музею — тому, що збудували з допомогою царя.

За місяць колекціонера не стало. Благородну справу чоловіка продовжила Варвара Миколаївна. Знайомі Ханенків, які після приходу більшовиків тікали за кордон, передавали вдові на зберігання предмети старовини, картини, інші мистецькі речі.

Воєнна веремія прийшла на українську землю. Навіть уявити важко, як у жорстокому оточенні одинока жінка, ніби чайка своїх діток, рятувала твори мистецтва для майбутніх поколінь. Пізніше професор С. Гіляров напише: «...Вона не хотіла покинути Києва і музей, що був для неї дорожчий за саме життя». Німецьке командування від імені свого уряду обіцяло вдові на вигідних умовах перевезти її майно в Німеччину, зберігши за ним ім'я Ханенків.

Мужня жінка навідруб відкинула цю пропозицію. Вимучена страхом за твори мистецтва, в грудні 1918 року вона звернулася до Академії наук України з проханням прийняти від неї в дар колекцію та бібліотеку. Вимога була та сама: установа має носити назву «Музей Б. І. та В. М. Ханенків». Але влада в Києві переходила з рук у руки. Бракувало найнеобхіднішого — тож чи було до мистецтва.

Тим часом над Варварою Миколаївною згущаються хмари. Її збираються виселяти з єдиної кімнати, яку вона займала... То вже, як самі розумієте, її долею «опікуються» більшовики. І все ж була у Варвари Миколаївни й радість: колекцію нарешті виставили в музеї для відвідувачів, для народу — про що, власне, і мріяли Ханенки.

За свідченням спеціалістів, у Києві почав працювати першокласний музей. Тут експонувалися твори всесвітньовідомих майстрів пензля: Перуджіно, Селаїо, Монтанья, Белліні, Рубенса, Ван-Дейка, Йорданса, Рембрандта, Теньєра, Болля, Тіціана, Веласкеса, Сурбарана, Коельо та інших. Колекція із скла, порцеляни, теракоти, металу теж становить собою надзвичайну художню цінність. В музеї представлені різні мистецькі школи. Яке диво, зокрема, візантійські енкаустичні ікони VI—VII століть, італійська та східна кераміка, антична мармурова пластика, старовинні меблі, зброя, гобелени, тканини, староруські ікони, українські килими та вишивка, вироби з емалі, монети... Незаслужено забутий великий ентузіаст музейної справи М. Макаренко, директор Музею мистецтв імені Ханенків ВУАН (1920—1925) напише про цю установу: «...то великий скарб, те ж саме, що для Росії Ермітаж (звичайно, не таких розмірів), охоплює собою трохи не всі області художніх творів усіх європейських і східних народів».

Ішов 1919-й. Голод, розруха, війна... Колекції Ханенків загрожує розграбування. Варвара Миколаївна у відчаї. Лише в липні 1920 року Спільне Зібрання ВУАН «...постановило прийняти згаданий музей на власність Академії згідно з умовами В. М. Ханенкової».

Випробування, що випали на долю цієї прекрасної жінки, не зламали її духу, вона врятувала національний музей. Але фізичні сили вичерпалися. Варвара Миколаївна пішла з життя у квітні 1922 року. Її поховано на території Видубицького монастиря, поруч із Богданом Івановичем. Сімдесят років минуло відтоді. Але не може бути ніякого виправдання тому, що на могилах цих благородних людей нема ні хреста, ні каменя...

Колекція Ханенків свавільно розтягувалася, розкрадалася. Із сховищ Московського історичного музею дорогоцінні речі потрапили до музейного фонду, ними поповнювали колекції різних музеїв, їх відправляли на міжнародні аукціони. Так, скажімо, ікони та кілька італійських мистецьких речей опинились у Третьяковці, частина картин — у Рум'янцевському музеї (нині імені О. Пушкіна), порцеляну і скло купив відомий меценат С. Морозов. Повернулися в Україну лише окремі твори. Як це бувало, красномовно свідчить історія з картиною «Похорон ченця». З нею уперто не хотів розлучатися «Музей изящных искусств». А. Луначарський просто не вважав за потрібне віддавати твір Києву. Недоцільно, мовляв, річ виняткового мистецького значення тримати у провінційному музеї... Лише завдяки наполегливості київських спеціалістів картину було повернуто. Проте сліди десятків інших цінних полотен відшукати не вдалося. Деякі з них, мабуть, так і зостануться за кордоном. Скажімо, «Селянське свято» Брейгеля, промандрувавши через Австралію, вигулькнуло у нью-йоркському Метрополітен Музеї...

А тут Ханенківський музей зазнав удару з іншого боку. 24 грудня 1923 року могутня на той час Головпрофосвіта звернулася до Української Академії наук... Утім, ось те звернення, точніше — вирок: «Научный Комитет, находя наименование Музея Искусств ВУАН (именем Ханенко) неподходящим, ввиду отсутствия за Ханенко революционных заслуг, связанных так или иначе со служением пролетарской культуре, просят Академию не отказать озаботиться изысканием более соответствующего лица из числа революционных и культурно-просветительских пролетарских деятелей последнего времени для наименования бывшего Музея имени Ханенко более соответствующим образом». Через тиждень Спільне Зібрання ВУАН постановило: «...одтепер той музей має зватися: «Музей мистецтв при Академії наук».

Не поспішаймо категорично осуджувати Академію. На той час уже програмована сфабрикована кривава «таганівська змова», наближався гуркіт «платоновської справи», далі — «Промпартії», СВУ... Інша річ, що навіть сьогодні, коли ми вже зводимося з колін, справедливість досі не відновлена — колишньому музеєві Академії не повернуто його назву з іменами фундаторів.

Ми попрохали прокоментувати це державного радника України з питань гуманітарної політики, члена-кореспондента Академії наук України М. Жулинського. Він багато робить для відродження української культури, повертає нам забуті досі імена синів і дочок України — письменників, громадських діячів.

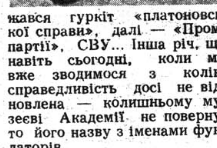
— На превеликий жаль, — сказав Микола Григорович, — я не знав у повному обсязі драматичної історії українського меценатства, яке увінчують імена Миколи Терещенка, Лева Бродського, Богдана Ханенка... Печальна і важка доля українського Ермітажу. Можна тільки вклонитися сподвижникам Ханенків, їхньому подвигу в ім'я збереження надбань нашої національної культури. Сьогодні нам доконче треба зробити все, щоб відновити справедливість, повернути Київському музеєві західного і східного мистецтва ім'я його фундаторів — Богдана і Варвари Ханенків. А головне — потрібно розгорнути пошук картин, що й досі не повернуті законному власникові — народу України. Треба відновити в музеях справжню наукову роботу, ввести інститути аспірантури, готуватися до перетворення найпідготовленіших музеїв на науково-дослідні заклади. Музей Ханенків (почнімо його так уже називати), гадаю, міг би бути одним з перших зі статусом науково-дослідної установи.

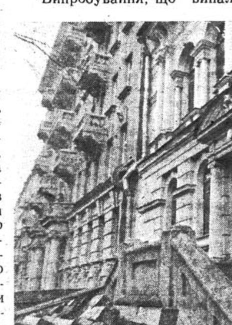
Найсвітліші уми українського народу розуміли, що треба вкладати гроші в майбуття своєї держави. Ханенко повсякчас думав про те, що Україна має посісти своє місце серед європейських країн. І засвідчив це благородними справами. Патріотичний приклад меценатів має заговорити до нових поколінь ділових людей, які б наслідували його, усвідомлюючи, що, дбаючи про культуру, ми тим самим творимо духовні підвалини державності України.

..1917 року газета «Киевлянин» (№ 131) надрукувала некролог про смерть Богдана Ханенка. «Да будет вечная память этого человека.., так много оставившего живущим!» — такими словами закінчувався некролог.

Не забуваймо за це!

Наталка СОЛОНСЬКА.

На фоторепродукції картини — Варвара ХАНЕНКО, на знімку — Богдан ХАНЕНКО; фасад Музею західного і східного мистецтва у Києві.

Не т...

і вар...

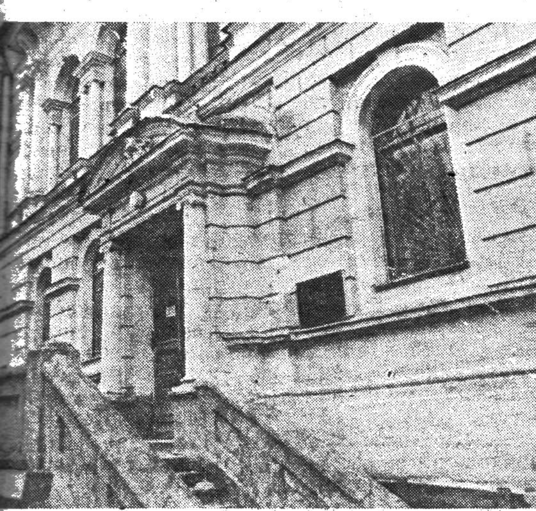
на долю цієї прекрасної жінки, не зламали її духу, вона врятувала національний музей. Але фізичні сили вичерпалися. Варвара Миколаївна пішла з життя у квітні 1922 року. Її поховано на території Видубицького монастиря, поруч із Богданом Івановичем. Сімдесят років минуло відтоді. Але не може бути ніякого виправдання тому, що на могилах цих благородних людей нема ні хреста, ні каменя...

Колекція Ханенків свавільно розтягувалася, розкрадалася. Із сховищ Московського історичного музею дорогоцінні речі потрапили до музейного фонду, ними поповнювали колекції різних музеїв, їх відправляли на міжнародні аукціони. Так, скажімо, ікони та кілька італійських мистецьких речей опинились у Третьяковці, частина картин — у Рум'янцевському музеї (нині імені О. Пушкіна), порцеляну і скло купив відомий меценат С. Морозов. Повернулися в Україну лише окремі твори. Як це бувало, красномовно свідчить історія з картиною «Похорон ченця». З нею уперто не хотів розлучатися «Музей изящных искусств». А. Луначарський просто не вважав за потрібне віддавати твір Києву. Недоцільно, мовляв, річ виняткового мистецького значення тримати у провінційному музеї... Лише завдяки наполегливості київських спеціалістів картину було повернуто. Проте сліди десятків інших цінних полотен відшукати не вдалося. Деякі з них, мабуть, так і зостануться за кордоном. Скажімо, «Селянське свято» Брейгеля, промандрувавши через Австралію, вигулькнуло у нью-йоркському Метрополітен Музеї...

А тут Ханенківський музей зазнав удару з іншого боку. 24 грудня 1923 року могутня на той час Головпрофосвіта звернулася до української Академії наук... Утім, ось те звернення, точніше — вирок: «Научный Комитет, находя наименование Музея Искусств ВУАН (именем Ханенко) неподходящим, ввиду отсутствия за Ханенко революционных заслуг, связанных так или иначе со служением пролетарской культуре, просят Академию не отказать озаботиться изысканием более соответствующего лица из числа революционных и культурно-просветительских пролетарских деятелей последнего времени для наименования бывшего Музея имени Ханенко более соответствующим образом». Через тиждень Спільне Зібрання ВУАН постановило: «...одтепер той музей має зватися: «Музей мистецтв при Академії наук».

Не поспішаймо категорично осуджувати Академію. На той час уже прогриміла сфабрикована кривава «таганівська змова», набли-

жався гуркіт «платоновської справи», далі — «Промпартії», СВУ... Інша річ, що навіть сьогодні, коли ми вже зводимося з колін, справедливість досі не відновлена — колишньому музеєві Академії не повернуто його назву з іменами фундаторів.

Ми попрохали прокоментувати це державного радника України з питань гуманітарної політики, члена-кореспондента Академії наук України М. Жулинського. Він багато робить для відродження української культури, повертає нам забуті досі імена синів і дочок України — письменників, громадських діячів.

— На превеликий жаль, — сказав Микола Григорович, — я не знав у повному обсязі драматичної історії українського меценатства, яке увінчують імена Миколи Терещенка, Лева Бродського, Богдана Ханенка... Печальна і важка доля українського Ермітажу. Можна тільки вклонитися сподвижникам Ханенків, їхньому подвигу в ім'я збереження надбань нашої національної культури. Сьогодні нам доконче треба зробити все, щоб відновити справедливість, повернути Київському музеєві західного і східного мистецтва ім'я його фундаторів — Богдана і Варвари Ханенків. А головне — потрібно розгорнути пошук картин, що й досі не повернуті законному власникові — народу України. Треба відновити в музеях справжню наукову роботу, ввести інститути аспірантури, готуватися до перетворення найпідготовленіших музеїв на науково-дослідні заклади. Музей Ханенків (почнімо його так уже називати), гадаю, міг би бути одним з перших зі статусом науково-дослідної установи.

Найсвітліші уми українського народу розуміли, що треба вкладати гроші в майбуття своєї держави. Ханенко повсякчас думав про те, що Україна має посісти своє місце серед європейських країн. І засвідчив це благородними справами. Патріотичний приклад меценатів має заговорити до нових поколінь ділових людей, які б наслідували його, усвідомлювали, що, дбаючи про культуру, ми тим самим творимо духовні підвалини державності України.

..1917 року газета «Кіевлянін» (№ 131) надрукувала некролог про смерть Богдана Ханенка. «Да будет вечной память этого человека.., так много оставившего живущим!» — такими словами закінчувався некролог. Не забуваймо за це!

Наталка СОЛОНСЬКА.

На фоторепродукції картини — Варвара ХАНЕНКО, на знімку — Богдан ХАНЕНКО; фасад Музею західного і східного мистецтва у Києві.

Не тільки шаровари і вареники

Напередодні події

Людина без пам'яті про материнську землю — ніби дерево без коріння. Ні пишним цвітом не зацвіте, ні добрим плодом не порадує. Тому українська громада Москви, де проживає близько мільйона українців за походженням, не тільки думками, а й своїми практичними діями все частіше звертається до прабатьківської землі.

Ось і фестиваль української культури, який московські українці намітили провести в столиці Росії 14—17 травня цього року, стане ще одним кроком на шляху повернення до батьківських пракоренів, до рідних духовних джерел.

— У багатьох росіян склалося уявлення, що українське мистецтво вторинне, хуторянське, провінц[illegible] Так, не[illegible]дилось і без [illegible] Але в [illegible]нській культур[illegible] попри [illegible]утиски, попри всі переслідування, завжди працювали справжні митці. Кращі їхні досягнення ми хочемо показати у травні в Москві, — каже директор фестивалю української культури Галина Філіпович.

Якою ж буде програма фестивалю? Москвичі, очевидно, побачать виставу молодого українського режисера Андрія Жолдака «Момент» за творами Володимира Винниченка, яка з великим успіхом ще донедавна йшла на малій сцені Київського театру імені Івана Франка. Цей спектакль франківці покажуть на сцені театру «Дружба народів». А в кіновідеоцентрі «Москва» мешканці й гості російської столиці зустрінуться з украї[illegible]ими кіномитц[illegible] матимут[illegible] нагогу переглян[illegible] їхні нові [illegible]оти. Відбудуться й інші цікаві імпрези в рамках фестивалю, зокрема літературно-мистецький вечір, на якому очікується виступ володаря Гран-прі першого фестивалю «Червона рута» Василя Жданкіна та інших популярних виконавців

— Для участі у фестивалі ми запросили мистецькі колективи з української діаспори Росії та з інших республік колишнього Союзу, — продовжує Галина Філіпович. — Маємо намір також провести бізнес-конференцію, в якій, сподіваємося, візьмуть участь українські бізнесмени Росії, а також їхні колеги й економісти з України. Працюватиме виставка - продаж виробів майстрів українського прикладного мистецтва і книжковий ярмарок, організовані магазином «Українська книга» на Арбаті.

Як бачимо, будуть не тільки шаровари й вареники, з чим дехто й досі вперто асоціює українську культуру. Але для проведення фестивалю потрібні гроші. І немалі. Тому його організатори сподіваються на підтримку українських підприємців, різних бізнесових структур.

Для тих, хто прихильно, з розумінням ставиться до сучасної української культури, називаємо адресу й телефони, за допомогою яких можна встановити потрібні ділові (і, сподіваємося, взаємокорисні) контакти:

111020, Россия. Москва, Ухтомская ул., 21. Для телеграмм: Москва, Е-20. Тел. (095) 192-74-62, (095) 360-39-41. Факс (095) 233-14-65. Расчетный счет № 700019 в Москворецком филиале Московского индустриального банка, МФО 20113, Московскому городскому центру студенческой молодежи, с пометкой: «Украинскому молодежному клубу» (для фестиваля).

Роман ВАТРИЧ.

Ще одна доля. Горе, сльози і прокляття минулого. Важкі уроки, пам'ятатимемо їх, щоб не повторити.

Запитання: Що ви зробили для створення контрреволюційно-диверсійної повстанської організації?

Відповідь: Для створення контрреволюційно - диверсійної повстанської організації я приступив до вербовки нових членів й на кінець 1936 року мною вже були завербовані: Уразовський Кузьма Іларіонович, Чумак Іван Євграфович, Чумак Петро Павлович, Панчишко Іван Федорович, Панчишко Іван Миколайович, Уразовський Федір Петрович, Панасенко Іван Григорович, Павленко Павло Якович, Уразовський Іван Петрович...

(з протоколу допиту Панчишка Х. Н., жовтень 1937 року).

Клубок до горла. Читаю скупі рядки кримінальної справи мого діда Івана Уразовського, позбавлені логіки й здорового глузду запитання слідчого III відділу держбезпеки молодшого лейтенанта Кухтенка...

Запитання: Ким, коли і за яких обставин ви були завербовані до контрреволюційно-політичної діяльності?

Відповідь: До контрреволюційно-політичної діяльності мене завербував Панчишко Харитон Миколайович у листопаді 1936 року...

Як і всі гірські села, Криворівня осіла в долині ріки. Спочатку село припало до берегів Черемоша, як до водопою, а потім поповзло горами, на схід і захід, північ і південь, і тепер старовинна Криворівня, яку облюбував колись Іван Франко, придбавши тут собі хату, де гостювали Михайло Коцюбинський, Леся Українка та багато сподвижників української культури, вирізняється й тим, що, здається, немає їй ні кінця, ні краю.

...Так і панорамі, здається, не буде ні початку, ні кінця. Повільно з високої точки відкривається готова ось-ось стрепенутися від весняного подиху Криворівня. Відкриваються далекі вершини в синюватих смереках, зелені полонини, просторі гуцульські обійстя з загорожами для худоби, чепурні гуцульські домівки.

...Гуцульська світлиця, де око милує кожен її кутик: вишива[illegible]ми і вишити[illegible] рушниками, керамікою, куманцями, мисочками, келишками, тарілками, фотокартками в різьблених рамках, сушеними букетиками гірських квітів, саморобними килимками, подушками і подушечками, доріжками, химерними світильниками і підсвічниками, де на разі, аж поки не призвичаїшся, дихати боязко, господарюють молода газдиня Василина Сліпенчук зі своєю мамою Ганною Миколаївною. Розчиняють тісто для паски. Власне, головну роботу виконує стара Ганна, а Василина, як мовиться по-теперішньому, мамі асистує. Розчиняють тісто і так собі гомонять:

— Говорити треба, аби паска росла. Не мовчати, а говорити треба... Тоді вона має бути файною...

— Якщо паска іде файно, ані потоне, ані згорить, то й у тому році буде людині файно... І вдома, і в родині, і межи худоби — це так...

— І всього додати того, що треба, — сахару, яєць, і дріжджі так додати, кілько потрібно... Піч добре випалити... Та й би у хаті сварки не було тогди...

— Завтра рано треба вставати, йти до церкви, брати паску і брати кошель, нести святити до церкви. Та й там вже дивляться, яка газдиня яку паску принесла, яка в тої, яка в тої, яка в тої...

— Радуватися, що Бог поміг дочекатися Великодня Святого...

...Далеко від дороги, на горі, стоїть хата сільського листоноші Івана Васильовича Паращука. Іван Васильович, невисокого зросту гуцул, ніби навмисне позбавлений цього чоловічого достоїнства, щоб, наче отой цапок, без утоми бігати й стрибати по горах. І це у свої шістдесят з гаком літ та ще й з нелегкою сумкою на хребті.

На Великдень до батькового гнізда прилетіли четверо синів з дружинами та онуками, донька з зятем та дітьми.

Іван Васильович сидить на високому ослінчику та до своєї Марії:

— Маріє, бери червону фарбу...

— Захолола, зараз нагрію та й буде добра.

— З цими писанками все життя, зуби погубили коло писанок...

— Ой, це любим...

— Рідна мама писала писанки, баба писала, прабаба. Так і пішло... Від роду до роду. Тепер їх мало пишуть, бо, кажуть, старе трошки відмирає. Але я тримаюсь.

Іван Васильович кидає малювання і бере одну з писанок, які рядочками лежать на мисничку перед ним.

— Це називають «вуставка». Зараз покажу вам старо-

ВЕЛИКОДНІ ГУ[...] НАД ЧЕРЕМОШЕМ

ФРАГМЕНТИ ДОКУМЕНТАЛ[...] КІНОПОВІСТІ «ТОДОСИНІ ВЕЛ[...]

Голос України

…ільки шаровари …еники

Напередодні події

…ам'яті про ма… о — ніби дере… НІ пишним цві… ні добрим пло… . Тому україн… осквИ, де про… мільйона укра… енням, не тіль… й своїми прак… все частіше …прабатьківської

…ль української … московські ук… провести в сто… 7 травня цього … одним кроком …нення до бать… енів, до рідних …

… росіян склало… українське ми… е, хуторянське, … не …дилось … в …нській …ри …утиски, …слідування. за… справжні мит… досягнення ми … у травні в Мо… иректор фести… …ї культури Га…

… програма фес… чі, очевидно, … у молодого ук… кисера Андрія …т» за творами …ниченка, яка з … ще донедавна …сцені Київсько… Івана Франка. …ранківці пока… еатру «Дружба … кіновідеоцентрі …нці й гості ро… зустрінуться з …номитц… ма… ерегля… їхні …будуть… й ін… … в рамках фе… …а літературно… …чір, на якому …туп володаря …о фестивалю … Василя Ждан… …популярних ви…

— Для участі у фестивалі ми запросили мистецькі колективи з української діаспори Росії та з інших республік колишнього Союзу, — продовжує Галина Філіпович. — Маємо намір також провести бізнес-конференцію, в якій, сподіваємося, візьмуть участь українські бізнесмени Росії, а також їхні колеги й економісти з України. Працюватиме виставка - продаж виробів майстрів українського прикладного мистецтва і книжковий ярмарок, організовані магазином «Українська книга» на Арбаті.

Як бачимо, будуть не тільки шаровари й вареники, з чим дехто й досі вперто асоціює українську культуру. Але для проведення фестивалю потрібні гроші. І немалі. Тому його організатори сподіваються на підтримку українських підприємців, різних бізнесових структур.

Для тих, хто прихильно, з розумінням ставиться до сучасної української культури, називаємо адресу й телефони, за допомогою яких можна встановити потрібні ділові (і, сподіваємося, взаємокорисні) контакти:

111020, Россия. Москва, Ухтомская ул., 21. Для телеграмм: Москва, Е-20. Тел. (095) 192-74-62, (095) 360-39-41. Факс (095) 233-14-65. Расчетный счет № 700019 в Москворецком филиале Московского индустриального банка, МФО 20113, Московскому городскому центру студенческой молодежи, с пометкой: «Украинскому молодежному клубу» (для фестиваля).

Роман ВАТРИЧ.

Світло і тіні епохи

ГВОЗДИКИ ДЛЯ МОГО ДІДА

Ще одна доля. Горе, сльози і прокляття минулого. Важкі уроки, пам'ятатимемо їх, щоб не повторити.

Запитання: Що ви зробили для створення контрреволюційно-диверсійної повстанської організації?

Відповідь: Для створення контрреволюційно - диверсійної повстанської організації я приступив до вербовки нових членів й на кінець 1936 року мною вже були завербовані: Уразовський Кузьма Іларіонович, Чумак Іван Євграфович, Чумак Петро Павлович, Панчишко Іван Федорович, Панчишко Іван Миколайович, Уразовський Федір Петрович, Панасенко Іван Григорович, Павленко Павло Якович, Уразовський Іван Петрович...

(з протоколу допиту Панчишка Х. Н., жовтень 1937 року).

Клубок до горла. Читаю скупі рядки кримінальної справи мого діда Івана Уразовського, позбавлені логіки й здорового глузду запитання слідчого III відділу держбезпеки молодшого лейтенанта Кухтенка...

Запитання: Ким, коли і за яких обставин ви були завербовані до контрреволюційно-політичної діяльності?

Відповідь: До контрреволюційно-політичної діяльності мене завербував Панчишко Харитон Миколайович у листопаді 1936 року...

Далі читаю протокол очної ставки з Панчишком Харитоном.

Запитання: Ви давали завдання Уразовському серед населення села проводити антирадянську агітацію?

Відповідь: Це завдання Уразовський від мене отримав, котре й виконав, — проводити антирадянську агітацію й підготувати повстання в селі з метою повалення радянської влади в момент війни з капіталістичними державами.

Запитання: Ви підтверджуєте показання Панчишка?

Відповідь: Підтверджую.

Більше ніяких доказів вини не приведено.

Того ж дня молодший лейтенант держбезпеки (!) ухвалив:

М. "Рубіжне, 1937 р., жовтень, 29 дня. Я, оперуповноважений III відділення УДБ р/в НКВС мол. лейтенант держбезпеки Кухтенко, розглянув матеріали по звинуваченню громадянина Уразовського, кустаря, 1887 року народження, українця, с. Білявка, Рубіжне, Донецької області, за соціальним походженням — з селян, б/п, гр. СРСР, не засуджений, у передбачених злочинах ст. 17—54—4 та 54—11 УК УРСР, знайшов:

Уразовський І. П. є учасником контрреволюційної повстанської організації, що мала на меті здійснення диверсійних актів і повалення радянської влади, надаючи збройну підтримку інтервентам у момент виникнення війни.

Звинувачувальний вирок:

Уразовський І. П. виявляв осіб, невдоволених радянською владою, але вербувати їх боявся, у зв'язку з можливими провалами контрреволюційної організації. Контрреволюційна діяльність Уразовського підтверджена.

Довідка - підтвердження, підписана начальником 8-го відділу НКВС Соломоновичем про приведення вироку у виконання завершує справу Уразовського І. П.

Раніше ми нічого не знали і не могли взнати про нього. Навіть не знали, за що його взяли. Гадали, що дід все ж таки щось скоїв, адже десятиліттями нам втлумачували, що просто так людей не забирають. Думали, десь відбуває покарання в таборах, без права переписки, а можливо, помер в похилому віці від важкої роботи. І як неймовірно боляче усвідомлювати, що безвинна, дорога тобі людина вже через 20 днів після незаконного арешту була розстріляна, і не де-небудь у Сибіру, а в Артемівській тюрмі Донецької області, зовсім поруч. А ми навіть не могли відвідати його могилу.

Кому ж став на заваді мій дід у семидесятирічному віці, що чесно прожив своє життя? Адже вже був покараний. У 1931 році його розкуркулили: забрали худобу, реманент, вигнали з хати, конфіскували все майно до дрібниць, навіть дерев'яні бочки, лопати і столярний інструмент. Коли виганяли з хати, наймолодша, глухоніма дочка Параска не розуміла, навіщо й куди їй йти з рідного дому. Кілька разів витягали її за волосся з хати, а коли спіймали на городі, де вона рвала листя буряка, бо був голод, — побили. Від побоїв, не приходячи до тями, вона й померла. І жалітися нікому: адже діти ворога народу...

Така трагедія селянина-середняка 30-х років. Узяли їх з села Білявки 72 чоловіки, а з тюрем і таборів повернулося... 7.

Пробач, мій діду, що лише тепер я зміг принести тобі гвоздики... Але якщо чесно, до сих пір не знаю, куди їх покласти, де твоя могила.

Борис ЗЛЕНКО,
делегат VII з'їзду журналістів України.
Луганськ.

ВЕЛИКОДНІ ГУТІРКИ НАД ЧЕРЕМОШЕМ

ФРАГМЕНТИ ДОКУМЕНТАЛЬНОЇ КІНОПОВІСТІ «ТОДОСИНІ ВЕЛИКОДНІ»

…ВСІ гірські села, Криворівня осіла в долині … Спочатку село припало до берегів Черемо…к до водопою, а потім поповзло горами, на … захід, північ і південь, і тепер старовинна …рівня, яку облюбував колись Іван Франко, … собі хату, де гостювали Михайло Коцюбин… Українка та багато сподвижників української …зняється й тим, що, здається, немає їй ні …

…рамі, здається, не буде ні початку, ні кінця. …окої точки відкривається готова ось-ось стре… …весняного подиху Криворівня. Відкриваються … в синюватих смереках, зелені полонини, про…кі обійстя з загорожами для худоби, чепурні …вки.

… світлиця, де око милує кожен її кутик: ви…шиті … рушниками, керамікою, куманцями, …ицками, тарілками, фотокартками в різьбле…шеними букетиками гірських квітів, саморобн…и, подушками і подушечками, доріжками, …тильниками і підсвічниками, де на разі, аж …чаїшся, дихати боязко, господарюють молода …на Сліпенчук зі своєю мамою Ганною Мико…няють тісто для паски. Власне, головну ро…тара Ганна, а Василина, як мовиться по-тепе… асистує. Розчиняють тісто і так собі гомо…

… треба, аби паска росла. Не мовчати, а го… Тоді вона має бути файною...

…ска іде файно, ані потоне, ані згорить, то й …е людині файно... І вдома, і в родині, і межи …к...

…додати того, що треба, — сахару, яєць, і …дати, кілько потрібно... Піч добре випалити… …сварки не було тогди...

…но треба вставати, йти до церкви, брати …кошель, нести святити до церкви. Та й там … яка газдиня яку паску принесла, яка в тої, … тої...

…я, що Бог поміг дочекатися Великодня …

… дороги, на горі, стоїть хата сільського лис… …асильовича Паращука. Іван Васильович, не… … гуцул, ніби навмисне позбавлений цього …їнства, щоб, наче отой цапок, без утоми бі… …по горах. І це у свої шістдесят з гаком літ …кою сумкою на хребті.

…ь до батькового гнізда прилетіли четверо …ами та онуками, донька з зятем та дітьми. …вич сидить на високому ослінчику та до …

…и червону фарбу...

… зараз нагрію та й буде добра.

…исанками все життя, зуби погубили коло …

…бим...

…а писала писанки, баба писала, прабаба. Так …оду до роду. Тепер їх мало пишуть, бо, ка…ки відмирає. Але я тримаюсь.

…вич кидає малювання і бере одну з писанок, …ежать на мисничку перед ним.

…ють «вуставка». Зараз покажу вам старовинний «безконечник». Тепер мало хто його пише. Вже копіювали під мене. Треба обійти три рази яєчко навкруги і тут так повернутися, щоб непомітно було, де ви повернулись. І знову назад. І тут так треба закінчити, щоб теж не було видно. І це називається «безконечник». А ще є «олені», «Марічка», «кучері», «сонечко»...

Газдиня Марія сидить на маленькому стільчику біля печі, стереже ватру та розмішує фарбу, підкидаючи у розмову тихі, теплі слова, які падають на слух легко та бентежно, як падає на зір смуток квітки, що вже одцвіла.

— «Заячі вушка» найкраща писанка була, старовинна така... А перший раз, як зачинаються писанки писати, то пишемо хрест на писанці, а тоді вже «заячі вушка».

— Це в мене стара збереглася — мовить Іван Васильович. — «Кожушок». Я в мами навчився. Але вона вже поблідла. Вже їй багато років, багато. Вже мами нема більше десяти. Писанки зберігати треба так, щоб на них сонце не гріло, світло не заважало... То сто років буде стояти...

Світлиця газдині Василини та її мами Ганни. Випроставшись над мискою з тістом, Василина витирає рукавом піт з чола:

— Що то за газдиня, що не може замісити паску? Вночі приходили люди до церкви. Багато було людей. Прийшли, вклякли на колінках, пішли до плащанички, помолилися, обцілували плащаничку, співали пісні. Лишилися ті люди на ніч у церкві, бо не можна лишити церкву, щоб нікого не було. У нас, у селі Зеленому, мама каже, що мене там хрестили. Зараз кілько то, мамо, є?

— Двадцять вісім років.

— А я ніколи не ходила до церкви, бо так навчали, що не можна ходити до церкви. Розказують старі люди, що тут у нас є чоловік, який в ті часи валив церкви. Але змилувався тепер та... почав будувати капличку. І оце капличка, що недалеко в нас від хати, то теж його руками поставлена. Бо, кажуть, був один час, то було так, а є другий час, то — по-іншому. А ми, люди, повинні жити...

Біля старого писанкаря Івана Васильовича Паращука вже усівся молодший Василько, узяв перо та й почав собі малювати писанку. Батько відкинув голову назад і крутить нею, наче віл, якому тісно в ярмі.

— Це коли сидиш над писанками, то найгірше болить шия. Голова важка.

— Ой, страшне, страшне, ціни підвищили, зарплата і пенсія невідомо яка буде ще. А вже в магазині сірий хліб по два карбованці і 20 копійок. Ну, подумайте, за два карбованці двадцять копійок одну буханку хліба принесеш додому. Ха! А де стільки грошей брати? Як сім'я велика — треба більше хліба купити. Я все брав на карбованця хліба. Восьмеро душ. Візьму на карбованця куплю хліба, ну, і до другого дня... треба знов...

Відпочивши, Іван Васильович знову береться за роботу:

— І така країна велика, і така багата, і що це так ся стало — я сам не годен пояснити, чому це так. Як такий урожай у нас в Україні і хліба, ну, всього, все мусимо мати своє, а чому це так, що де не зайдеш у магазин, а прилавки порожні. Я все сподіваюся, що, може, це недовго буде, надію маю, що, може , стане все багатше.

Змовк старий писанкар. Замислився. Поринув поглядом крізь шибки, за вікно, у далекі сині гори. А звідти — голос старої гуцулки, Тодосії Андріївни Сорохан.

— Війна захопила нас удвох з мамою. Так як проходили тут німці, то я ховалася від Німеччини. Коли вже ввійшли наші, то я повернулася. Та й почалися арешти. Пішла я ранком — це був перший день поста великого, пішла я води набрати... А ця облава не йшла з долини, а йшла з гори. Та я туди в долину дивлюся, а з гори двоє з гвинтівками, що робити? Колонки лишила в потоці, а сама догори, доки не дали постріл, щоб верталася. Повели в Верховину, там пару днів пролежала. Допитів було мало, декотрих били, мене, правда, не чіпали. Потім повезли у Франківськ, а звідти — до Львова. А коли попали вже в Сибір, то там до нас, до українців, намішалося багато різних національностей. Багато було росіян, страшно було багато з фронту, котрі вертали з полону, та й у Львові зразу їх прибирали, судили особим совіщанієм, а декотрих тройка судила. Але переважно за особим. Ну, то й зі Львова вже нас везли в Новосибірськ. Так що 14 січня повантажили у Львові та й везли до 23 лютого. Але вже багато було неживих. Від голоду того, від того лихого годування. Так що в дорозі був хліб з дубовою корою. А було, що не топили по дві доби. А мороз сибірський... А в нас легка одежина була. Так що дуже багато примерзли. У Новосибірську нас прийняли, але ми були лиш пару місяців, а весною повезли на Далекий Схід та й в Комсомольську-на-Амурі нас вивантажили.

Анатолій КАРАСЬ,
Олександр КОВАЛЬ.

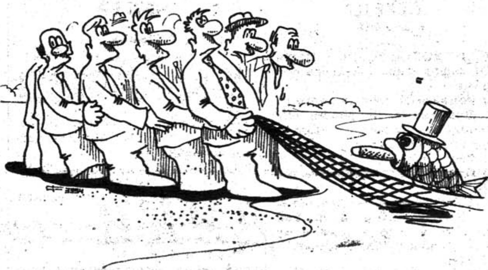
(Закінчення в наступному номері).

Жарт номера

У цікавий час ми живемо, а спитати за це ні з кого!

Сашко ЛЮК.

Мал. Сергія ФЕДЬКА.

РЕЗЮМЕ

Історичне

— Друзі! Ви знаєте, який у нас сьогодні день, яке чудове і, не побоюсь цього слова, знаменне свято! Я пропоную випити за мир і дружбу між народами, за демократію, гласність і соціальний прогрес! — коротко мовив Сидоренко, перехилив склянку й сів.

— І за непорушність союзу робітничого класу й селянства! — додав Петров і так само випив.

— А ви, Вікторе Петровичу, чому пропускаєте? — ввічливо поцікавився Сидоренко, похрумкуючи огірком.

— Ви знаєте, я з радістю б — за мир і за дружбу... Але мені не можна — серце, печінка...

— Ясно, — зробив резюме Сидоренко.

Буквально через два дні до будинку, в якому жив Віктор Петрович, під'їхав УАЗик. З нього, мружачись од яскравого вранішнього сонця, вийшло троє гарних хлопців у цивільному.

Починався звичайний трудовий день.

Олександр ПЕРЛЮК.

Справи побутові

БЕРУ ПІД СВОЮ... ДИКЦІЮ!

Ми саме вечеряли, коли прийшов родич Омелько. Після третьої чарки питає:

— Пам'ятаєте, минулого року ми вам порося подарували?

Моя жінка біля печі аж підскочила:

— Ще б пак, не пам'ятати — воно ж хворе було і худе, як приблудне щеня. Я його ледве виходила.

А він своєї веде:

— Ось ми з жінкою вирішили узяти його під свою юри... юрис... одним словом, дикцію.

— Та бійтеся Бога, — кажу я, — з того поросяти вже добрячий підсвинок виріс. Кілограмів на сто з гаком. Ми ж його хлібом та молоком годуємо.

— Годуйте собі, ми вам не забороняємо. А надумаєте колоти — нас гукнете. Раз дикція наша, то й ділити будемо ми.

Тут у мене щось під серцем заколололо, а рука сама до рогача потяглась.

— Та ви не хвилюйтесь,— заспокоїв Омелько, — ми вам задню ратицю виділимо або голову.

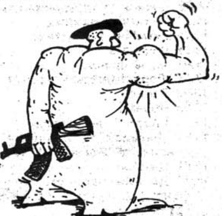
В цю мить рогач свиснув і на його спині зламався.

Тепер Омелько в лікарні під дикцією лікаря, я — в камері під дикцією дільничного. А підсвинок голодний кричав-кричав та й здох.

Ось вам і вся дикція!

В'ячеслав САБАЛДИР.

Мал. Андрія БАТИЩЕВА.

ЗАКЛИКИ НАЗУСТРІЧ

Хай живе непорушна єдність української з перцем і віскі канадського!

Хай невпинно падає популярність непопулярних заходів популярних лідерів!

Хай живуть і зростають наші черги — найбільші і найтерпеливіші черги в світі!

Хай живе непорушний блок «Космосу» за доступною ціною!

Хай живе абсурдна економічна політика — джерело натхнення босів тіньового бізнесу!

Хай живе гуманітарна допомога гуманоїдів!

Хай живе гривня — натхненник і організатор всіх наших фінансових перемог у майбутньому!

Ура, панове-товариші!

Григорій ГАРЧЕНКО,
черговий ідеолог «Куреня».

Дніпропетровськ.

Казочка

НАШІ ГРОШІ

Дивна річ гроші — то їх нема, то їх зовсім нема.
(Шолом Алейхем).

Риба живе у воді (про що відомо не лише рибам). Як ми в суспільстві.

Але й риба теж живе у суспільстві, до того ж такому, що відповідає якості води. І кількості теж.

Й оскільки риба живе в суспільстві, то живе вона не інакше, як з урахуванням та виконанням суспільних законів, які в риб'ячому суспільстві можуть бути тільки риб'ячими.

Оскільки йдеться про суспільство, отже, й суспільні закони теж, то разом із зростанням кількості риби зростає і кількість законів, які майже не перетравлюються і які риба читає завжди із роззявленим ротом, лише очима. Теж широко відкритими.

Один з таких законів, можливих лише в риб'ячому суспільстві, неодавно видано і введено в дію, а саме: з нового, 1992 року вся риба, що значиться в списках, складених місцевою владою, замість води, в якій живе, отримуватиме окремо кисень і водень у вигляді сухого пайка. Воду ж з озера буде відправлено за кордон як уже непотрібну. Тим більше, що кисню й водню цілком достатньо в атмосфері.

Такий захід — видача пайків, до того ж сухих, було вжито урядом з міркувань піклування про збереження води для потреб самої риби (як то подавалося урядовими засобами масової інформації) й спрямовано проти надмірного її випаровування, поглинання ґрунтом, а також розтягування її відрами й особливо цистернами.

Але, на жаль, риба виявилась не здатною до втілення цього заходу у життя, неспроможною змішувати в необхідній кількості та потрібному співвідношенні складові частини води, і тому одні риби змішували більшу кількість кисню з воднем, а інші, навпаки, більшу кількість водню з киснем. І виходило: або водень «згорав» парою, або кисень з-за надмірної кількості водню йшов прахом, оскільки піднімався до самого неба. А риба залишалася з порожнім мішком. З-під кисню та водню. Ділки ж, які є скрізь, а серед риб особливо, спритно з'єднували свій водень з не своїм киснем або не свій водень з чужим киснем і робили воду. Тобто гроші. А більшість риб почали пухнути й тухнути. Від пайка.

Почали, тому що податися на будь-який мітинг, зібратися біля урядової установи, місцевої чи верховної, щоб висловити все, що про них думають, не мали ніякої змоги: пересуватися без води риба нездатна. І не тільки. Бо якби й дісталася, її було б однаково не чутно — адже риба безголоса та беа'язика.

І нарешті, хто ж це посадовив усю рибу на сухий пайок, а озеро збув за кордон?

Це раки! Саме вони, оскільки озеро їм ні до чого: адже калюжа із суцільної грязюки, яку вони, раки, залишили для себе з усього озера, — якраз те, що їх цілком влаштовує. За їхніми раковими міркуваннями.

І хоча ракам досить калюжі з грязюкою, рибам усе ж потрібно озеро — звичайна вода з киснем. А водень вони можуть виділяти й самі, без уряду. Із сіркою.

Та не надовго раки переживуть риб: адже берег озера або окрема калюжа можуть існувати (і раки в ній теж) лише за наявності озера. А нема озера — нема калюжі — нема й раків.

Анатолій ШЕВЧЕНКО.

На класичний мотив

ХАЙ ЧАБАН!

На майдані, біля самої церкви, вирував натовп. Усі чекали на чабана. Але той не з'являвся. Раптом зашуміло, загуло, і над головами сельчан розцвіла пика завідуючого фермою Кабанця.

— Шановна сільська громадо! — гукнув він. — Надійшло повідомлення! Чабана не буде! Після того, як здохла остання колгоспна вівця, він подався до Австралії! Набиратися досвіду! Які будуть пропозиції?!

Процедура виборів отамана безнадійно затягувалася.

Слово взяла перша трактористка (трактора на кінній тязі) Пріська Поганяйло:

— Пропоную обрати чабаном Івана Івановича Потягнидосебе! Голову нашої сільради!

— Розумна річ! — зрадівши альтернативі, зачали всі гукати. Проголосували одноголосно.

— А тепер приступаймо до виборів отамана! — знову розцвів Кабанець.

— Хай чабан! — усі гукнули.

Недавній голова, зовсім недавній чабан, а теперішній отаман підніс руку догори і мовив:

— Закон про місцеве самоврятування набуває чинності і в нашому селі! Самоврятовуйтесь, хто може!

...На майдані вже опадав пил.

Борис ХАРЧЕНКО.

Львів.

Культурна черга

Аж захлинаючись, Миколі
Розказує свояк:
— Таку сьогодні бачив
чергу —
Не відійду ніяк!
Хоча зійшлось до магазину
Десь чоловік за сто,
Ніхто по головах не лізе,
Не лається ніхто.
Жартують, сиплять анекдоти,
Книжками шелестять.
А головне — в один
рядочок,
Як бобики, стоять.
Дивлюся я на цю картину,
І серденько співа.
Це означає, що в народі
Культура ще жива.
Микола плюнув
спересердя:
— Пустого не мели.
Це означає, що товару
Іще не підвезли!

Григорій ЄЛИШЕВИЧ.

Суми.

Куріньінформ повідомляє

ЧИЇ КОРАБЛІ?

Під гаслом «Ні! Це наші кораблі!» у місті Ю. відбувся несанкціонований мітинг, ініціаторами якого стали уродженці Середньої Азії. Присутні піддали нищівній критиці спроби одного з лідерів СНД поставити під сумнів право мешканців цього регіону на флот, тобто на верблюдів — кораблів пустелі.

СПОЧАТКУ — КОВБАСКИ, А ПОТІМ — КОХАННЯ

В інтерв'ю дезинформаційній вечірній газеті «Ще не вечір» представниця найдавнішої професії Л. повідомила, що заплановане на квітень урочисте відкриття будинку розпусти «У Тофіка» не відбудеться. Відкриття переноситься на значно пізніший строк. Річ у тому, що нині в авральному порядку йде прибудова до приміщення холодильника, овочесховища, комори, бо віднедавна повії почали обслуговувати клієнтів за продукти.

Читачів, певно, зацікавить той факт, що з другого півріччя газета починає друкувати автобіографічну повість самої Л. «Маю честь!».

СЕКРЕТАР — НЕ КЕНТАВР!

Колишній перший секретар райкому комсомолу Б. навідріз відмовився очолити мале підприємство «Три кентаври». І нині вчиться на курсах водіїв тролейбуса.

Хоча Б. на здоров'я не скаржиться, його рідні та близькі іншої думки, а тому активно напитують екстрасенса або народного цілителя, котрий спеціалізується на відхиленнях у психіці.

Павло КУЩ.

Плюс оплески.
Мал. Володимира ХОРОШЕНКА.

ПОНЕДІЛОК

4 ТРАВНЯ

УТ—1

16.00 УТН.
16.15 Чиста криниця. Духовні святині Свято-Успенської Почаївської лаври.
16.40 Дивовижний світ природи. «Птах-віщун», «Метелики високогір'я».
17.30 Симфонічна музика. Твори кримського композитора Чен-Ба О.
18.00 Ще трошки тепла. Теленовела.
18.30 «Співає гурт «Соколи».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Художній телефільм «Одна ніч».
20.35 Прем'єра документального телефільму «Полька з гоцем». [«Укртелефільм»].
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.05 Хокейні надії. Закарпаття.
21.20 Художній фільм «Біле сонце пустелі».
22.40 Нон-стоп рандеву.
23.40 УТН.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

7.00 Фольклорне свято у Фленові.
7.30 Документальний фільм.
8.00 Мультфільми.
8.40 Бумеранг.
9.10 Всі люблять цирк.
9.55 Європа плюс.
10.40 Вперше на телеекрані. Художній фільм для дітей «Марія, Мірабела в Транзисторії».
11.50 Невідома Тарасова.
12.35 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
14.00 Новини.
14.25 Мультфільм.
14.40 Ширше коло.
16.25 «За що!» Телевізійний публіцистичний документальний фільм.
17.20 Хокей. Чемпіонат світу. Збірна Росії — збірна Канади. У перерві — 19.10 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Прем'єра художнього телефільму «Повнозвучний «Галеон».
21.40 Портрет на тлі. А. Горбунов.
22.20 Концерт О. Образцової.
23.00 Новини.
23.25 Супермодель-92.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.25 Наш сад.
8.55 Фольклор.
9.40 «Казка про казку». Художній фільм для дітей.
10.10 Майстри. Прем'єра відеофільму «Скрипаль. В. Третьяков». Фільм 2.
11.05 Телефільм «Легенди про кохання».
11.55 Мультфільм.
12.05 Документальна панорама.
13.00 Вісті.
13.20 Денний сеанс. «Женя, Женечка і «Катюша». Художній фільм.
14.40 «Бруно Бауер піде останнім». Телефільм.
15.20 Театральний роз'їзд. «Усмішка Нексі».
16.05 Великобританія сьогодні.
16.45 Циркова програма.
17.10 Документальна панорама
17.30 «Рей Чарльз. 50 років в музиці».
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 39 серія.
20.20 Київська панорама*.
20.40 Телебіржа інформує*.
21.00 П'яте колесо.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.25 П'яте колесо.
23.20 Анекдоти від Адама.

---

* Передачі II програми УТ.

У програмах телебачення можливі зміни. Стежте за щоденними повідомленнями дикторів телебачення і радіо.

ВІВТОРОК

5 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
10.35 Шкільний екран. 10 кл.
11.05 Мультконцерт.
11.30 Доброго вам здоров'я. Діагностика лікування органів дихання.
12.00 УТН.
12.15 Концерт хорового колективу «Запорізькі козаки».
12.45 Художній фільм «Мільйони Ферфакса».
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Веселка.
16.45 На допомогу школі.
17.15 Концерт українського народного хору «Колосок».
17.45 Прем'єра док. телефільму «Через роки, через віки...»
18.15 Музичний фільм «Червона рута» — квітка надії».
19.00 ДНІПРО.
19.35 СТУДІЯ «1 ГРУДНЯ».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.10 Художній телефільм «Червоне вино перемоги».
22.35 УТН.
22.55 «Хочу кохати». Співає Р. Копов.
23.25 Розповідь про неспокій. Лесь Курбас.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.10 Грає ансамбль «Еспаньйола».
8.30 Художній телефільм «Повнозвучний «Галеон».
9.35 Хорові співи Росії.
10.15 «Сотвори добро ближньому». Документальний телефільм.
11.00 Новини [з сурдоперекладом].
11.25 Інститут людини.
12.05 Ритмічна гімнастика.
12.35 Фермата.
13.05 Мультфільм.
13.15 Паралімпійські ігри-92.
13.55 Блокнот.
14.00 Новини.
14.25 Спорт і не тільки.
14.45 «Випадок в аеропорту». Художній телефільм. 1 серія.
16.05 Дитячий музичний клуб.
16.45 До Міжнародного телемарафону «Солдати XX століття проти війни».
17.00 Новини.
17.25 НЕП.
17.55 Футбольний огляд.
18.25 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Гальмування в небесах».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «Нова студія» представляє: «Прес-клуб».

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Золота шпора.
8.05 Французька мова. 1 рік.
8.35 Дозвілля. Колекціонер.
8.50 Французька мова. 2 рік.
9.20 Дитяча година
10.20 Наш сад.
10.50 Ази кар'єри.
11.05 Пілігрим.
11.50 Денний сеанс. «Санта-Барбара». Художній телефільм. 39 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там-новини.
15.15 «Дитячі мрії». Прем'єра фільму. 1 серія.
15.35 Студія «Рост».
16.05 Телефільм.
16.15 Простір +.
16.45 ТІНКО.
17.00 ТрансРосефір.
17.45 Кримінальні вісті.
18.00 Парламентський вісник.
18.15 «Губернатор». Нарис про народного депутата Росії Б. Немцова.
18.45 Док. фільм «Пізній схід».
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Санта-Барбара». 40 серія.
20.20 Київська панорама*.
20.40 Програма студії «Укртелефільм».
22.00 Вісті.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 РІА ТБ та Російське телебачення представляють.
22.40 Тенісний огляд.
23.05 М. Волошин і Коктебель.
23.15 «Посміхнись».

СЕРЕДА

6 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Романси П. Чайковського.
9.35 Документальні фільми «Від прадіда споконвіку», «Дороги Гусейна Магомаєва».
10.10 Яйце-райце.
10.50 Пектораль. Українська мадонна.
11.20 Співає Тарас Петриненко.
11.40 Шкільний екран. 8 кл. Розвиток вітчизняної класичної музики. Творчість М. Лисенка.
12.15 УТН.
12.30 Канал «Д».
16.00 УТН.
16.15 Сонячне коло.
16.55 Мультфільм «Пісочний годинник». [«Укртелефільм»].
17.05 Ми з Фурманівки. Музика і обряди молдован України.
17.25 Прем'єра кіноальманаху «Культурна спадщина» [«Київнаукфільм»].
17.55 Концерт симфонічного оркестру Одеської державної філармонії. Диригент — Хабарт Ерл. [США].
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Авансцена. Чернігівський український музично-драматичний театр ім. Т. Г. Шевченка.
20.50 На добраніч, діти!
21.05 Акценти.
21.20 Ай Пі Київ інформує.
21.25 Д. Міщенко. «Княжна Чорна». Вистава Чернігівського українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка. В перерві — 22.20 УТН.
23.40 Міжнародний турнір з настільного тенісу.
0.10 Естрадний концерт «Музика дощу».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.20 Дитячий музичний клуб.
9.00 «Гальмування в небесах». Художній фільм.
10.15 Футбольний огляд.
10.45 Як досягти успіху.
11.00 Новини [з сурдоперекладом].
11.20 Під знаком «Пі».
12.10 Спортивна програма.
13.10 Блокнот.
13.15 Телемікст.
14.00 Новини.
14.20 Сьогодні і тоді.
14.45 «Випадок в аеропорту». Художній телефільм. 2 серія.
16.05 Рок Макс. Небворт-90.
17.00 Новини.
17.25 Максима.
17.55 Мультфільм.
18.00 Фільми режисера Г. Чухрая. «Чисте небо».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Театр плюс ТБ.
21.45 Фермата.
22.15 Тема.
23.00 Новини.
23.25 Футбол. На шляху до Уемблі.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Тема з варіаціями.
8.05 Німецька мова. 1 рік.
8.35 Дозвілля. «Друзі наші — кішки».
8.50 Німецька мова. 2 рік.
9.20 Студія «Рост». «Хіт-щоденник».
9.50 «Казка про казку». Художній фільм для дітей.
10.20 Губернатор.
10.50 Естрадний концерт.
11.50 Денний сеанс. «Санта-Барбара». Художній телефільм. 40 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там-новини.
15.15 Ази кар'єри.
15.30 Тема з варіаціями. «Голоси з дитинства».
16.15 Християнська програма.
17.00 ТрансРосефір. Далекий Схід.
17.45 Версія.
18.00 Обличчям до Росії.
18.15 Студія «Нота бене».
19.30 Прем'єра багатосерійного
19.20 Свято кожен день.
телефільму «Санта-Барбара». 41 серія.
20.20 Київська панорама *.
20.40 Телевізійний театр Росії. О. Ніколаї. «Метелик-метелик». Прем'єра телеспектаклю.
22.00 Вісті.
22.25 Концерт «Джерела Бугу».

ЧЕТВЕР

7 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Концерт естрадно-симфонічного оркестру Держтелерадіокомпанії України.
9.30 Документальний телефільм «Яйце динозавра».
10.00 Фільм-балет «Весна священна».
10.40 Ю. Лиманов. «На початку було слово». Телевистава. В перерві — 12.00 УТН.
13.30 Твори американських композиторів Дж. Гершвіна та Л. Бернстайна.
16.00 УТН.
16.15 Для дітей. Веселка.
16.45 Програма студії «Укртелефільм».
17.25 Співає солістка Держтелерадіокомпанії України, заслужена артистка України Алла Кудлай.
17.45 «Круглий стіл» ветеранів Великої Вітчизняної війни.
18.30 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.00 Чемпіонат України з футболу. «Дніпро» — «Динамо» [Київ].
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Акценти.
21.15 Ай Пі Київ інформує.
21.20 Сьогодні — День радіо. Фальшивих нот не буває. Концерт-жарт.
21.40 Гарт: «РС», «Трест», «Джокер», «Диск».
23.40 УТН.

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.20 Концерт камерного оркестру і хору хлопчиків Московського хорового училища ім. Свєшникова.
9.00 Міжнародний телемарафон «Солдати XX століття проти війни [11.00, 14.00, 17.00 Новини].
18.15 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Пані Марія».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Продовження телемарафону «Солдати XX століття проти війни».
23.00 Новини.
23.25 Більярд. Чемпіонат Європи.
23.55 Звукова доріжка.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Ази кар'єри.
7.35 К-2 представляє: «На екрані Америка».
8.05 Іспанська мова. 1 рік.
8.35 Дозвілля. Увага, знімаю.
8.50 Іспанська мова. 2 рік.
9.20 Тема з варіаціями. «Зустріч з музикою».
10.05 Телетеатр Росії. А. Ніколаї. «Метелик-метелик».
11.10 Педагогіка для всіх.
11.50 Денний сеанс. Художній телефільм «Санта-Барбара». 41 серія.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там-новини.
15.15 Телеасамблея.
15.55 Документальна панорама.
16.15 Школа менеджерів.
16.45 ТІНКО.
17.00 Пани-товариші.
17.15 Росія і світ.
17.45 Парламентський вісник.
18.00 Міжнародний телемарафон: «Солдати XX століття проти війни».
18.15 Реклама.
19.00 Вісті.
19.30 Продовження телемарафону.
20.30 Київська панорама.*
21.00 П'яте колесо.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз на завтра.
22.20 Реклама.
22.25 Спортивна карусель.
22.30 П'яте колесо.
23.20 Міжнародний конкурс спортивних бальних танців.

П'ЯТНИЦЯ

8 ТРАВНЯ

УТ—1

8.00 З ВОСЬМОЇ ДО ДЕВ'ЯТОЇ. Інформаційно-музична програма.
9.00 Авторський концерт поета-пісняра В. Крищенка.
12.00 УТН.
12.15 Художній фільм «Вікно навпроти».
13.40 У майстерні художника. Народний художник України А. Константинопольський.
16.00 УТН.
16.10 Наш сад, город.
16.25 Сонячне коло.
16.55 УРОЧИСТІ ЗБОРИ, ПРИСВЯЧЕНІ 47-Й РІЧНИЦІ ПЕРЕМОГИ НАД ФАШИЗМОМ, ТА СВЯТКОВИЙ КОНЦЕРТ. Трансляція з Палацу культури «Україна». По закінченні — ДНІПРО. Інформаційна програма.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Ай Пі Київ інформує.
21.05 Віче.
22.15 Художній фільм «Воєнно-польовий роман».
23.40 УТН.
0.00 Міжнародний турнір із настільного тенісу.
0.30 Музичний фільм «Козацьке коло».

I КАНАЛ. ОСТАНКІНО

5.00 «Ранок».
7.35 Мультфільми.
8.10 «І арфи звук, що всіх ніжніший...». Фільм-концерт.
8.50 Художній фільм «Пані Марія».
10.15 Документальні фільми.
11.00 Новини [з сурдоперекладом].
11.25 Клуб мандрівників [з сурдоперекладом].
12.15 Волейбол. Першість світової ліги. Чоловіки. Збірна КНР — збірна СНД.
13.15 Блокнот.
13.20 Бридж.
13.45 Бізнес-клас.
14.00 Новини.
14.25 «Випадок в аеропорту». Художній телефільм. 3 серія.
15.40 «Між нами, дівчатами...». Для старшокласників.
16.20 Людина і закон.
17.00 Новини.
17.25 Прем'єра художнього телефільму для дітей «Еміль з Леннеберги». 5 серія.
17.50 Прем'єра публіцистичного телефільму «Вершник на білому коні».
18.50 «ВіД» представляє: «Поле чудес».
19.45 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 «ВіД» представляє: «Забудь війну», «Музобоз», «Хіт-конвейєр», «Шоу-біржа». У перерві — 23.00 Новини.
0.15 «Виліт затримується». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Година ділових людей.
8.20 Англійська мова. 1 рік.
8.50 Дозвілля. «Домашній клуб».
9.05 Англійська мова. 2 рік.
9.40 Студія «Нота бене».
10.20 Фарс-мажор.
10.50 Паралелі. «Антоніна».
11.15 Денний сеанс. «Смугастий рейс». Художній фільм.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
15.00 Там-там-новини.
15.15 Перший тайм.
15.30 ТрансРосефір. «Діюча модель-2».
16.15 Простір +.
16.45 ТІНКО.
17.00 Відкритий світ.
17.45 М-трест.
18.00 Програма «ЕКП».
18.10 Біла ворона.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Київська панорама.*
20.15 К-2 представляє...
21.55 Реклама.
22.00 Вісті. Астрологічний прогноз на завтра.
22.20 К-2 представляє: художній фільм «Кома».

СУБОТА
9 ТРАВНЯ
УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.55 Телефільм «Маріам і Тадеуш».
9.15 Співає народний артист України Г. Гаркуша.
9.45 Концерт духового оркестру КВО.
10.15 Фортепіанні твори композиторів-романтиків.
10.55 БЕЗСМЕРТЯ ГЕРОЇВ. ПРЯМИЙ РЕПОРТАЖ З ПАРКУ СЛАВИ.
11.25 Б. Лятошинський. Симфонія № 3.
12.15 Для дітей. Художній фільм «Третій у п'ятому ряду».
13.30 УТН.
13.45 Кінозамальовка «Квіти».
13.55 Художня панорама. Є. Грейліх.
14.30 Документальний фільм «Замовчаний генерал». («Укртелефільм»).
15.00 С. Журахович. «Трамвай йшов на фронт». Телевистава.
16.00 Концерт оперних виконавців.
17.10 Художній фільм «Алегро з вогнем».
18.40 Документальний фільм «Ми часто грали у війну».
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19.35 Зичимо щастя. На замовлення ветеранів.
20.35 Ай Пі Київ інформує.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Концертна програма.
22.00 Святковий салют на честь Дня Перемоги.
22.15 УТН.
22.35 Художній фільм «Людина з акордеоном».
0.05 Г. Канчелі. Симфонія № 5.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

7.00 Мультфільми.
7.40 Відеоканал «Співдружність».
8.55 Радіо «Труба».
9.25 Переможці.
10.25 Грай, гармонь.
10.55 У світі тварин.
11.35 Кіноправда. Художній фільм «У шість годин вечора після війни».
13.50 Хокей. Чемпіонат світу. Півфінал. У перерві — 14.40 Новини (з сурдоперекладом).
16.30 Вперше на телеекрані. Художній фільм «Женя, Женечка і «Катюша».
17.50 Світлій пам'яті полеглих у боротьбі проти фашизму. Хвилина мовчання.
18.02 Л. Бетховен. Соната № 14 «Місячна».
18.25 Хокей. Чемпіонат світу. Півфінал. 1 і 2 періоди. У перерві — 19.10 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.35 Хокей. Чемпіонат світу. Півфінал. 3 період.
21.15 «Вікторія». Фестиваль солдатської пісні.
23.00 Новини.
23.25 Продовження фестивалю солдатської пісні.
23.55 «Був місяць травень». Художній телефільм.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.20 Документальна панорама. Є така країна.
7.50 Баскетбольний огляд НБА.
8.20 Мульті-пульті.
9.00 Програма «03».
9.30 Документальна панорама.
10.00 Відеоканал «Плюс одинадцять».
11.15 Як жити будемо!
12.00 Могікани. Музика В. Гавриліна до фільмів про війну.
12.30 Парад Перемоги.
14.30 Кінотеатр повторного фільму. «Два бійці». Художній фільм.
15.50 Телеканал «Фортуна».
16.30 Пілігрим.
17.15 Ретро. «Голубий вогник».
17.50 Світлій пам'яті полеглих у боротьбі проти фашизму. Хвилина мовчання.
18.00 Святковий концерт, присвячений Дню Перемоги. Трансляція з Кремлівського Палацу з'їздів.
18.55 Реклама.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Продовження трансляції святкового концерту.
20.30 Художній фільм «Женя, Женечка і «Катюша».
22.00 Вісті.
22.20 Реклама.
22.25 Ретро. Музична програма.
22.55 Конкурс пісні Євробачення.

НЕДІЛЯ
10 ТРАВНЯ
УТ—1

8.00 УТН.
8.10 Ритмічна гімнастика.
8.30 У неділю вранці. Інформаційно-музична програма.
9.30 Документальний фільм «Слово про людину» («Укркінохроніка»).
10.00 А. Хачатурян. «Маскарад». Балет Одеського театру опери та балету.
11.45 Конкурсно-розважальна програма для дітей. «Фант-лото-«Надія».
13.00 УТН.
13.15 Прем'єра науково-популярного фільму «І дитина — теж людина...» («Київнаукфільм»).
13.30 Концерт молодих виконавців.
14.00 Село і люди.
15.00 Клас-юніор-бізнес.
16.00 Солдатські листи.
17.00 Дитяча хорова студія.
17.30 Свічадо. Науково-пізнавальна відеопрограма.
19.00 ДНІПРО. Інформаційна програма.
19,35 Художній фільм «Якось, 20 років по тому».
20.50 Сторінками дитячої Біблії.
21.10 Ай Пі Київ інформує.
21.15 «Світлиця». Телеклуб жінок.
22.30 ТИЖДЕНЬ.
23.00 Телеспортарена.
23.45 Чемпіонат України з футболу. «Зоря» — «Динамо» (Київ). 2 тайм.

І КАНАЛ. ОСТАНКІНО

6.00 Година сили духу.
7.00 Ритмічна гімнастика.
7.30 Тираж «Спортлото».
7.40 Мультфільм.
8.00 З ранку раненько.
8.40 Можливе все.
9.10 Ранкова зірка.
10.00 Прем'єра документального телефільму «Слід батька».
11.25 Клуб мандрівників.
12.15 «Три зустрічі з Віктором Астаф'євим».
13.05 Прем'єра художнього телефільму «Багаті теж плачуть».
13.50 Хокей. Чемпіонат світу. Матч за 3 місце. У перервах — 14.40 Новини (з сурдоперекладом) — 15.25 Телелоція.
16.30 Народні казки і притчі різних країн.
16.35 Панорама.
17.15 Уолт Дісней представляє.
18.05 Новини.
18.25 Хокей. Чемпіонат світу. Фінал.
21.00 Підсумки.
21.45 Приз танцю Бенуа. У перерві — 23.00 Новини.

КАНАЛ «РОСІЯ» І ПЕРЕДАЧІ УТ—2

7.00 Вісті.
7.25 Чемпіонат світу з баскетболу серед професіоналів НБА.
8.25 Глобальний клас. Телеміст Москва — Нью-Йорк.
9.25 Хочете, вірте...
9.55 «Суперкнига». Мультфільм. 11 серія.
10.20 Ати-бати... Уроки пам'яті.
10.50 Запрошення.
11.55 Джентльмен-шоу.
12.30 Візаві.
13.00 Вісті.
13.20 Художній фільм «Василиса Прекрасна».
14.30 Телефільм «Російський скульптурний портрет XVIII ст.».
14.50 У світі тварин.
15.50 ТБ-сваха.
15.55 Футбол. Фінал Кубку СНД. ЦСКА — «Спартак» (Москва). У перерві — Документальний фільм.
17.50 Тема з варіаціями.
18.20 Телебіржа інформує*.
18.50 Кіноальманах «Культурна спадщина»*.
19.00 Вісті.
19.20 Свято кожен день.
19.30 Прем'єра художнього телефільму «Маги». Фільм 10.
20.00 Обличчям до Росії.
20.15 «Перевірка на дорогах». Художній фільм.
21.55 Реклама.
22.00 Вісті.
22.20 Спортивна карусель.
22.30 Рок-кафе.

IV ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПОНЕДІЛОК ● 4

10.00 «Десять днів у Бурже». Фільм 1.
10.20 Барометр.
10.50 Мультфільм.
11.00 Вас запрошує А. Мамонтов.
12.00 «Продавець снів». Художній фільм.
13.10 « Радіо — хіт-91».
14.25 О. Ніл. «Любов під в'язами». Фільм-вистава.
16.15 НЛО: неоголошений візит.
17.00 А. Вертинський: я повернувся додому...
18.30 «Два гусари». Художній фільм. 1, 2 серії.
20.40—23.20 — СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
23.10 Музична сторінка.

ВІВТОРОК ● 5

10.00 Озирнися, Росіє.
10.55 Ліцей для юнацтва.
11.40 Божественна літургія.
12.25 Ескулап.
12.35 Дозвілля.
12.50 Французька мова. 1 рік.
13.20 Французька мова. 2 рік.
13.50 «Лувр». Документальний фільм.
14.45 Хочете, вірте...
15.15 Перший тайм.
16.00 Озирнися, Росіє.
16.55 Ліцей для юнацтва.
17.40 Хочете, вірте...
18.10 Ескулап.
18.20—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Дерев'яна гармата». Художній телефільм.

СЕРЕДА ● 6

10.00 Дитяча година
11.00 «Суперкнига». Мультфільм. 7 серія.
11.25 Російська енциклопедія.
12.15 Джерела.
12.45 Дозвілля.
13.00 Німецька мова. 1 рік.
13.30 Німецька мова. 2 рік.
14.00 В об'єктиві Німеччина. Баварський ліс.
15.00 «Бурда моден» пропонує.
16.00 Російська енциклопедія.
16.50 Дитяча година (з уроком французької мови).
7.50 «Суперкнига». Мультфільм. 7 серія.
18.15 Джерела.
18.45—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Десь гримить війна». Художній телефільм. 1 серія.

ЧЕТВЕР ● 7

10.00 Дім на Чистих Прудах.
12.00 Ази кар'єри.
12.15 Післямова.
12.50 Дозвілля.
13.05 Іспанська мова. 1 рік.
13.35 Іспанська мова. 2 рік.
14.05 Наша антологія.
15.05 Тут залишилась його душа...
16.00 Істина — кращий друг.
17.00 Освідчення в коханні.
17.15 Ази кар'єри.
17.30 Післямова.
18.05—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Десь гримить війна». Художній телефільм. 2 серія.

П'ЯТНИЦЯ ● 8

10.00 Студія «Рост».
10.30 Паралельні світи.
11.15 Підприємництво і традиції.
11.30 Манера.
12.15 Шлях до майстерності.
12.45 Дозвілля.
13.00 Англійська мова. 1 рік.
13.30 Англійська мова. Сімейний альбом США.
14.00 Великобританія сьогодні.
14.35 Древо життя.
16.00 Студія «Рост».
16.30 Паралельні світи.
17.15 Підприємництво і традиції.
17.30 Пілігрим.
18.25—21.00 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
21.00 «Десь гримить війна». Художній телефільм. 3 серія.
22.10 «Співак з легенди».

СУБОТА ● 9

8.00 Я в Росії.
8.50 Ритмічна гімнастика.
9.20 «Не залишай...». Художній телефільм. 1 і 2 серії.
11.40 Мультфільми.
12.15 Допоможи собі сам.
12.45 У світі двигунів.
13.15 Клуб мандрівників.
14.05 Мультфільм.
14.15 А. Родіонова. «Трамвай «Аннушка». Фільм-вистава Московського театру ім. М. Гоголя.
16.15 Концерт К. Шульженко.
17.20 Вечірній альбом.
17.50 Світлій пам'яті полеглих у боротьбі проти фашизму. Хвилина мовчання.
18.05 Концерт.
20.05 Прем'єра документального телефільму «Держава хреста» із циклу «Витоки».
20.35 «Згадаймо, браття, Русі славу...».
21.10 Городошний спорт. Змагання ветеранів ВВВ.
21.40 «Пічники». Художній телефільм.

НЕДІЛЯ ● 10

10.00 «Ще одна усмішка».
10.30 Футбол. На шляху до Уемблі.
11.30 Мультфільм.
11.45 Світ грошей Адама Сміта.
12.15 Цей фантастичний світ.
13.35 Як досягти успіху.
13.50 Телевізійний музичний абонемент. Співає А. Папян.
14.35 Інститут людини.
15.15 Театр ТБ.
16.15 Це ви можете.
17.00 «Слава Росії». Ансамбль пісні і танцю під керуванням А. Баблоєва.
19.20 «Щасливий випадок». Телевікторина.
20.20—22.20 СТУДІЯ ТЕЛЕПРОГРАМ «ТЕТ-А-ТЕТ».
20.20 Мультфільми.
20.35 Художній фільм «Дім». Фантастична комедія про неймовірні пригоди у старовинному домі.

Спорт

І СВЯТО, І СМУТОК

УКРАЇНА — УГОРЩИНА. 1:3 (0:0). Товариський матч. Ужгород. Стадіон «Авангард». 29 квітня. 18000 глядачів. Судді: В. Жук (Білорусь), В. П'яних, В. Авдиш (обидва — Україна).

УКРАЇНА: Кутепов, Лужний, Никифоров, Беженар, Третяк, Ковалець, Цимбалар, Шелепницький, Саленко (Гецко, 59), Погодін (Сак, 55), Щербаков (Гусєв, 70).

УГОРЩИНА: Брокхаузер (Бологі, 87), Монош, Телек, Шимон, Льорінц (Ковач, 86), Лімпергер (Балод, 59), Кіпріх, Мартон (Іллеш, 82), Шолоі (Пішонт, 74), Ліпнеі, Вінце.

Голи: Шолоі (61), Кіпріх (68, 84, з пенальті), Гецко (90).

Попереджено Моноша, Шолоі, Ковальця.

Що ж, як кажуть, перший млинець виявився глевким. Наша національна команда поступилася угорцям. Щоправда, слід зазначити, що гості приїхали на цю товариську зустріч у практично найсильнішому складі. Були відсутні лише Детарі («Болонья», Італія) і воротар Петрі («Гент», Бельгія). В той же час на Закарпаття прибули: Монош («Льєж», Бельгія), Льорінц («Моленбек», Бельгія), Лімпергер («Бургос», Іспанія), Кіпріх («Фейєноорд», Нідерланди).

А от своїх «іноземців» ми, на жаль, не побачили. Одні виступали в цей же час за команду СНД у Москві проти англійців і допомогли їй зіграти внічию — 2:2. Інші — Литовченко, Протасов, Заваров, Кузнецов — виявили бажання приїхати до Ужгорода. Але чомусь уваги на це не звернули. Шкода...

Спостерігаючи за першим таймом, важко було передбачити такий невтішний підсумок для господарів. Зовсім не зрозумів, що то за команда — збірна Угорщини. Адже перший удар по воротах Кутепова вона зробила лише на 42-й хвилині (Шолоі).

А перед цим українські футболісти повністю володіли ініціативою, мали помітну ігрову перевагу. Чи не перша ж їхня атака мала завершитися голом. Але, на жаль, Шелепницький влучив у штангу. Мінчанин Вадим Жук мав би призначити пенальті за те, що збили Щербакова. Але арбітр вирішив, що все сталося на лінії штрафного. Хоча, скажімо, такий авторитет, як львівський арбітр Михайло Кусень, висловився однозначно: пенальті!

І щоб завершити експертизу суддівства, зазначу: як на мене, було просте ігрове зіткнення Никифорова з Льоренцом. Жук же видумав одинадцятиметровий.

Після перерви ми побачили зовсім іншу команду гостей. Її гравці додали в швидкості і кілька разів піймали український захист на контратаках, скориставшись позиційними помилками Беженара і Никифорова.

Гірку пілюлю трохи підсолодив гол, забитий Гецком із штрафного потужним красивим ударом...

Після зустрічі наставник угорців Імре Еней сказав лише кілька фраз:

— Результатом задоволений, але рахунок не відповідає ходу зустрічі. Ми могли програти вже в першому таймі...

Один з наших тренерів — Віктор Прокопенко із сумом сказав, що він і його колеги трохи помилилися із визначенням стартового складу. Він, Анатолій Пузач і Валерій Яремченко говорили й про те, що після напруженої серії матчів у національному чемпіонаті збірники мали лише два дні на відновлення сил і знайомство.

Але життя триває. Українська національна команда має вже думати про наступні виступи. Черговий матч, як уже повідомлялося, відбудеться 27 червня в Нью-Йорку проти збірної США. У зв'язку з цим, як розповів мені голова Федерації футболу нашої країни Віктор Банников, команди, що виборюватимуть нагороди чемпіонату України, проведуть не два стикових матчі, а по одному на нейтральних полях.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ,
спеціальний кореспондент «Голосу України».
Ужгород — Київ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради України

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:

Анатолій ГОРЛОВ
перший заступник головного редактора
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН України
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
оглядач, завідуючий відділом культури
Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
редактор відділу кореспондентської мережі
Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Засновник — Верховна Рада України.

Адреса редакції:
252047
Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ:
Для довідок —
441-89-61
441-89-46

телефакс —
224-72-54

Відділ реклами —
441-89-44

Редакція розглядає рукописи, подані в першому примірнику машинопису.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

Залишаємо за собою право виправляти мову і скорочувати матеріали.

Рукописів не повертаємо.

За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Пересиланням скарг у різні інстанції редакція не займається.

Звертайтеся, будь ласка, безпосередньо до відповідних органів влади.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955

Загальний тираж 389.079.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047 Київ, проспект Перемоги, 50.

Наступний номер «Голосу України» вийде 5 травня ц. р.

Зам. 0311080

1 2 3 4 5 6 7 8 9